

3/0996

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 న సం॥ నవంబరు నెల 20-వ తేదీ గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, కార్తికమాస బహుళ నవమి.

No. 195

సంచిక ౧౯౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

ఇప్పుడు గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది వందభాగ చీటి కూచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పి మాన్పును, బాధాప్రబోధ బాధను,
చర్మపు నొప్పుల బారబోలును, బొట్టగొట్టును.
బెజుతుల భేదించును బాధల దాపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే శివుడు వట్టుటవలన శరీర
మండలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

తక్కువ ధరతో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండుదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మైనపువత్తులు

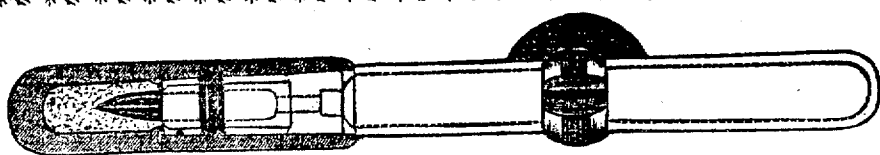
ది ఇండో - బర్మా వెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్
రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది
ఏజెంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి అండు కో

పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

గ్లాసు
పాళీలు

పాంపెన్ పేనాల బంగారపు పాళీలములు యూనైటెడ్ గ్లాసుపాళీలు జేకోమంతయు వాడుకలోనున్నవి. గ్లాసు రూ 14.
ఒక తూరి పిరాలలో మంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
గ్లాసు రూ 14, గ్లాసుపాళీ ఫ్రంట్ పేన్ పేనా రూ 1. డజను రూ 10.
మైలాపూరు విక్టోరియాడిపో, మద్రాసు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా,

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

15-11-24 శనివారమునుండి 21-11-24 తేదీ శుక్రవారమువరకు
యూనివర్సల్ జ్యూయల్ క్రాఫ్ట్స్ 8 వ సీక్వెన్.

ది లెడర్ ఫుష్షర్స్ రెండవవారము
2 భాగములు

అహ్మద్ గొప్పసీరియల్ 49 దినముల కథ
శేవా గర్భర్ కృత్యములు చూడతగినవి. 2 వ వారము.

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు
టెలిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని
సదుపువిధానము, మెకానిజిమ్, మెంటలగునవి నేర్పబడును.

మరియు మోటారుబండ్లు మరమ్మత్తులు, రంగులు వేయులు
వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్
లచే ఇయ్యబడును.

అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యింతును. వివర
ములు తెలియగోరువా ర్శీకిందెలిలానమునకు వ్రావలయును.

మేనేజరు,

సిటీ టాక్సికంపెనీ, 1736

2/3 అంపర్స్ కొవీధి, జి.టి. మదరాసు.

(బ్రాడ్వేకు పడమటవీధి)

కృష్ణా నందానబ్బు

దీనినివాడుటచే యేలాటిబాధ మంటలేకనే చేయవలయును
తేభాగమునం దైనను యిండుపెట్టుకలను తక్షణమే తీసివేయును.

8 బిళ్లెలుగల పెట్టు 1 కి ధర రు 1-4-0.

8 పెట్టెలను ఒకేదఫా కొనువారికి ఒక పాంపెన్ పేనా
యినాను గా పంపబడును.

సుందరం అండ్ కో.,

5 భద్రప్పగార్లనువీధి, పార్కుటౌను, మద్రాసు.

ప్రీత్యై ధరలు:— రూ. 3, 2, 1, గాలిరి అ. 0—8—0 సి. రామానుజం, మేనేజరు.

అన్నభాంజనం దీపా, మదరాసు బాంధం.

ఇట్టికలను పెంకులను తయారుచేయు నొకయంత్రాల
యమును 20 ఎకరముల ఊవర డ్రిట్లమును తన భుజశక్తివలన
నాతడు స్వాస్థితముగా సంపాదించెను. అహల్యమున నీటిపూల
నరేడు చిన్న చిన్న చెరువులను బావులను త్రవ్వించెను. ఆముదపు
మొక్కలను, గులాబీ మొక్కలను ఫలవృక్షములను వేయించి
యాభూమిని పక్షులకు శరణ్యభూమిగా నొనర్చెను. నానాజాతి
పక్షులును యచటకు చేరుచుండెడివి. శిశికాలమున వాటికితాను
బీదవాడైనను మేతవేయించుండెను. ఈమోస్తరుగా మచ్చిక
చేయబడి యాపిట్టలు మరుచటి సవత్సరమున తమ బంధుమిత్ర
బృందములకు చెందిన మఱొన్నిపిట్టలను తమతో తీసివెళ్ళు
వచ్చుచుండెడిది. ఈపకార మాపక్షి శరణాగతయము
నందలి పిట్టసంఖ్య దినదినాభి వృద్ధిని గాంచెను

ఈ కాలమున 'సప్తవిధము' యను నామమున లోకప్రసిద్ధ మయినది. పక్షుల తేలికతను మిగుల నాశ్చర్యజనకములు. తుపాకిని జూచి యవి భయపడునట్లు కవిత్వము, జ్యోతిషమున కేతి లో తుపాకి యున్నయెడల వాటి కేతెగురును లేదు. వాటికి మిక్కిలి దగ్గర నాతడు తుపాకి పేల్చినను వాటికి జంతులేదు. ఆ ప్రకార మెన్నియోసార్లు అతడు తన పిల్లలను తినివేయుటకు వచ్చిన డేగలను, గడ్డగూబలను మొదలగువాటిని తుపాకితో కాల్చించెను. శిశు తగిలినతోడనే యీ పిల్లలు మైసరవద్దకు పోవుచుండెడివి. అతడు ఏదోమందువేసి చికిత్సచేసి వాటిని బాగుచేయు చుండెను. ఒకపిల్ల ఒకపర్యాయము చికిత్సతో రకు ఇతనివద్దకు 5 మైళ్ల దూరమునండి వచ్చెను. పాపముచి చచ్చిపోయెను గాని మైసరవద్దగాని తన ప్రాణమును విడువ దాయెను. ఒకమార్తొక బాతులకుంటుండును మిక్కిలి రొద చేయుచు నితనివద్దకువచ్చి తమలొకొక చిన్న బాతులను బిచ్చ తగిలి యిదియొక బావివద్ద పడియున్నదని యీతనికి తెలియ జేసెను. అన్యభావను మాట్లాడెనువాడు మనుజుడైనను తనకతని యిష్టము భావములు బాగుగ బోధపడవుగాని పక్షులభావ కము బాగుగ తెలియునని జ్యోతిషవ్యవస్థనుచును. పక్షి సిర్యాదు చేయుచున్నదో, నవ్వుచున్నదో, ఏడ్చుచున్నదో తేక యితర పక్షులకు బాగ్రతయని చెప్పుచున్నదో యితర పక్షుల గాగ్రహించును. ఈ క ర కా రయమును జూచుటకు జనులు వేసవేళగా ప్రతిపక్షరము నచటికి వచ్చుచుండురు. ఈ ఆలయమునకు ఒక మైలుదూరము లోపుననే ప్రక్కను యెవరును పిల్లలను తుపాకితో కాల్చిగాని మరిమొకవిధముగాగాని నేటాడి చంపగూడదని కెనడా గవర్న మెంటువారు నిషేధాపనమును గావించిరి. నయాగరానదిపాత ప్రవాహములచే బాధితములగు హంస కిరీటవద్దకు గొంపోబడి సంరక్షణనొందుచుండును. అనేకులతనిని మెచ్చుచు పుత్రము గనంపుచుండురు. పక్షులనుగూర్చి దయావంతులమై మేముండు ముని యీతనికి తెలియజేయుచు మనదేశమునండి (ఇంగ్లండు) గూడ నేక శిశువులను కేరీన చాలబాగుండును. 1925 సంవత్సరం ఏప్రిల్ 10 తేదీన అతని వస్త్రప్రార్థ్యత్వము జరుగును. అప్పటికైన ప్రాంతము మనముజేసిన బాగుండును. కొన్నిపిల్లలను తన కరణాలయమును విడిచిపోయి తిరిగి రాకపోవుటకు కారణమేమనెనె అతడు కనిపెట్టెనెంచి, పిల్లలకాళ్లకు చిన్న ఎల్కామినియముచేతులు కట్టుచుండెను. ఆకేతులపాద తనవిలాసమును, బ్రెవియందలి యొక మహావాక్యమును అచ్చా తించుచుండెను. ఎన్ని మోలవద్దనుండి యీతెనులు తమకు లభి మైననని వర్తకులు చెప్పియెడల నితడు తనపిల్లలనుగూర్చి దుఃఖ ముండక సంతోషముతో వాటి జన్మభస్మముయొను తుట్టిడి తులన ఎసి, మోలకు ఆవార మై యివివిత్రముయెననినడువును ఇట్టితడు పక్షులద్వారా పంపుచుండెడివార్తలు మిక్కిలి యాశ్చర్యముగ ఫలముల కలగజేయుచుండెను. ఆకేతులు దొరికిన వారి హృదయము భగవత్పరముగా పరిణామమొందును. గత మహాసంగ్రామమునందు యుద్ధమునకు ముందునకుబోవుచున్న యొకసేనానికి "ప్రతుకుటకు ఏనుకభువున్నాడు. నేను పరోప కారము జేయుచు నున్నానని మోక్షమును పొందెదను" అను హావాక్యమును శ్రవణంబు దొరికినది. అత డావేశపూరి త్తయై యుద్ధ మధిభోగాహముతో చేయగలిగెను. నిషిద్ధ ప్రదేశమునకు ప్రాంతమునదాగియుండి మదికయైన ఈపక్షులను చంపివేసెను. కిరీటలను జూచిన యీతనికి ఒళ్లు ముందుండె డిది. ఆపుయాచెయిలగు, నవ్వులవలన బాతులపిల్లల నీతడెంతో శ్రమపడి సంగ్రహించి వాటిని పెంచుచుండగా వాటిని న్యాధులు విలాసార్థముగాని యాహారార్థముగాని చంపివేయు చుండిరి. దానినిజూచి వీరికి కోపమురాక మానునా? న్యవ సాయదారులగూడ నిట్లే తన బొమ్మలు, గోధుమలు మొదలగు వానిని తినివేయుచున్ననని భ్రమపడి, పాపమానస్యముల నాశ్ర యించుకొనియుండిన క్రిమిజాలమును తిని బ్రతికెడు పిల్లలను చంపుచుండిరి. యిదిగూడ జ్యోతునకు దుఃఖభోగములకు కారణ మయెను. ప్రైవిగతుల మనుజులనుగూర్చి వారినిగూడ పక్షులను ప్రేమించునట్లుజేయుట కీతడొక పుస్తకము వ్రాయ సంకల్పించెను. అప్పుడతని మిత్రులలో ననేకులు పండితులు అహమ హమిక భావమున గ్రంథమును రచించుటకు అంగీకారము తెలియ జేసిరి. కాని యిదియు ప్రాసినపుస్తకమునందు జ్యోతు తాగా ప్రాసినట్లు గంతకముజేయుట కంగీకరింపద. విషయము తాను నుడివినదైనను చాలదు. వాతభాషనూడ తనదేశావలె నని యనియభీషము. ఇదివరకెన్నడును ఒకపుస్తకమునైన సాంతముగా జూడని యీజ్యోతు ఒక నాడరణ్యమునకుబోయి అందు డేరాజేసికొని మకాంతేసి ఒకగ్రంథమును వ్రాయ నారంభించెను. ఆగ్రంథరాజము మిగుల చమత్కారముగను, యుక్తియుక్తముగను వ్రాయబడి హృదయాకర్షకముగనున్నది. అందు బాతులు తెలివితక్కున పిల్లలుగావని యీతడు యుక్తి రహితముగను సోదాహరణముగను ఒకసార్లు ప్రతిపాదనోపన్యాసము మిక్కిలి చమత్కారముగనున్నది. బాతులను మందబుద్ధి పక్షులని మనుజులెల్లయుండుకో తనకు బోధపడదనిన్ని బాతు

లకు బుద్ధివంత, ధైర్యము, క్షామము, మైత్రి యనురాగము మొదలగునవి యున్నవనీ సాధారణమనిన్ని, ఇట్లన్యాయముగ నవవాదజేసిన మనుజులే జడవతులనిన్ని యీతడొప్పునకు వందు ప్రాసించువాడు. కెనడానుండలి యడవిబాతు రమ్య మగు నీలకంఠముతో నొప్పేడి యొకచక్కని పెద్దపక్షి. ఇది గంటకు 80 మైళ్ల వేగమున నెగురును. ఇది మానవులను పోలి కేతవ్వ జీవియైయున్నది. దీని పాతివ్రాము, ఏకపత్నీవ్రతము, దాంపత్యనుకూలము మిగుల ప్రశంసనీయములు. చనిపోయిన తన భర్తనుగూర్చి సంతత భారాపాతముగా కన్నీరుగార్చుచు వినినవారికి కర్మకాలముగ నరణ్యములు ప్రతిభ్యనించునట్లు 4 సంవత్సరము లేడ తేరి పి లేక అరచుచు నేడ్చిన ఆడ బాతును బ్యాకెరు గను. దీని పతి వియోగ విలాపమును హింస లేక దీనిని చంపిన దీనిదుఃఖ ముతమొందునని తలచెను. బాతులకు తనపిల్లలపొడ నపార మగు మోహముకలదు. తండ్రి పిల్లగూటివద్దకు వేసిని రాసీయ దు. ఆలకు బ్యాకుమైసరును మాడ రాసీయదు. గూటిని సమీ పించు ఆపులను, గుడ్డుములను, మనుష్యులను రాకుండగ నడి జేయుచున్న మగపిల్ల కష్టములపాలాయెను. దైవగతివద్దలదా? ఒకనాడు తనసంతతికి జ్వరమువచ్చెను. అప్పుడాయాడపిల్ల గూటిని విడిచిపోయెను. మగపిల్లకుపవారముచేయుచుండెను. వాటిగ్రంథ్తనవి సమీపమునందు నివసించియున్న పిల్లలతోడి కొప్పచెప్పెను. అతోడి యాగ్రంథ్తను సాదిగిపిల్లలనుచేసెను అనేక వారములు తండ్రిపిల్ల తనభార్యకును తనగ్రంథ్తకును మధ్యతిరుగుచు రెండింటిని రెండుకళ్లతో చూచుకొనుచుతిరిగెను. పిమ్మట కొన్నాళ్లకు తనగ్రంథ్త పిల్లలై యవి పెద్దవై బయటికి ఎగిరి నవి. అప్పుడు కొడి వాటిని తనగూటినుండి వెడలొప్పెను. తన పిల్లలనుజూచి యిదిఎంత ఆనందమొందెనో యచటివారందఱిని దీనిసానందరతమును వివరవారికి తెలియెను. ప్రతిపిల్లను ఆలింగనముజేసికొని దానిమూర్ధమునెట్టిది యాహ్లాదించినదో పక్షి రహస్యజేదయగు నొక్కజ్యోతునకే యెరుక. పిమ్మట ప్రతి పిల్లయు తండ్రియందు ప్రేమను సూచించుటకు తనరక్కలను పలుపగట్టి యాడిచినవి. అప్పుడు జ్వరపీడితయగు పిల్లతల్లి నీర సముచేత రెండడుగులు పెట్టి పడిపోవుచు ఎటులనో అతికష్టము మీద పిటిచెంతకు చేరినది. అప్పుడు తండ్రి ఆయాడుపిల్లకు తన పిల్లలను చేయవరకును కేలాతయెనుగి సహాయపడెను. ఆసమ యమున తనగ్రంథ్తనుసాదిన పెంపుకుజిల్లియగు కొడియెడలకు వచ్చెను. అప్పుడీతండ్రి దానిని తన్ని సాదించి పక్షుభావము లానరెన్ను. వెంటనే ఆతోడి తనగూటికి పారిపోయినది. చిత్ర మప్పుడీబాతులెల్లయుండగాతోడిపిల్లవద్ద కెగిరిపోయినది. వాటి సానుభూతి యేమనిపింపనగునో ఆపెట్లయొక్క దేహమునివి తమచిన్నమాతులతో రాయెను దానినోదార్చుచు పిల్లలు దానిమట్టును మూగియుండినవి. అప్పుడీతండ్రి బాతునకు తాజేసిన తప్పు బోధపడెను. నాటినుండి యాతోడిపిల్లనుగూడ తన కుటుంబమునజేకొని తండ్రిబాతు దానిని గూడ సంరక్షించు చుండెను. మరొక బాతు కుటుంబబద్ధత యంతకన్న రమ్య తరమైయున్నది. డేవిడు, జోనాథను అనుబాతులు రెండు అన్నదమ్ములుండెవి. విదువతుల కుటుంబమున కీ రెండేమిగిలి నవి. ఒక నాడీకుటుంబము నెనడో హ్రుండు తుపాకితో కాల్చెను. అప్పుడు రెండుబాతులు చచ్చినేలపడినవి. మరొక బాతు రక్కవిరిగి నేలపడినది. అప్పుడు జ్యోతు ఆకులలం బ్రతివారి యీ లూతైకపక్షుమగు పక్షిని సంగ్రహించి దానికి బాధోపశమనము జేయుచుండెను. వెంటనే బ్రతికియున్న మిగతా రెండువతులు యాతనిమట్టును వెలయాకారముగ తిరుగుచు నార్తస్వర గమతో మాయవారంభించినవి. జ్యోతుమైసరునుగూడ నివి నమ్ముకట్టు కనబడినవి. వానినిగూడ నివి శంకించినవి. కాని రక్కవిరిగిపిల్ల యరచినతోడనే పిటి శంకమాయమై యివి యితిని పోల్చి నిర్భయముగ నతనిచెంత వ్రాలినవి. పిమ్మట తీగ్ధవాస యాత్రాహజరణ మీ పక్షిబాతికి ఉద్ధరించెడుకాల మానవమయెను. అప్పుడితడు పెంచుచున్న బాతులన్నియు దూరదేశమునకు ప్రకృతి ప్రేరణమున నెగిరిపోయెను. అప్పుడీ రెండింటిలో నాడతక్షిగూడ వాటితో ఎగిరిపోయినది. ఇక నీ సోదరుద్ధత యచటనుండిరి. గాయము తగిలిపిల్ల డేవిడు వానితమ్ముడు జోనాథను. జోనాథను, ప్రకృతి సిద్ధగుణము నేక కొంతదూర ముతరమునకు ప్రయాణమునల్పి తిరిగి తన సోదరుని చూచుటకు తిరిగి వచ్చుచుండెను. డేవిడు ఎరులల యల్పించెను గాని ఎగురకత్తిలేకపోయెను. అప్పుడు జోనా థను తనయాత్రను మారి తనయన్నను కనిపెట్టుకుండుట కాని యుండెను. ఈ మహాకృష్ణరూపముగ సోదరస్నేహమునుజూచి యా దేశమువారందఱును గవర్న మెంటువారు నిషేధింపక పోయినన, యచట బాతులను చంపుట మానివేసిరి. ఈ ప్రకార మేడుసంవత్సరము లాపిట్టి తనయన్న కుపచారము జేయుచు, కేత్రువులనుండి కాపాడుచు నచటనే ఆగి యాత్రాధ మైన తన ప్రకృతిగుణముగనుగూడ విరుద్ధప్రవర్తన మొనలం చెను. ఒకనాడొక విసాగసహితో లూకము బోనాథనును

చంపివేసెను. ఆ పిల్లవచ్చి నందుగోపయ్యుండెను. కొమ్ములు గల యీ గడ్డగూబ డేవిడునుపొడిచి తినివేయుటతరగా, జోనాథను దాని నెదుర్కొనిపోరాడి తనయన్న కొరకు ప్రాణ ముల సర్పించెను. డేవిడతో పోడలలోమారి దాగి ప్రాణమును కాపాడుకొనెను. వెంటనే యీవార్త దేశదేశములకు వ్యాపిం చెను. అనేకులు పెరిగ్రాములను, పెరిపోనులను వినియోగించి జోనాథను యొక్క మరణవార్తనుగూర్చి సానుభూతిని తెలియ జేయుచు వార్తలసంకరి మనుచటిరాత్రి యీ గడ్డగూబవచ్చిన బాతును తినుటకు వస్తనప్పుడు దానిని తుపాకితో కాల్చి చంపిరి. ఈ వార్తనందరు విని చాలసంతోషించిరి. ఒక పర్యాయము రెండు గృహములు రెండుబాతుల నెదుర్కొనెను. అప్పుడా మగబాతులు వాటి భార్యలను బహు బ్యాకతగా తమ పక్షులుచ్చాచనకలన కాపాడినవి. జ్యోతుమైసరు సమీప మున తుపాకిపట్టుకొని యీ గడ్డలను గురిజూచుచుండెను. యీ సానుభూతి రెండడుగులు ముందురాగనే యీ బాతులు రెండడుగులు వెనుకకుపోవుచు కిచకిచలాడు చుండెను. కొంతసేపునకు మైసరును జూచి యీగడ్డ లెగిరి ప్పా పోయెను. బాతులకు ఏ హానియును కలుగలేదు. తుపాకికాలరి నననము లేకుండా యీతగవు విడిచిండుకు జ్యోతు మిగులసంత సించెను. మనుష్యులకూడ తమ వివాదములని శ్రీ మధ్యవర్తలద్వారా పరిష్కారము జేసుకొనుచుండిన చాల బాగుండునని యీతడప్పుడాశ్రయించెను. ఈజిప్టుదేశపు బాతులు రెండికినివద్ద నొకప్పుడుండెవి. అవి పరహింసకములును, కలహప్రియములును అయి మిక్కిలి దుండగినుతకముననుండెవి. ఒకనొకప్పుడవియపనిబాతు నొకదానిని యెదుర్కొని దానిని హింసించినవి. అప్పుడొక కెనడాదేశపు పెద్దనగబాతు పిటిని అడ్డి తనకొల్లలతో కొట్టి పిటినింటికి సాగనంపెను. నాటి నుండియు యీ బాతులు మరి పెంకేతము జేయుట మాగినవి. స్కాండినెవేదయానుండి యడవి బాతులు బహుశ్రమతో నెగు రుచు సముద్రమును దాటి ఇంగ్లాండులో బ్రతుకుటకు రాజేగ మే, సభకు మరుపలయులలో దాగియుండిన పక్షప్రాయముగ దుష్టులు పిటికి తమ తుపాకులతో స్వాగతమిచ్చుట కడఁగోచ నీయముగ నున్నది. జ్యోతుమైసరువలె మనమంతగా పిల్లలను ప్రేమించలేకపోయినను ఆతడు పక్షులను దయతో చూడుడని చేయు బోధలను మనము సులభముగ గ్రహింపగలము. ఈ దుర్మార్గులు అకారముగ నీ పక్షులను చంపుట దుర్బోధముగ నున్నది. దుర్మార్గ జీవముగల భవనంబులై భవనములందుండుట కన్న కడచీరచాడయ్యు తాను పక్షీరక్షకుడుగ నుండవలెననియె యితడు కోరుచున్నాడు. ఈతనికి భగవంతుడు పరిపూర్ణాయు వ్యము ప్రసాదించుగాక. ఇప్పుడు కాలిఫోర్నియా, క్రికెటు, గోల్డెన్ మొదలగు క్రిడా విసోదములకొరకు ఏర్పాటు జేయబడిన పెద్ద పెద్ద బయళ్లు పూర్వమువలె తగులతగుబ్యామలచే భరతము లై కుకపికాది విహంగ వస్తుర గీతాక్రాంతములై శక్షిసంక తూదక్షములై విహంగతోటికి కరణాలయములై యీతని కోరికప్రకారం విరాజిల్లుగాక!

మహాభాష్యం ను బ్యారాయుడు
(అనువాదకుడు)

టపారన్నరుల దొంగతనము
లేస్టుడోన్, నవంబరు 19:—ఉబ్రికాల్ మోటారు టెక్నికన్ వద్ద పాట్లు సంవీలనుండి యిద్దగు టపాదీసికొనుబోవు వారు రూ 2800/-ను నిజుకగల నోట్లను యిక్కామ్మూర్చి చేయ బడిన ఉత్తరములందుండి మెల్లగదిసిరి. నుణసింగ అనుమేలు జేమేదాగ విడిచిపెట్టుకొని సాయుధుడీసికొనెను. సుద్దాయాలు నెవఁడుకు కమెంటు చేయండి.
(ఆ. ప్రె.)

శ్రీమయిలవరం బాలభారతి సమాజమువారు
రాజమం డి చిత్రమణి
నాటక శాస్త్రం
కని వా ర ము
కృష్ణలాలభారము 22-11-24
సోమ వా ర ము
ద్రావళి 24-11-24
ప్రదర్శింతు
కట్ల వివరము:—రూ 8.0.0, 2.0.0, 1.0.0, 0.8.0.
శ్రీ. పట్టాభిరాయయ్య,
కార్యదర్శి

దీక్షింపునకుల బొంబాయి ఆగమనము

బొంబాయి, నవంబరు 19:— దీక్షింపునకు 2-వ తారీఖున ఉపయోగం తో మిక్కిలి గంటలకు దీక్షింపునకు వస్తుంటుంది బొంబాయి చేరుదు. విక్టోరియా టెర్మినసువద్ద వీకి ఆహ్వానమివ్వబడును. విక్టోరియా బొంబాయి గవర్నరుగారితో గలసి ముఖ్యవీధులగుండు ఉండెదరు. గవర్నరుగారి ఆంగరక్షకులు మొదలగు యితర పటాలముల అధికారులు వీరిని దీక్షింపునకు దేశము. (ఆ. ప్రె.)

శనివారం 22-11-24

శ్రీకృష్ణవిలాసనభ, తెనాలి

శా కుం త ల

దుష్యంత పాత్రను బ్ర. శ్రీ. యదవల్లి సూర్య నారాయణరావుగారు ధరించును.

మేనేజింగు కమిటీ

నోటీసు

తర్కసంగ్రహ సర్వస్వము అపూర్వగ్రంథము

అన్నభట్ట విరచిత తర్కసంగ్రహ వ్యాఖ్యాన రూపము న్యాయ సాస్త్రీయ పారిభాషిక పదార్థక సంగ్రహము. శబ్దబోధ లక్షణ తత్వమన్వయ రద్దోపద్రవక్తి నిర్వాకరణ లక్షణ పరిష్కారాది సంగ్రహము సిద్ధపాతపద్ధతి ప్రతిపాదకము తర్కశాస్త్రము నభ్యసించువారల కు తిరిగి చింతన పెక్ష లేకుండా సరసము సులభమగునట్టి యాత్రావ్యతైలితో సహజమగు తర్కవిషయములను బోధించగలదు. అను విషయమై సందేహమేమిన్ని లేదు నాగరాజరముల తో మంచి కాకితమును అమ్మ వేయబడినది. బహుకాలాభ్యాస సాగ్ల్యుడు తర్కశాస్త్రీయ పరిభాషలన్నియును అతి సులభతైలితో గ్రంథాదియందు 111 పేజీలలో వ్రాయబడినవి గ్రంథముంతయును ఘనమైన మొత్తము 270 పేజీలు. దీనివల రు 2-0-0. విభేయము (పోస్టేజీవేరు)

కురుగంటి శ్రీరామశాస్త్రి,

తర్కపండితుడు సంస్కృత (కలాకాలా) కాలేజి, తెనాలి (పోస్టు.) గంటూరుజిల్లా మెదాన్ ప్రెస్ ప్రింట్ చేసెను.

నోటీసు

దక్షిణనల్లూరుఎస్టేటు సీనియరుజమీన్దారు గారగు శ్రీరాజా బొమ్మదేవర సత్యనారాయణ చరప్రసాదరావు బహుద్దరు జమీన్దారుగారి మీద లేబడిన యిన్సాలేషన్స్ గ్రంథములో:—

కృష్ణా జిల్లా కోర్టు ఫయలు.

ఐ. పి. నెం 21/1924 రు.

పైగ్రంథములో జిల్లాకోర్టువారు ఈదిగువ సంతకము చేసినవాడిని "ఇంటరింగ్ రిజిస్టరు"గా అప్రాయింటుచేసి ఎస్టేటు తాలూకా యానదాస్ ని స్వాధీనము చేసికొనుటకు ఉత్తరవులు ఇచ్చించియున్నారు. సివిలు ప్రొసీజరుకోడ్డు ఆర్డరు నెం 41రు, రూలు నెంబరు 1, లోని అధికారము యానదాస్ వారికి ఇచ్చించి యున్నారు. నవరు ప్రకాశము ఆన 1924 సం 11 రం 10 నవంబరు లేడిన ఇప్పగింపు చేసికొనడ మయినది. గనుక ఇంతటి నుంచి నవరు ఎస్టేటుకు సంబంధించిన వ్యవహారములను గురించి చిన్ని, పరిపాలనావిధానము యానదాస్ వారిచే జరుపబడును. గనుక వారితో వ్రాసుకొనవలసి యుండుంది. అట్లు పైన ఉదహరించిన ప్రకారము జరుగక జమీన్దారుగారితో జరుపుకొనవారికి గలగునకుము వారు (రిజిస్టరుగారు) ఎంతమాత్రము జవాబుదారీ కాదు. ఇదగునట్లు వారే భరించవలసియుండుంది. ఎస్టేటులో నిమిత్తము ఉండదు. ఇంతేగాక, రాజాగారు ఇప్పుడు లేబడిన బాకీదార్లకున్నూ, ఋణికులకున్నూ కూడా సదరు ఎస్టేటుమీద రావలసిన బాకీలన్నిటి విషయములోనున్నూ ఈదిగువ సంతకము చేసిన రిజిస్టరు 15-12-1924 లేడినాగా తెలియపరుచుకొనవలసి యుండుంది.

చనివిట్టూము. నల్లది పేర్రాజు, బి. ఎ. బి. ఎల్. 15-11-1924.

కృష్ణా జిల్లాకోర్టువారిచే నియమింపబడిన ఇంటరింగ్ రిజిస్టరు.

త మా హ లు

(అంధ్రవత్రికకు ప్రత్యేకము.)

మండు

డాక్టరు—తమకు మందుచేసేదే?

రోగి—నిన్నటికినము విందుకుపోయినానండి.

అర్థం

యోగి—పరమార్థమంటే మీకేం తెలిసింది?

వర్తకుడు—పరమార్థం అంటే "అర్థం" గ్రహించానండి.

మీమాంసం

ఒకడు—తమకు మీమాంసం అంటే మాత్రం తెలిసింది?

మరియొకడు—మేము వ్రాహ్మణులం. మాంసం బోధించాము.

కాలం

రామయ్య—మీటింగుకు పోవాలి. కాలం సమీపించి వా అండి?

కృష్ణయ్య—ఇంకా అంతవని జగలేదండి.

రసం

గురువు—రసాలుఎన్నో చెప్పండి.

శిష్యుడు—మైశూరు రసం, తేజాపూరురసం.

గురువు—నీవు చెప్పింది శుద్ధరసం. రసాలయూదు సరసం, విరసం, నీరసం.

ఆకాశరామన్న

ప్రశ్న—ఆకాశరామన్నగారు ఎక్కడ ఉంటారు?

జవాబు—గాలిలో కట్టినమేడలో తిరుగుతుంటారు.

ఆరుమూడు

ఉపాధ్యాయుడు—ఆరుమూడుల వండ్లుగాని మాకు రూపాయలకు అమ్మితే, ఫలితమేమవుతుంది?

విద్యార్థి—ఆరుమూడు.

విశ్రాంతి

వైద్యుడు—మీధర్మ సమూర్థ విశ్రాంతి కావలెను. నిద్రబట్టి టండుకు మండిస్తాను.

భార్య—ఈమందు ఎప్పుడు ఇయ్యమన్నాడు?

వైద్యుడు—మీరు భర్తకు ఇయ్యకూడదు. మీరే తాగండి.

కారణం

యజమాని—నీవు వెనుకటి పనిని ఎందుకు మానుకొన్నావు?

పనిగావలసిన సమాస్తా—ఆక్కడ నాఅంత తెలివగువాడు అక్కరలేదని చెప్పారండి.

వర్షం

సోపయ్య—వార్షికాత్సవం ఎందుకు జరగలేదండి?

భిమయ్య—వర్షావశేషం.

వృథాఖర్చు

ధనికుడు—నేనుఎన్నడూ వృథాఖర్చు చేయను. అందుకు భిన్నంగా జరిగినట్లునీవు చెప్పగలవా?

స్నేహితుడు—నిపుత్రాత్సయంత్రము కొని రెండు సంవత్సరాలుయింది. ఒక్కమారునా దానిని ఉపయోగించక పోతిరి. అది మూలమే తుప్పుపట్టుచున్నది.

చుట్టుము

కోడ్డు—అయిన నీకుమట్టుకునా?

శ్రీ—కాదండి. వాపెనిమిటండి.

సభ

ఎల్లయ్య—మీకక్కడికి తొందరగా పోతున్నాడు.

భల్లయ్య—నీచిసభకు.

ఎల్లయ్య—ప్రస్తుతస్థితిగూర్చి మీరేమి అలోచించారు?

భల్లయ్య—అలోచించడానికి నాకునేక ఎక్కడఉన్నాడి? ఇన్నడుపోయి వెంటనే ఉపన్యాసం ఇవ్వాలి.

అల్లరి

ఉపన్యాసం జరుగుతుండగా, వెంకయ్య తడవతడవకు ఆరుమూడు ఉపన్యాసం జరగకుండు చెయ్యడం మొదలు పెట్టెను. సభ్యులు వెంకయ్యను బలవంతంగా నెట్టివెయ్యడానికి ప్రయత్నించెను.

ఉపన్యాసకుడు—ఉరుకోండి. పాపము వెంకయ్య ఇక్కడ ఉన్నంత నేనే అరవగలదు. ఇంటికిపోతే నోరెత్తలేదు. అంతటితో వెంకయ్య కుల్లి అరవలేదు. సభ నిరాటంకంగా జరిగిపోయెను.

మార్గం

మేజిస్ట్రేటు—రోజుకుమూడుసార్లు గడియారం తీసావుకదా? అందుకు మామ్రుండగా ఎట్లాతీసావో చెప్పు.

మద్దయి—ఉరికే చెప్పనండి. రోజుకు నాలుగుసార్లు తీసివేయండి.

అనుభవం

వృద్ధుడు—నాకు గుండెలలో జబ్బు ఉందండి. అందుచేత అదైర్వముగా వున్నాను.

డాక్టరు—మీరు పొరబడ్డారు. గుండెలలో జబ్బేమీలేదండి. కొంచెం అజీర్ణం చేసింది.

వృద్ధుడు—విచిటయ్య నీవు నిన్న గాకమొన్న వైద్యుడవయినావు. నీకేం తెలుసు? నాకుండే అనుభవంలా నీకేమి వుందయ్య?

అహమ్మదీయ శాఖనలతగురువు

విరోపానుండి వచ్చిరి

బొంబాయి, నవంబరు 18:—మిర్జాబహదూర్ మహమ్మదు అహమ్మద్ ఖాల్సాబాద్ మసీదుగాను అహమ్మద్ ఖాఖమరిగురువు. వీరును కార్యదర్శులును నేడు విరోపా పర్యటననుండి వచ్చిరి. శిష్యుకోటిలోని వారసేతులును, డాక్టర్ మహ్మద్ మహమ్మద్ ఖాఖిగారును సన్మానించుటకు రేవునకు వెడలిరి. సన్మానవక్త్రము లర్పింపబడెను. సన్మానవక్త్రము నకు సమాధాన మిచ్చుచు ఖాఖిఖాబాద్ మసీదుగారిట్లు చెప్పిరి. "నేను విరోపాఖండమునకు రోకార్యముకొరకు వెడలిరినో నది జయప్రదముగ నెఱవేరెను. గొప్పవారును వారాశ్రమికలను నాయెడల గౌరవమును జూపెను. మహమ్మదీయులచే ప్రభువు మన లండనులో గట్టబడిన మసీదనుకు పునాది వేసిరి" అని తెల్పెను. (ఆ. ప్రె.)

ఇబిన్ సాదు మక్కాకు ప్రయాణమైరి

సిరియన్ సమితి అధ్యక్షుని తంతి

దిల్లీ, నవంబరు 17:—అరేబియాలో సెడ్డుతన జేకమునందలి సమావేశ రాజగు ఇబిన్ సాదు మక్కాకు ప్రయాణమై వెడలెను. హెజ్జాజాసంస్థ అంతర్జాతీయమైనందున మేంజే తెడ్డు ప్రభుత్వములవారికి సమస్య తెల్పుట అవసరమని నూచించుచు సిరియన్ సమితి అధ్యక్షుడు సమస్య పరిష్కారము చేయుటకు మహమ్మదీయ సభయందు పాల్గొనవలసినదని యిబిన్ సాదుగారిచే ఆహ్వానింపబడ నాయన సమాధానమిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

రివాల్యురు దొంగలించుట

కలకత్తా, నవంబరు 18:—టర్నరు విధియందుగల తన భవనమునందుండి నోక స్పానిషు రివాల్యురును 18 తూటాలను దొంగలించబడెనని కాసనసభ్యులగు అబ్దుల్ జబ్బారు పాల్ వాగారు తాల్ తే పోలీసువారికి రిపోర్టుచేసిరి. పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఫెని (నాఖాలి), నవంబరు 18:—అలికాయను శ్రీ త్రిపురరాజ్యనివాసియగు చందమయ అనువాని భార్య. పోలీసునా రీతునుబాధించిరిని జేబడిన అభియోగమును విచారణ సర్వీస్ నాఖాలీసబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారు అసిస్టెంటు సజాయిన్ స్పెక్టర్ గు క్రసన్నకుమారు షోగుగారిని డిప్యూటీ సీనియర్ జుడలివేసెను. భార్యను గాపాడుటకు చందమయ చేసిన క్రయత్నములకు అడ్డువచ్చి నాతని బంధీకృతుని గావించిన ప్రసన్న అను ముద్దాయిని అబ్దుల్ గని అను కనిస్తేబును 352,842 పి. పి. సి. కేక్ నుల క్రింది విచారించి మొదటివానికి రూ 70 లును రెండవవానికి రూ 30 లును జరిమానావేసెను. (ఆ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధినిగు

ధిల్లీ, నవంబరు 18:—సంస్థానాధీశ్వరల సమావేశ సందర్భమునవచ్చిన రాజులకు గౌరవార్థము నేడు రాజప్రతినిధి విందొనరెను. ప్రసిద్ధిపడెన అతి కారులు అవధికారులను ఇందుకు వచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

దత్తమండలములనుండి అస్సాముకు బోయిన కూలీలు

మదరాసు అస్సాము ప్రభుత్వముల ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు

నిన్ను ఈ సందర్భమున కార్మికుల అస్సామునుండి కూలీలు తిరిగివచ్చుటకు గూర్చి చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారికిని అస్సాము ప్రభుత్వమువారికిని జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల ప్రకటించెను.

1

అస్సామునుండి కూలీలు తిరిగివచ్చుటకు కొన్ని ప్రతి కలపాకా తెలియబడెను మతకాను ప్రభుత్వమువారు అస్సాము ప్రభుత్వమున కిచ్చిన పరిమితి వారసరి.

మీ దెలిపిన కేసునందు మదరాసు కూలీల జోక్యము ఏలకూ జరిపగోరెదము.

2

అస్సాము ప్రభుత్వమువారు జూలై 21వ తేదీన యీ రతిగా ప్రత్యుత్తర మొసరి.

మదరాసునుండి పంపించబడిన కూలీలు అస్సాము జీతం బలకు వచ్చినవారిలో కొందరు పనిచేయనివ్వడలేదు. వారు పం పివేయబడిరి. అవివరమున ప్రభుత్వమువారు విచారించుట క్కారు. పోయినవారు 171 మంది. వీరు కడప అనంతపురం జిల్లాలకు.

8

అస్సాము దొరతనమువారి ప్రభుత్వమునకు ఆగస్టు 1వ తేదీన యీదిగుడ లేఖపంపిరి:—

మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి మదరాసునుండి కూలీలను అసత్య ప్రకటనలగుంచి రిప్పిందిరను నిండులనుగూర్చి యీదిగుడ సమాచారము తెలుపవలసియున్నది. జూలై 7 వ తేదీన టిఫ్నుకు లేఖనుతోటలనుండి 189 మంది మదరాసు కూలీ లు డిబ్రాఘాటనకు బోయిరి. అచ్చటనున్న మదరాసు కూలీలు ఎంతయునుండి వచ్చినవారు వారిని కలసిరి. డిబ్రాఘాటమీద నరు క్రమింపగా తమకా కింతోష్టానికి నచ్చలేదనియు, తలల గొట్టువాకి భయపడుచు గూర్చుననియు, పనిచూసలేదని యు చెప్పిరి. తలలగొట్టువా రన్నారనునంతటి వ్యాపించియుం డెను. అది అసత్యమని నమ్మజేసినను కొందరి మండిమాత్రమే గిరి పనిలోజేరిరి. వారిలో కూలీలుకానివారగు మువ్వలపురు షులను ఒక క్రమిం మేనేజరు వెంటనే స్వదేశమున కంతుపేసెను. మిగిలిన వారందఱును కూలీలుగావచ్చుటచే వారిని పంపునపుడు ఆక్రమమేమియు జరిగియుండవని భావించిరి. వారు వ్యాధి ముగ చెప్పినదంతయువని తిరిగి తమపనుల చేరెదరని డిప్టికమీ వనరు దలంచెనుగాని అట్లు జరుగలేదు. కావున వారికి భోజన వృత్తిలేనిది డిబ్రాఘాటలో నుంచుటకు వీలులేదు గనుక ప్రభు త్వమువారు స్వదేశమున కింతుపేసెను కంతుపేసినవారెనని ప్రభుత్వమువారు తక్షణపువేసిరి. 171 మంది పంపించ బడిరి. అచ్చటి డిప్టికమీవనరునకు లక్ష్మీపురం డిప్టికమీవ నునందుగానే యీవివరము తెలియబరచెను.

వీరిని మొదట తెప్పించుటలో కూలీలుగా చేర్చుకొను నపుడు అసందర్భమేమియున జరిగినదేమో యని అస్సాము ప్రభు త్వమువారు విచారించిరి. కాని అట్టిసిద్ధాంత వచ్చుటలేదు పోలీసు వారివద్దమాత్రము కొందరు తమకు రూ 15 లేక 20 కూలీలుట్లు గలదని మొదటజెప్పిట్లు నుడివిరి. అసందర్భమేమియు జరుగక పోయినను వారు అస్సాముకు కూలీలుగా పంపింపక వారు కారకుల నిశ్చయము. ఈ విషయమునగూడ ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారు. అస్సాము లేఖజూర్పు, లేఖకుజిల్లాల కార్యకర్తలనువారుగూడ తగుత్రద తీసికొనుచున్నారు. కూ లీలకు రప్పించుటయందుగాని, యిచ్చుట పనిచేయుచుగూడ యందుగాని యేమియున వారికిచ్చుట లున్నచో తప్పక విచారించువనని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు విశ్వసించవచ్చును. పూర్తిగా సమాచారము తెలిసినపిదప మరల యెరుకవరచె దము.

4

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు అస్సాము దొరతనమువారి కి ఆగస్టు 11 వ తేదీన యీదిగుడ తంపింపిరి.

1 వ తేదీ లేఖ అందినది. కూలీలు వదలి రాకముందు లే యానుతోటలలో నెంతకాలము పనిచేసిలో తెలుగోరెదము.

5

అస్సాము దొరతనమువారి ప్రత్యుత్తరము:—మితం తి వేదనది. కూలీలు తోటలలో నెలకుపైగా రెండుమాత్రము నెల లకు లోపుగా పనిచేసిరి. ఎంతయును తోటలనుండి కూలీలుపంపి వేయబడిన పిదప మరి 45 మంది తోటలలో నాలుగునెలలు లోపుగా పనిచేసిరి.

12 వ ఆ ర్య వై శ్వ మ హా న భ

గుంటూరులో డిశంబరు 6, 7, 8 తేదీలకు జరుగును

ఈ సమయమున హిందూదేశములో చేతితో చేయబడిన వస్తు, వస్త్ర (పురు) ప్రదర్శ ము జరుగును. స్థలము ఉచితముగానియ్యబడును. హైదరాబాద్, మైసూరు, నాగపురముల నుండియు చెన్నరాజధాని పట్టణముల నుండియు ఘోషారు 5, 6 వేల ఆర్యవైశ్వక్రేస్త్రాలు సమావేశ మయ్యెదరు.

వస్తు, వస్త్రములను ప్రదర్శనమునకు పంపుడు

6

ఆగస్టు 19 వ తేదీన అస్సామునుండి మదరాసు దొరతన మువారికి లేఖ.

టిఫ్నుకు, ఎంతయును లేయానుతోటలనుండి మొత్తము పై 226 మంది తిరిగి పంపి వేయబడిది. 116 మంది టిఫ్నునుండి 100 మంది ఎంతయునుండి. ఇందు 117 గురు ఖర్చులను ప్రభుత్వమువారు భరించిరి. మిగిలిన వారిఖర్చులు తోటలఅధికారులు పెట్టుకొనిరి. మరొకంత మంది తోటలఅధికారులే ప్రభుత్వమువారి జోక్యములేకుండ స్వదేశమున కంపివేసిరి. ఇంకొకందరు చెప్పకుండపరారయిరి. వారి బాడయేలేదు. ఈకూలీలలో నేరినిగూడ బలవంతముగా బుజ్జగించి హిందూదేశ 1901 సం 6 వ చట్టము 16 సెక్షన్ కిందబంధునట్లు ఎగుమతిచేసిరిని యీప్రభుత్వమువారు నమ్మి జాలరు. కాని ఇచ్చటకువచ్చిన వారిలో కూలీలకానివారుకారు. వీరుసహజ: అస్సాములో కూలీచేయుటకుగాక కొన్నాళ్లుండి డబ్బుగడించి తిరిగి తోటలస్థాయిగా స్వదేశములకుబోవు నుద్దేశముతో వచ్చినట్లుజోచును. ఎంతయునుతోటలలో యింకను 800 మంది యిట్టివారున్నారనియు వారిలో నెట్టిచిక్కులేదని యు సంతృప్తితో పనిచేయుచున్నారనియు మాకు తెలియవచ్చు చున్నది.

7

అస్సామునుండి మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి తం తి కాక్షర:—

దత్తమండలములనుండి యీవత్సర మిచ్చిటకు వచ్చనకూ లీలలో 800 మంది తోటలపిడిచిరి. ఎంతభోజిచేసినను, యేమి యిచ్చునున్న గ విక యింటికివోన పట్టుదలబూనిరి. వారిలో ఆ సమర్థులకు వ్యాధిగ్రస్తులకు భోజనము వైద్యసహాయ మేర్పాటు చేయబడినది. లేయానుతోటల కార్యకర్తలనువారు వారిని పంపించివేసిరి.

8

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు అస్సాము దొరతనమువా రికి పంపినలేఖ:—

లేయానుతోటలను విడిచివచ్చుటకు కారణములను తెలుపు చు కూలీలు స్వయముగా నేమిచేసిరి వారివాఙ్మూలములను, అందెలైన హిందూదేశ, అసత్యములబలికి తమ్ములగుమతి చే సిరిని తెలుపుచు నుడివినచో నావివరమును తెలుప గోరు చున్నాము.

9

అస్సాముదొరతనమువారు సెప్టెంబరు 15 వ తేదీన మ దరాసు ప్రభుత్వమున కంపినలేఖ:—

అస్సాముతోటలనుండి 800 మంది కూలీలు తిరిగిబోవు టకుగూర్చి వ్రాయవలసియున్నది. ఈకూలీలు చెన్నరాష్ట్రము నందుబక్కారి, అనంతపురం, కడపజిల్లాలనుండి పంపించబడిరి. వీరు శివసాగరజిల్లానుండి లాక్ష్మీమేలంగి తోటలలో పనులకు నియమింపబడిరి.

యందుగా లాక్ష్మీమేలంగి తోటలనుండి జిల్లాముఖ్యుల నమన జోర్నలుబోయిరి. అచ్చట మేళంగికూలీలుగూడ వారిని కలసిరి. డిప్టి, డివిజనుల కమీషనరుగూడ వారిని కలసి కాత్ర కసంఘము నూపర్నెంటుసహాయమున వారందరిని విచారించిరి. వారు తమకు పంపునపు డిట్టిఅసందర్భము జరిగినట్లుగాని, అస త్యకాగ్ధములుగాని చేసినట్లుగాని ఫిర్యాదులేయలేదు. తమ కీనీయ వాతావరణము పని నచ్చలేదుగనుక తిరిగియింటికిబోయె నమని జెప్పిరి. వర్తములబాధ పడలేమనిరి. తోటలనుతోయి మాడునెలలుండినచో పిదప పంపివేయుదుమని యెంతజెప్పినను విసతుండిరి. కొందరుమాత్రము మేలంగి తిరిగిపోయిరి. కాని గాం గంతయు జోర్నలుబిడి స్వదేశమునకు నడువప్రారంభించిరి. నాగంగజిల్లాలో జక్కులబండ్ చేరిరి. వారికి అవసరమునభోజన తైల్యసహాయములు చేయమని జోర్నలునుండి తంతివార్తలు వచ్చెవి. అక్కడ తగిన యేర్పాటులు జరిగినవి. డివిజనుల క మీషనరు నాగంగవరకు వారివెంటిజనెను. అప్పటికి గుమిగూ డిన 850 మంది సెప్టెంబరు 12వ తేదీన కార్యకసంఘమువారిచే నానుకురిస్తేమనునుండి పంపివేయబడిరి. జోర్నలు ప్రయాణ మునందు కొంతమంది 6 గురకు పైగా మరణించినట్లు తెలిసెను.

ఆ గుంపునాయకు లాజబ్బువారిపైన వేరకనుంచి పిదప ప్రత్యే కము పంపుట కంగీకరింపలేదు.

కావున వారు తిరిగిపోవుటకు యింటివీధి తెంగయె, అస్సాముపరిస్థితులందలి అయివ్యతయు ముఖ్యకారణములనుటకు సంజేహములేదు. అస్సాములోని సిరిగతులు వారి స్వగ్రామ ములకు చాల వ్యత్యాసముగలదు. వారికా మార్పు నచ్చలేదు. తమ స్వదేశమునందు కరువుప్రాయవదని వదంతులు న్యాపించు టచే గృహస్థులులైనవారికి పట్టుదల మరింతపొచ్చినవి. సంగ తులు విచారింపబడగా మేలంగితోటలలో వీరికి కూడియు నివాసవసతులు అన్నియు చాలవారున్నట్లు తెలిసినది. లాక్ష్మీ తోటలలో కొందరుమాత్రము చాల తొందరపడి అసంతృప్తితో యింటియెగ పెట్టుకొని హదాపుడి చేసిరి. వారుతిరిగిపోయినాక మిగిలినవారుసంతృప్తితో పనిచేయుచున్నారు. మేలంగికూలీలు ఉన్నవానితో తృప్తిచెందిరి. టిఫ్నుకు ఎంతయును తోటలవారు ఖర్చులుపుచ్చుకొనియింటికిబోయినవారు తలెరియగానేలాక్ష్మీ కేశంగకూలీలకుగూడ ఆశపుట్టినది. వారికి మొదటియిండిగల స్వ దేశవింత, అసానుసం దసమృతము యిది తోడ్పడుటచే తోటల పిడిరి.

10.

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు అస్సామున కిచ్చిన తంతి వార్త:—

తోటలపిడిక కూలీలలో కొన్నిమంది మాత్రమే యిండ్ల కు పంపివేయబడినవియు తక్కిన వారందఱి స్వయముగా యిం డడబోక తిరుగాడుచున్నారనియు, మదరాసులో పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ఇందుకు నిదర్శనము లేవయినగలవా? ఎంత మంది తోటలు విడిచిపెట్టిరి. ఎంతమంది స్వదేశమునకు పంపిం చబడిరి? సంఖ్యలు తెలుపగోరెదము.

11.

అస్సాము ప్రభుత్వము జవాబు:— మిఠు 17 వ తే దింబరు పంపిన తంతిచేసినది. తోటలు విడిచినవారి సరైన సం ఖ్య తెలియదు. పంపివేయబడిన వారిసంఖ్య యిదివరకే, డివిజి మి. కొలదినుండి గౌహటిమీదుగా స్వంత ఖర్చులపై రైలు మార్గమున బోయిరి. మిగిలినవారు తోటలకు మరలిపోయిరి. శివ సాగరజిల్లానుండి 200 కూలీలు తోటలపిడి (15 వ తేదీన) అనేక గుంపులుగా జోర్నలు వైపుబోవుచున్నట్లు తెలియవ చెను. వీరుతప్ప మదరాసుకూలీ లెన్యకును యిండ్లబోవు నుద్దేశముతో విచ్చలవిడిగా తిరుగుచున్నట్లు తెలియదు.

12

అస్సాము ప్రభుత్వమువారు సెప్టెంబరు 25 వ తే దీన వ్రాసినలేఖ:—

శివసాగరజిల్లాలోటలలో బల్లారికూలీల ఆర్జనగూర్చి మిఠువ్రాసియుండిరి. డివిజనులకమీషనరు కూలీలు తిరిగిపోవు టకుగూర్చి విచారించుటకు లాక్ష్మీమేళంగితోటలకు బోయెను. మేళంగిలోవారికి మంచి పోకర్తములు కూలీ ముట్టుచున్నట్లు తెలిసికొనెను. లేక్ష్మీలోపరిస్థితులంత బాగులేకున్నను కుటుంబ జోషకు తగినంతకూలీలు ట్టుచున్నది. కూలీలందఱువోలినచో పనితక్కువచేసికొనుటకు గూడ అవకాశముండెను. వారుపో యినపిదప మిగిలినవారు ఆగస్టుమాసాంతమునందు సెప్టెంబరులో ను కూలీకితగినపని చేయనేలేదు. బాగుగాపనిచేయనందున కూ లి సగముట్టుకుండుట అధికారులలోపముకాదు. మరియు మ వ్రాసుకూలీలకు లిక్ష్మీతోట్లలో వచ్చినతమవారే వారములవర కు మామూలుకూలీ గాక దినమునకు 2, ఆ. అధికమొసంగబడు చున్నదని కమీషనరుగారికి తెలిసెను. అదిగాక వారందరికి తక్కువధరలకు విద్యను వికయించబడెను.

18

మదరాసు ప్రభుత్వమువారి తంతివార్త:—

మేళంగితోటలను విడిచిపెట్టిన కూలీలకంతభూతి సరిగా ముట్టుచుండెను.

14

అస్సామదొంగతనమునాటి జనాభా (9-10-1924)

విశాఖలోకి జనాభాగా కమిషనరు గారు వెళ్లెను. 4వ తేదీన విశాఖలోకి బంపిన రిపోర్టును యాదాద్రి పొందుపరచుచున్నాను:—

రిపోర్టు

మెలంగిలో బలయందు మేనేజరుగారి వాక్యాల్ముగ్గకొనిన పిదప కేసు పేరుకుట్టడం (రిక్లెయిండ్) జూచితిని. కూలి శిలవారిగా నిచ్చుచున్నారు. పురుషులకు 7 రూ. స్త్రీలకు 6 రూ.లకు 26 పనితేయులలోను లెక్కజేసినచో ముగవారికి కినుమునకు 4 అ. 2 పై. స్త్రీలకు 3 అ. 2 పై. మట్టును. పూటపూట యీ లెక్కనే బసంగబడును అధికముపనితేయునచో కోతలు ఊహింపులు పనినిబట్టి మేనేజరు చెల్లినట్లు కూలియబడును. వోటుభూమి పరీక్షణగా మెత్తినవస్తూతో నుండుటచే వారుచేయుచున్న తప్పుదయపని కష్టమైనదిగాదు. ప్రక్కలో బలలో 40 ఛట్టు గొప్పలు ఒక్కొక్కరు జేయుచున్నట్లు నాకు తెలియవచ్చును. క్రొత్తగావచ్చిన కూలివారు దిమ్ముకు నియమితపని నాక పైగా మరింతపనిజేయుచున్నారని రిజిస్టరు లోగలను. దానిబట్టి నిపక ప్రమేనదికాదని తెలియగలదు. చాల మంది రెండుమూడు నాలుగంతలు పనియధికముజేయుచున్నారని. గొప్పలు త్రవ్వుల గంట లేక గంటన్నర చేయుదురని మేనేజరు చెప్పెను. ఆకుత్రెంపుటయందెంతకూలియున్నారో లెక్క చేయుట కష్టము. దొంగలలో నెంతమానున్నదియు, యెంత మందికూలి పనిచేయుచున్నది గమనింపవలసియున్నది. స్త్రీలు దినాము తీయుటకు కొలచి లెక్కచేసి వారికి వారమునకోక సారి కూలియిచ్చురు. రిజిస్టరునుబట్టికాడ ఆకుగొయ్యిస్త్రీలు యీపనివలన తమకాబడిని రెట్టింపుజేసికొనుచున్నారని తెలియగలదు. బాలరంగుడ బాగుగ గణించుచున్నారు. మేళంగిలో కూలిబాగుగ ముట్టుననియు, మద్రాసీయులకెట్టియబ్బందియు యీవిషయమున నుండదనియు నేను చెప్పగలను.

శ్రీశ్రీయాశక్తి యొడయరు గ్రంథ

భాండాగార నవమవార్షికోత్సవము

పై 1924 సంవత్సరము నవంబరు నెల 28వ తేదీ భాన వారమున మాగ్రంథాలయ నవమ వార్షిక పర్వంతి శ్రీమదాంధ్ర వార్షికి వావిలకొలను సుబ్బారావుపంతులవారి యాజమాన్యమున జరుపనిశ్చయింపబడినదిఅసమయమునే 22వ తేదీ శనివారము పైగ్రంథ నిత్యతన పక్షమున పంచమలకొత్తై వారిపాలెమున యాగ్రంథాలయ కాఖానిలయ సమారంభోత్సవము శ్రీమాకాటి. శివశంకరము పిల్లెగారి యాధిపత్యమున జరుపుటకు గూడ నిశ్చయింపబడినది.

పి. సూర్యనారాయణరావు బి. ఏ. యల్. టి.

అహస్యనసంఘాధ్యక్షుడు. ధర్మవరము,

రాజద్రోహమునకు శిక్ష

యు. నగియాండా గారు

23.7.24 వ తేదీన దేవాలయమువద్ద జరిగినసభలో రాజద్రోహమును బోధించెనని నగియాండాగారిపైనే తేబడిన కేసులో జిల్లాజడ్జి ఆయనకు 5 ఏండ్లు కఠినశిక్ష వేసెను. ఇదివరకు రెండుసార్లు రాజకీయములకు నగియాండాగారికి శిక్షవిధింపబడినది. ఇది మూడవసారి. (ఆం. ప్రె.)

బరాజనర కౌన్సిలు

కాపిలేయను టాక్సు

“కాపిలేయను టాక్సును చెల్లించగూడదను విషయమును ఆయాసంఘముల అధ్యక్షులే నిర్ణయింపవలెను గాని దేశీయ సంఘమువారు నిర్ణయింపరు. సంఘ నాయకు లీవిషయమును గూర్చి 12, 18 తేదీలకు హోముమెంబరుతో మాటలాడిరి. దొరతనమువారు అన్ని ఉత్తరవులను కేసులను రద్దుపరచి 107, 108, 188 సెక్సులక్రింద శిక్షింపబడినవారి నందరిని కొన్నివరకు పైపని విడుదలచేసినచో యీఅందోళనమును వదులుటకు దేశీయులను కోరినవని మేము సూచించితిమి”. అని కాసనసంఘ బహిష్కరణ పక్షమువారిపేరట కొందరు నాయకులు సంతకముచేసి ప్రకటించిరి. వారు ముడుములలో సంచారమునకు వెళ్లిరి. (ఆం. ప్రె.)

బావా గురుదత్తుసింగుగారు

ఇండియామంత్రికి నోటీసు

బావా గురుదత్తుసింగుగారిపైని రాజద్రోహమునకు కేసు చేసి ఆయనకు దీర్ఘ కాలపు బైదుశిక్ష వేసిరి. ఆయనయిప్పుడు మియానువాలి చెరసాలలో నున్నారు. ఆయన జిల్లా కలెక్టరు ద్వారా యిండియామంత్రికి నోటీసు పంపెనని 17, 18 తేదీలలో పంజాబులో ఆంగ్ల ప్రతికలును దేశ భాషా ప్రతికలును గూడ ప్రకటించెను. (1) నన్ను 25.8.1924 వతేదీన అరెస్టు చేయుటచే కొనుగటామా రూప్తీయముగా నావిజులుగా రాదుచినవారు తాలిమంది నిలచి మాపుటవలన 1,10,000 రూపాయలు నష్టము వచ్చినది. (2) హంకాంకు ఉద్యోగులు నాస్తిమరును అచట చాలకాలము నిలిపియుండుటచే 100,000 రూపాయలు నష్టమువచ్చినది. (3) 800 మంది నాస్తిమరులలో వాస్తవ్యులనుండి ప్రేజియకు రాగోరగా వారిని నిలిపి జేయుటవలన 50,000 రూపాయలు నష్టము వచ్చినది. (4) బడ్జెట్లో నాస్తిమరులలోనుండి 285,006 రూపాయల వెలగల సామానులను ఉద్యోగులు తీసికొనిరి. నాకు 7 ఏండ్లు శిక్షవేయుట వలన మరి 1000 రూపాయలు నష్టమువచ్చినది. బడ్జెట్లో విషయము జరుగనిచో నేను హంకాంకు వాస్తవ్యులను ఉద్యోగుల వలన నష్టము పరిహారమును బడసి యే యుండును. గాన రెండు నెలలలోగా నాస్తిమరును ఇయ్యనిచో నేను తావాచేసి రాబట్టుకొందును”. అని ఆనోటీసులో నున్నదని తెలియచున్నది.

పంజాబు రాజకీయసభ

మహాత్ముని అధ్యక్షత

డికేంబరునెల మొదటివారమున లాహోరులో జరుగనున్న రాజకీయసభకు అధ్యక్షతవహించుటకు గాంధీమహాత్ము డంగీకరించెనని వందేమాతరం పత్రిక ప్రకటించెను.

(ఆం. ప్రె.)

మౌలానా జాఫరాలీ ఖానుగారు

రావల్పిండి వెళ్లిరి

ఇప్పుడే చెరసాలనుండి వచ్చిన ఖానుగారు రావల్పిండి వెళ్లిరి. అచటనున్న హిందువులను మహమ్మదీయులను అయినను స్వాగతమొసరి. అటనుండి ఆయన హాసకోకి వెళ్లిరి.

(అల్. ప్రె.)

బర్తావార్తలు

శ్రీయత ఆవటవల్లి

నారాయణ రావుగారు

(ఎం. ఎల్. సి.)

మాననస్థపు కేసు

వీరు రంగూనులో కార్మికపత్రికకు సంపాదకులుగా నున్నారు. వీరు ఆపత్రికలో మాననస్థకరము లగు విషయములను ప్రకటించి రని బి. ఐ. ఎన్. ఎన్. కంపెనీ పెద్దమేస్త్రీ యిదివరకు కేసు చేసెను. ఇప్పుడు ఇండియను టెలిగ్రాఫు స్టోర్సు కూలీల కంట్రాక్టు గంజా అచ్చయ్యగారు మరియొక కేసు చేసెను. సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో యీరెండుకేసుల విచారణయను యీనెల 25 వ తేదీన జరుగును. (అల్. ప్రె.)

విచిత్ర మగుచేప

ఈదునున్న వాని కన్నుపొడిచెను.

బొంబాయి, నవంబరు 19:— ఎంఛౌర్కే. వసు సిబ్బందిలోని ఉద్యోగియగు కెప్టెన్ ఎ. డబ్లియం. హూఫర్ గారు బాక్ చేలో యీదునుండగ నొకవిధముగ జంతువు నాయనమీద బడి కుడికన్ను పొడిచెను. కొలాబా మిలిటరీ ఆసుపత్రి కాయన దీసికొనబోవడెను. కాని కన్నులకు గట్టిగా గాయముతగులుటచే దృష్టితిరిగిరాదని తెలియచున్నది. కన్ను బొడచిన జంతువు నొకవిధము చేపయని హూఫరుగారు నిశ్చయముగా చెబుచున్నారు. (ఆం. ప్రె.)

పంజాబులో ఖద్దరు విక్రయము

భారతఖద్దరు సంఘ ప్రతినిధి

బి. ఎఫ్. బారుచాగారు

“పంజాబులో ఖద్దరు విక్రయము ఉత్సాహకరముగా నున్నది. లాహోరులో నాలుగురోజులలో 4000 రూపాయల ఖద్దరును, యూల్వానులో ఒకరోజులో 1000 రూపాయల ఖద్దరును, డేరాగాజీఖానులో మూడురోజులలో 3680 రూపాయల ఖద్దరును, ముజఫరఖూలో ఒక రోజులో 1000 రూపాయల ఖద్దరును, మొత్తము 3 రోజులలో 9600 రూపాయలవలెగా ఖద్దరువిక్రయింపబడినది. నేనురావల్పిండివెళ్లి అటనుండి డిల్లీ వెళ్లవలసి ఉచ్చినందున నైలాకోటును విజుభూతును నైలాకోటుతో తీసి. నాకు చాలమంది సహాయముచేసిరి. మరికొందరి సహాయముజేసెద మని వాగ్దానముచేసిరి. నేను వారికొందరిని కృతజ్ఞుడను. పంజాబులో సన్నకములు పెనుకటికంటె తక్కువవ్యయముతోనే తయారగుచున్నవి. ఇంకొక సంవత్సరముపాటు, పంజాబువా రిటులే సహాయముచేసినచో రెక్కిన అన్ని రాష్ట్రములలోకంటెను తక్కువవ్యయముతో మంచినన్నరకము ఖద్దరు బట్టుల తయారగునని నేనుచెప్పగలను” అని బారుచాగారు ప్రకటించిరి. గాంధీమహాత్ముని సందర్శించుటకు 15 వ తేదీన బారుచాగారు లాహోరునుండి ఢిల్లీవెళ్లిరి.

రావల్పిండి

కోహాటు విషయములు

బారుచాగారి ప్రకటనము

“నేను రావల్పిండికిని కోహాటుకును వెళ్లివచ్చితిని. కోహాటునుండి వచ్చిన అగతికులకు రావల్పిండిలో చూచితిని. వారిలో చాలమందికి చాలినన్ని బట్టులులేవు. కొందరు బొత్తుగా గోచిపాతలతోనే యున్నారు. వారిందరును దైన్యముతో కుప్పగూలియున్నారు. వారినిజూడగా చాల బాలికలిగినది. వారి కథలు వినగా దుఃఖ ముగినదికాదు. ధర్మకాలలోను, పాతకాలలలోను, దేవాలయములలోను వారికి తావోసంగి సనాతన, ఆర్యసమాజ, హిందూ, సిక్కు, మార్కారీ, సంఘములవారు వాస్తవ్యులైయున్నవని అచటనున్నవారు చెప్పారు. ఈసంఘముల నేవ చాల ప్రశంసనీయును. అగతికు లీసంఘములవారికి మిక్కిలి కృతజ్ఞులుగా నున్నారు. ఇప్పుడచట చలి బాధ చాలపొచ్చుగా నున్నదిగాన వారికిబట్టులు కావలెను.

కోహాటులో పెద్దబజారులో దుకాణములు, యిళ్లు, మందిరములున్నవని. తగు ల బెట్టు బడి యుండగా చూచితిని. హిందువుల యిండ్లను మహల్లాను వోపిడిగాండు తగులబెట్టిరి. మహమ్మదీయ బాలురు వానిని నాకుమాపించి వివరములను తెలిపిరి. బోలీసువారును మైక్కుని వివరించు గృహములు బహుశకు చాలాగ్నిగనే యున్నవి. అట్టిచో నీ దోపిడుగులను గృహదాహములను ఎటులజరిగెనో చాల వింతగానున్నది” అని బారుచాగారు ప్రకటించిరి. (ఆం. ప్రె.)

సరకులబండి వాగెనలు పట్టాలను

దప్పిపోయెను

బొంబాయి, నవంబరు 19:— కన్యాణమునకు పత్తిమైల్లమారమందుగల ఖండవాలాస్తేవనువద్ద జి. వి. పి. రైల్వే సరకుబండిలోని రెండువాగులు పట్టాలను దప్పిపోయెను. పట్టాలుదప్పిపోవుటకు కారణము విచారించ బడుచున్నది. (ఆం. ప్రె.)

బొంబాయి మునిసిపాలిటీ స్థాయిసంఘము

నీటికన్ను హెచ్చుచేయుట

బొంబాయి, నవంబరు 19:— మూడు, బూడుంబాపు తెరనెండునుండి మూడు ముప్పావువరకు నీటికన్ను పన్నుమీద హెచ్చించుటకు కమిషనరులచే నిజబడి రిపోర్టు బొంబాయి మునిసిపాలిటీ స్థాయిసంఘమువారు నిరాకరించిరి. కాని కొలత రేటుప్రకారముగా వెయ్యిగాలులను 15 అశాలనుండి ఒకరూపాయవరకు హెచ్చించుటకు కమిటీ వారంగీకరించిరి.

(ఆం. ప్రె.)

[illegible]

(1924 సం॥పు 2 వ సంబంధ విల్లు)

మదరాసు స్వచ్ఛాచార్యమును గురించిన విల్లునుండి నెట్టుకమీద వారి హక్కులు

మదరాసు గవర్నరు గారి యొక్క గౌరవనీయులైన శాసనసభ్యులగు వారికి

మదరాసు రాజధానిలో ఆచార్యులను కేవలము సంబంధించిన గట్టును సవరణ చేయుటకై విల్లును (1924 వ సం॥పు 2 వ విల్లును) గురించి ఆలోచించుటకు నియమించబడిన నెట్టుకమీద తాలూకు మొదలగు మొత్తము యాక్రంది రిపోజ్టును దాఖలుచేయునందున.

2. ఈ విల్లు ఇంగ్లీషులో 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 15న తేదీనిన, ఆరవము, తెలుగు, మళయాళము, కన్నడము, హిందూస్థానీ భాషలలో 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 19 వ తేదీనిన, బ్రహ్మణ్యంలో 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 26 వ తేదీనిన, పోర్చుగీసు భాషలో ప్రకటింపబడినది.

కమిటీవారు నెట్టుకను 27 వ తేదీ శనివారమున గాల్వానందు 12 క్లంబులకు సమావేశమైనారు. (1) గౌరవనీయులైన సీ. పి. రామస్వామి ఆయ్యగారును, (2) డాక్టరు బాకా మల్లయ్యగారును, (3) జె. డి. సామ్యుయల్ గారును, (4) డి. వాకొనూరుగారు ఎమ్. కృష్ణన్ నాయగారును, (5) గోపాలియగారును, (6) సర్ జేమ్స్ సెన్సెన్ గారును, (7) అబ్బాస్ ఆలీగారును, (8) అడ్వోకేటు శేనరెగారును హాజరైన మొదలు.

4. (బ్రిటిషు ఆఫ్ రాధ స్వాతంత్ర్యమునకు ముందు త్రవ్విన ఫిర్యాదులకు నడుపువారిపై మామూలుగానుండు రుజువుచేసవలసిన భారమును కేసుయొక్క ప్రత్యక్ష ఆవరములనుబట్టి, యా విల్లును ద్వారా వైసించి తారమారు చేయుటచే, దీని నిబంధనల ద్వారా యొగము చేయబడుతుండుటకై సాధ్యమైనంతవరకు సన్నిహితు యేర్పాటుచేయుటకు కమిటీవారు నిశ్చయించినారు.

5. వేరేమాలమున యా ఆత్మయొక్క నిబంధనలు స్పష్టపరుపబడిన నెట్టుకలకు, ప్రత్యేకములకు వ్యాపింపజేయబడిన లిసియన్నువో ఆ ప్రకటన కాసనసభ్యులకు విరుద్ధమైనట్లగు ఆవకాశము నిర్మూల్యముగా కాసనసభ్యులకు యొక్క బలమైనవచనాలను అంగీకరింపబడినది.

6. స్వాతంత్ర్యమొకటి తేదా సభ్యులమొకటి కారణమేమియు లేకుండ చేయుటకు ఆ గౌరవనీయుని ఫిర్యాదు చర్యయేదైనను ఒక సేరముగా తీసింపబడ తగియుండునట్లు చేయబడవలసికాదు అంగీకరింపబడినది. ఈ కార్యము నిమిత్తము ఒక క్రొత్త క్లాజు చేర్చబడినది.

7. కమిటీలోని కొందరు మొదలగు యారెండు రక్షణములు వారీయన్నట్లు కనుపడలేదు. మరియు కమిటీలోని అధిక సంఖ్యాకులు రిపొర్టుయొక్క నిబంధనలు ప్రకటిత ప్రత్యేకములలో గా ప్రకటిత రుద్దువుల స్వాధీనమునకు మితిపరుపబడవలెననియు, ఆట్టి ప్రత్యేకములకు వలంపలందు స్వాధీనము సామాన్యమైన క్రిమినలు (సేమిటకు సంబంధించిన) చట్టముయొక్క అనుబంధము 2 వది కట్టుబడినదినియు మూడవరక్షణమును ఒకదానిని చేస్తున్నాడు.

8. ఇతర మార్పులు కొంచెము మొదలుపెట్టవలసిన మూలలకు సంబంధించినవి. మరియు వాటిలో విశేషమైన మూలమే విల్లులో యిది చేయబడినది. మార్పులు, చేర్పులు యొక్క ప్రకటనలో సంతృప్తిపడియున్నందున, ఒకవారు చూచిన ఆయితర మార్పులతో కనుగొనవచ్చును.

9. ఆత్మయొక్క నిబంధనలు దుర్వినియోగము చేయబడకుండుటకు రక్షణములను రాయారు చేయుటలో సాయపడిన దివాన్ బాదూరు ఎమ్. కృష్ణన్ నాయగారు, రక్షణములను ఆలోచించు పనిలో తొమ్మిదివారియందుల యా విల్లు యొక్క సామర్థ్యమును అంగీకారమును సూచించునట్లు భావింపబడుచున్నది గా సూచించునదిని కోరుచున్నాడు. సంవత్సరములకు కొందరులకు పూర్తిగా గవనియమును సంవత్సరములకు ఆలోచించువారు (బ్రిటిషు నియమములకు సంబంధించిన) పరిపాలన తాలూకు దాగుగా అంగీకరింప

శాస్త్రిగారు-రాటము

టి. శివశంకరంపిల్లగారు మాక్సిము గ్రాయునున్నారు:—
రాటపు ధర్మము ననుష్ఠించువారి కంఠరకును శాస్త్రిగారి చెక్కిరింపుమాటలు ఆశ్చర్యకరములుగ నుండవలెను.

ఆతాటముపై జారు చేయు ప్రయోగాలము లన్నియు ముందు జరిపియే గాంధీగారు సర్ పి. పి. రేగారును అనేకసార్లు జవారిచ్చి యుండిరి. ఇప్పుడంతకున్న యెక్కువ జేవనదేమియును లేదు. వాకు ఈ రాటపు ధర్మముంటే విచ్చియేమియు లేదుగాని శాస్త్రిగారు యిదివరకు దండెత్తినపుడు వారి ప్రత్యుత్తరముగ స్వాతంత్ర్యమును మాత్రము చెలువ గొరెవను. శాస్త్రిగారి టిట్టడిని:— “శారత జేవనంతయును రాటముపై నూలు నడుకకున్నయెడల కావలసిన గుడ్డలనుట్టుకు పరసహిత మపేక్షింపకుండ నుండవలసిన స్వాతంత్ర్యముమీద యెందరు ప్రసవపరగలరు?” నేనుండునది గ్రామముకన్న కొంచెము పెద్దది. అయ్యది యామధ్యవరకును కలెక్షన్ పీడింప బడుచున్న జిల్లాలోనిది. ఖద్దరు వందు అత్యంతవిశ్వాసము గల నామిత్రులొకడు ప్రతినిధిని అన్నములేక మాడువారికి పని గల్పించెదనని చూచుచుండెను. కొద్దిరోజులలోనే యీ సహాయము చాల అనుభూయగ నుండెను. నూలునడుకుటకు యేమిలు కావలసినయెడల నువా చెక్కవై పోయిరి. ఉన్నదూది చాలకనేవోయెను. ప్రతి రోజును యెన్నెన్నియో నూలుకండెను తయారగు చుండెను. చూచుటకు నేత్రోత్సాహముగ నుండెను. ఇయ్యది అన్నము లేక మాడునపు డాధిపతి బోగొట్టుటకు మంచి ఉపాయముగ తోచెను. అధికము వేమువారును, నేతగాంధును పని యున్న దాయని వచ్చుటయు, కొట్టుకుట్టు, చొక్కాగుడ్డలు, అంగవస్త్రములు తయారగుటయు మాకు నూతనోత్సాహమును గలుగజేసెను. ఇందులకు నాకు ఖద్దరునెడల పక్షపాతియు ప్రసవజీ పోయెను. అందుచేత యెప్పుడైన ఖద్దరుగకుండ మరేదైన ధరించునెడల పాపము జేయుచున్నామేమి యని కట్టిపట్టుండెడిది. నేనేమాత్రము విశేషవస్త్రము ధరించుచుంటినో అంత వరకు నాయుంటివ్రక్కను అన్నములేక మాడువారికి అన్నము జేకుండ జేయుచున్నానని బాగా నమ్మితిని. ఇట్లున్నములేక మాడువారు ప్రతి గ్రామములోను నెందరెందరో గలరు. భారతదేశమొ పల్లెటూరులలో నిండియున్నది. ఆ అన్నములేక మాడువారందరూ పనిలేకుండ తీరికయుండు సమయములందు నూలునడుకునెడల గ్రామమున కంతకును గాకున్న కొంతవరకైనను సరిపోవునూలును తయారుజేయ గల్గుదురు. డబ్బుపెట్టుబడి పెట్టి వ్యాపారము జేయుచునువారి కిది లాభకరము గాక పోవచ్చును. కాని ప్రతి గ్రామమును యావిధముగ జేసినయెడల పరాశేతు లేకుండ కావలసినగుడ్డను తయారుజేసి కొనవచ్చునని నేర్పినపుడు, జేవనంతయునుగూడ కొలది సంవత్సరములలో విదేశపు వస్త్రముతోనే పని లేకుండ జేయరాదో తెలియుట లేదు. ఇప్పుడు గ్రామములలో నెక్కువగా వాడుకలో గున్నది ఖద్దరే తప్ప మరేమియు గాదు. కావున ఈ నిర్మాణ కార్యక్రమంశమును ఏమి త్రము ప్రతికారము లేకుండనే నిర్వహింపవచ్చును. మొత్తములు వంతులు దామాషా గట్టుటలో నేను నిపుణుడనుగాను. కాని యీవిషయమున మాత్రము నేను స్వయముగ పరిశీలించి లెక్కలను జూచితిని.

“రోజుకు అరగంటవేపు నూలునడుకుటవలన భాగ్యవంతులకును, బీదలకును, విజ్ఞానులకును, మూఢులకును (ద్రుష్టమైన సహకారభావము గలుగజేయు గల యిది పాపమేమో మానవ నేతజేయవలసినదిగాని, ఆ సంగతుల నేర్చునూ వారుగాని చెప్పగలరా?” అని శాస్త్రిగారుడుగుచున్నారు. నేనిందుకుగూడ అవుననియే ప్రత్యుత్తరమిచ్చెదను. వాగరకవంతములకు పట్టణములందున్న గ్రామములలోనే బీదలకు భాగ్యవంతులకును, విజ్ఞానులకును మూఢులకును సంబంధములు గల్గుట

బడిన ప్రభువుమాత్రమునకు భంగకరమైన యీ విల్లుకు తాగు యింకను ఏమియులేయున్నామని వారు చెప్పినారు.

10. ఈ విల్లుయొక్క నిబంధనలలో చేయబడిన మార్పులనుబట్టి విల్లును తిరిగి ప్రకటింపటకు కమిటీవారు నిశ్చయించినారు.

సీ. పి. రామస్వామి ఆయ్యరు, టి. ఆర్. వి. శాస్త్రి, బాన్. ఎఫ్. సింసన్, బాన్. మతాయి, జె. డి. సామ్యుయల్, అబ్బాస్ ఆలీ, సి. గోపాలియగారు, ఎమ్. కృష్ణన్ నాయగారు

(పోర్చుగీసు భాషలో గతము)

కొత్తను యవకాశముగలదు. మూలు పడుకుటకు దూది నీయక పోవుటవలన ఆకలితో గొట్టుకొనువారి కెంతరాదానో స్వయముగ జూడగలిగిరిని. వారెందు నానానుభూతి యొక్క వయ్యెను. ఈ యవకాశమువలన సహకార సంబంధభావము గురురకున్న మరిదేనివలన కుదురగలదు?

“కష్టపడి తీవ్రసంరంభము జేసి స్వరాజ్యమును గుంపాదించునట్లు పంపయెడల భక్తికిని, నూలు పడుకుటకును యే విధమైన సంబంధము గాని కలుపుట తోమాత్రమును యుక్తముగాదని నేను నమ్ముచున్నాను” అని శాస్త్రిగారు రనుచున్నారు. నేనును యిదేమాదిరిగ సంశయించిన రోజులు గలవని యొప్పుకొనుచున్నాను. ఇట్టివరకును బెట్టుట మితవాదులేమో పాపము జేసిరిని వారిపై మోపి అనమానపరుచుట తప్పు యేమియు గాదని తలంచుచుంటిని. ఒక్కొక్కసారి నామనస్సులో నేనేను, డాక్టరు బెసాంటు, శాస్త్రి, సప్రసాగారింట్లోగైతే మి నూలుపడుకు తేముతోకూర్చునేమియుని నవ్వుకొనును.

కాని రోజుకు అరగంటవేపున మూడుకొట్టుమంద పడినను సంవత్సరమునకు 60 కొట్ల రూపాయలు వచ్చునేమిని నేను కొంటిని. దేశములోని సంఘములందు తరతమభావము లన్నియును పోయి ఒకజాతి యగుచు గాని, జేవనసంకేతము గా వలసిన గుడ్డను తయారుజేయుటకు గాని యియ్యదియే ముఖ్యసాధనముగనని నేను నిస్సంశయముగ జెప్పగలను. నిజమే. మనము స్వరాజ్యమునకు జేయు సంరంభము చాల తీవ్రమైనదియు కష్టమైనదియు నగును. కాని ఇదివరకు జేసిన ప్రయత్నములలో లక్షల కొలది మంచి అన్నము లేక మాడుచున్నపుడు చేసినసంరంభ మెక్కుడ నుండెను? దేశనిర్మాణమునకు పునాదివేయుటకు ముందు మొదలుపెట్టుటలేకుండ సమముజేయువని ఇరుగవలెనని గొట్టే ఒకసారి జెప్పెను. రాటము ప్రజలలో ఆర్థికప్రబోధమును గలుగజేయుచున్నది. అయ్యది అన్నములేకుండ మాడువారికి రక్షమంటిది. ఈమధ్య గ్రామములందు రాజకీయప్రబోధమును గలుగజేయుటకు గూడ యీ రాటమే ముఖ్యకారణమని చెప్పినను తప్పులేదు. సామాన్య గ్రామమునకు యీ రాటము సంగతి జెప్పినదప్ప ‘వాద్యతామత ప్రభుత్వమేమో’ ‘ద్యుద్ధవిధానమేమో’ పార్లమెంటు విధానమేమో తెలియనే తెలియదు.

అందుచేత యెప్పుడైన ఖద్దరుగకుండ మరేదైన ధరించునెడల పాపము జేయుచున్నామేమి యని కట్టిపట్టుండెడిది. నేనేమాత్రము విశేషవస్త్రము ధరించుచుంటినో అంత వరకు నాయుంటివ్రక్కను అన్నములేక మాడువారికి అన్నము జేకుండ జేయుచున్నానని బాగా నమ్మితిని. ఇట్లున్నములేక మాడువారు ప్రతి గ్రామములోను నెందరెందరో గలరు. భారతదేశమొ పల్లెటూరులలో నిండియున్నది. ఆ అన్నములేక మాడువారందరూ పనిలేకుండ తీరికయుండు సమయములందు నూలునడుకునెడల గ్రామమున కంతకును గాకున్న కొంతవరకైనను సరిపోవునూలును తయారుజేయ గల్గుదురు. డబ్బుపెట్టుబడి పెట్టి వ్యాపారము జేయుచునువారి కిది లాభకరము గాక పోవచ్చును. కాని ప్రతి గ్రామమును యావిధముగ జేసినయెడల పరాశేతు లేకుండ కావలసినగుడ్డను తయారుజేసి కొనవచ్చునని నేర్పినపుడు, జేవనంతయునుగూడ కొలది సంవత్సరములలో విదేశపు వస్త్రముతోనే పని లేకుండ జేయరాదో తెలియుట లేదు. ఇప్పుడు గ్రామములలో నెక్కువగా వాడుకలో గున్నది ఖద్దరే తప్ప మరేమియు గాదు. కావున ఈ నిర్మాణ కార్యక్రమంశమును ఏమి త్రము ప్రతికారము లేకుండనే నిర్వహింపవచ్చును. మొత్తములు వంతులు దామాషా గట్టుటలో నేను నిపుణుడనుగాను. కాని యీవిషయమున మాత్రము నేను స్వయముగ పరిశీలించి లెక్కలను జూచితిని.

“రోజుకు అరగంటవేపు నూలునడుకుటవలన భాగ్యవంతులకును, బీదలకును, విజ్ఞానులకును, మూఢులకును (ద్రుష్టమైన సహకారభావము గలుగజేయు గల యిది పాపమేమో మానవ నేతజేయవలసినదిగాని, ఆ సంగతుల నేర్చునూ వారుగాని చెప్పగలరా?” అని శాస్త్రిగారుడుగుచున్నారు. నేనిందుకుగూడ అవుననియే ప్రత్యుత్తరమిచ్చెదను. వాగరకవంతములకు పట్టణములందున్న గ్రామములలోనే బీదలకు భాగ్యవంతులకును, విజ్ఞానులకును మూఢులకును సంబంధములు గల్గుట

బడిన ప్రభువుమాత్రమునకు భంగకరమైన యీ విల్లుకు తాగు యింకను ఏమియులేయున్నామని వారు చెప్పినారు.

10. ఈ విల్లుయొక్క నిబంధనలలో చేయబడిన మార్పులనుబట్టి విల్లును తిరిగి ప్రకటింపటకు కమిటీవారు నిశ్చయించినారు.

సీ. పి. రామస్వామి ఆయ్యరు, టి. ఆర్. వి. శాస్త్రి, బాన్. ఎఫ్. సింసన్, బాన్. మతాయి, జె. డి. సామ్యుయల్, అబ్బాస్ ఆలీ, సి. గోపాలియగారు, ఎమ్. కృష్ణన్ నాయగారు

(పోర్చుగీసు భాషలో గతము)

కొత్తను యవకాశముగలదు. మూలు పడుకుటకు దూది నీయక పోవుటవలన ఆకలితో గొట్టుకొనువారి కెంతరాదానో స్వయముగ జూడగలిగిరిని. వారెందు నానానుభూతి యొక్క వయ్యెను. ఈ యవకాశమువలన సహకార సంబంధభావము గురురకున్న మరిదేనివలన కుదురగలదు?

“కష్టపడి తీవ్రసంరంభము జేసి స్వరాజ్యమును గుంపాదించునట్లు పంపయెడల భక్తికిని, నూలు పడుకుటకును యే విధమైన సంబంధము గాని కలుపుట తోమాత్రమును యుక్తముగాదని నేను నమ్ముచున్నాను” అని శాస్త్రిగారు రనుచున్నారు. నేనును యిదేమాదిరిగ సంశయించిన రోజులు గలవని యొప్పుకొనుచున్నాను. ఇట్టివరకును బెట్టుట మితవాదులేమో పాపము జేసిరిని వారిపై మోపి అనమానపరుచుట తప్పు యేమియు గాదని తలంచుచుంటిని. ఒక్కొక్కసారి నామనస్సులో నేనేను, డాక్టరు బెసాంటు, శాస్త్రి, సప్రసాగారింట్లోగైతే మి నూలుపడుకు తేముతోకూర్చునేమియుని నవ్వుకొనును.

కాని రోజుకు అరగంటవేపున మూడుకొట్టుమంద పడినను సంవత్సరమునకు 60 కొట్ల రూపాయలు వచ్చునేమిని నేను కొంటిని. దేశములోని సంఘములందు తరతమభావము లన్నియును పోయి ఒకజాతి యగుచు గాని, జేవనసంకేతము గా వలసిన గుడ్డను తయారుజేయుటకు గాని యియ్యదియే ముఖ్యసాధనముగనని నేను నిస్సంశయముగ జెప్పగలను. నిజమే. మనము స్వరాజ్యమునకు జేయు సంరంభము చాల తీవ్రమైనదియు కష్టమైనదియు నగును. కాని ఇదివరకు జేసిన ప్రయత్నములలో లక్షల కొలది మంచి అన్నము లేక మాడుచున్నపుడు చేసినసంరంభ మెక్కుడ నుండెను? దేశనిర్మాణమునకు పునాదివేయుటకు ముందు మొదలుపెట్టుటలేకుండ సమముజేయువని ఇరుగవలెనని గొట్టే ఒకసారి జెప్పెను. రాటము ప్రజలలో ఆర్థికప్రబోధమును గలుగజేయుచున్నది. అయ్యది అన్నములేకుండ మాడువారికి రక్షమంటిది. ఈమధ్య గ్రామములందు రాజకీయప్రబోధమును గలుగజేయుటకు గూడ యీ రాటమే ముఖ్యకారణమని చెప్పినను తప్పులేదు. సామాన్య గ్రామమునకు యీ రాటము సంగతి జెప్పినదప్ప ‘వాద్యతామత ప్రభుత్వమేమో’ ‘ద్యుద్ధవిధానమేమో’ పార్లమెంటు విధానమేమో తెలియనే తెలియదు.

అందుచేత యెప్పుడైన ఖద్దరుగకుండ మరేదైన ధరించునెడల పాపము జేయుచున్నామేమి యని కట్టిపట్టుండెడిది. నేనేమాత్రము విశేషవస్త్రము ధరించుచుంటినో అంత వరకు నాయుంటివ్రక్కను అన్నములేక మాడువారికి అన్నము జేకుండ జేయుచున్నానని బాగా నమ్మితిని. ఇట్లున్నములేక మాడువారు ప్రతి గ్రామములోను నెందరెందరో గలరు. భారతదేశమొ పల్లెటూరులలో నిండియున్నది. ఆ అన్నములేక మాడువారందరూ పనిలేకుండ తీరికయుండు సమయములందు నూలునడుకునెడల గ్రామమున కంతకును గాకున్న కొంతవరకైనను సరిపోవునూలును తయారుజేయ గల్గుదురు. డబ్బుపెట్టుబడి పెట్టి వ్యాపారము జేయుచునువారి కిది లాభకరము గాక పోవచ్చును. కాని ప్రతి గ్రామమును యావిధముగ జేసినయెడల పరాశేతు లేకుండ కావలసినగుడ్డను తయారుజేసి కొనవచ్చునని నేర్పినపుడు, జేవనంతయునుగూడ కొలది సంవత్సరములలో విదేశపు వస్త్రముతోనే పని లేకుండ జేయరాదో తెలియుట లేదు. ఇప్పుడు గ్రామములలో నెక్కువగా వాడుకలో గున్నది ఖద్దరే తప్ప మరేమియు గాదు. కావున ఈ నిర్మాణ కార్యక్రమంశమును ఏమి త్రము ప్రతికారము లేకుండనే నిర్వహింపవచ్చును. మొత్తములు వంతులు దామాషా గట్టుటలో నేను నిపుణుడనుగాను. కాని యీవిషయమున మాత్రము నేను స్వయముగ పరిశీలించి లెక్కలను జూచితిని.

ధోరాజ్ సత్యాగ్రహము

మ ప్రసిద్ధ ప్రజానాయకుల నిర్బంధము

మదరాసుపౌరుల యనమృతినభ

నిన్నటిదినము సౌందర్యభవనమునందు "ధోరాజ్" సుప్రసిద్ధ ప్రజానాయకులందరను గుండాలు ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధించినందులకు" తిరుణాపమృతిని తెలుపుటకై మదరాసు పౌరులు మహాత్మాజీ మూసాసేటుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద సమావేశమైరి.

సభకు విచ్చేసినవారిలో శ్రీయుతులు, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, మాలనా యాదూజీహుసేన్ సేటు, యమ్. కె. ఆచార్య, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, గద్దెగంగయ్యనాయుడు, అబ్దుల్ హక్కిమ్ సాహేబ్, మాలనా అబ్దుల్ లతీఫ్ సయాగీ, (అజ్ హ్ హింద్ పత్రికాసంపాదకులు) అబ్దుల్ కరీమ్, ఉప్పిసాహేబు (మ. కా. స.) గారలు గలరు.

హిందీభాషయందలి ప్రార్థనలతో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభింపబడినది.

ధోరాజ్ ప్రచురణకాళా ప్రతినిధియగు యమ్. ఓ. ధోరాజ్ వాలాగారు: హిందీలో నట్లుపద్యపించిరి.

ధోరాజ్ 40,000 జనసంఖ్యగల పట్టణము. పురపాలనాధికారమంతయు ప్రభుత్వాధికారులయధీనములో నున్నది. ప్రభుత్వాధికారులు నిరంకుశులై తమయిచ్చనచ్చినట్లు అధికారులను చలాయించుచుందురు. పురపాలనయం దనేకలోపములుగలవు. వీరులవికాలవంతములుగ జేయుటకు విద్యార్థనములు పడగొట్టబడినవి. అందులకు పరిహారమేమియు నొసంగబడలేదు. కొంతపోరాటముపై బహుస్వల్పమైతే మాగృహాయజహనుల కొసంగబడెను. అధికారులు అనేకవిధముల ప్రజలనుండి ధనమును లాగి ప్రభుత్వమునకును తమకును డబ్బుసంపాదించెదరు. ప్రభువు అధికారులపహలను వినుచుండును. ఇంతగొప్పపట్టణమును దీపములపాకర్య మేమియు నొసంగబడియుండలేదు. పలువురు శ్రీపురుషులు ప్రభుత్వమువారి స్వల్పాధికారులచే ననుదినము బాధింపబడుచుండురు. ప్రజానాయకులు వీనినిమాని పహింపజాలక ప్రజలకష్టములను వివరించి వానిని నివారించగోరుచు భావూరి సాహేబు (ప్రభువు) గారికి విజ్ఞప్తి వంపు తొనిరి. బహిరంగభలు జేతమంతటను జరిపి తమభివృద్ధులను ఆపకట్టించిరి. పత్రికలందు ప్రచురించిరి. కాని ఇంచుకైనను ఫలము గలుగక పోయెను.

విద్య, వైద్యసహాయము

ప్రజల విద్య గ ర పుటకు ప్రభుత్వము వారెట్టి సదుపాయములను జేయలేదు. ప్రజలే తమస్వంతధనముతో పాఠశాలలు నడుపుచున్నారు. ఒక్క వైద్యాలయమే ప్రభుత్వమువారిచే పోషింపబడుచున్నది. సాలుకు రు 600 లు మందులకుగాను చెప్పించెదరు. ప్రజలు స్వయముగ మూడు వైద్యాలయములను పోషించుచున్నారు.

ప్రజలు ప్రభుత్వముపై నాందోళన సరిపెనందులకు శిక్ష గ ప్రభుత్వమువారు తుక్కుల నవరిమిత్తును. దేశమునందు ఎవరిది. అవి మిక్కుటమై ప్రతిదినము 10 లేక 15 మంది ప్రజలనుకరచి బాధింపుచుండును. ఎన్నియో విజ్ఞప్తులు ప్రభువునకు పంపబడినను, ఈభివృద్ధులను తొలగించుట కట్టిచర్యయొన్న తీసికొనబడుట లేదు.

భావనాస్వాతంత్ర్య నిరోధము

రాజ్యములో రాజభక్తియంతయును ప్రజాపక్షమును వహించియున్నట్టి పత్రిక "కలియవాడే సమాచార" అనునది. ముందుగ ఎట్టికోటిను ఇవ్వకుండనే ప్రభుత్వాధికారులు పత్రికాలయమును మూయించి పత్రిక నాపుట కాజ్ఞాపించిరి.

పోలీసు అధికారము

ప్రజలంత గౌరవనియులైన పోలీసువారిచే నింకింపబడుచున్నారు. న్యాయసా నములందు చాల పక్షపాతియు జూపబడుచున్నది. రాజ్యమందలి న్యాయవాదులు అధికారులభటునునకు లోనై ప్రభుత్వమువారు దెచ్చెడి అభియోగములతో ప్రజాపక్షము వహించును. ప్రజల తరపున వాదించుటకు రాజ్యమందలి న్యాయవాదులు తప్ప ఇతరుల నెవ్వరిని తీసుక రాగూడదు. పలువురు నాయకులు అక్రమముగ శిక్షింపబడిరి. అందుగలవారలకు మహాత్మాగాంధీహులనా నైకతాలీగారలు వారి రాజభక్తికి సత్కృతిన గుర్తించియున్నారు. బహిరంగ సభలుగాని, పత్రికలు పంపివెట్టుటగాని అనుజ్ఞ లేదు.

చివ్వురుప్రజ లొకచో చేరరాదు. ఇట్టి కఠిననియమములకు ప్రజలు పాలగుచున్నారు.

నిర్బంధితులైన నాయకులు

జనాబ్ అబ్దుల్ సతార్ హాజీ అబ్దుల్లాసేటు. 2 జనాబ్ అబ్దుల్ సతార్ హాజీసులైమాన్ సేటు. 3 శ్రీయుత హరిశంకర్ 4 జనాబ్ హాజీ అబ్దుల్ హాజీజ్ సేటు. (కిలాఫత్ సంఘకార్యదర్శి) 5 శ్రీయుత పానాచంద్ జనాబ్ బహిమ్ సాహేబు (కలియవాడే సమాచార పత్రికాసంపాదకుడు).

తీర్మానములు

(1) గొండాలు ప్రభుత్వమువారు తమ సంస్థానమునందలి దేశభక్తులను ప్రజానాయకులు నైన ప్రమాణులను పరిపాలనను విమర్శించిన కారణమున వారిని నిర్బంధించినందులకై మద్రాసుపౌరుల ఈ సమావేశము అట్టి ప్రభుత్వచర్యకు తమ సంపూర్ణ అసమ్మతినిన్ని గొండాలు సంస్థానముందలి ప్రజలకు తమ సానుభూతిని వెల్లెబ్బుచున్నారు.

మాలనా యాదూజీ హుస్సేను సేటుగారు:— పై తీర్మానము నుపపాదించుచు సభ్యులెల్లరు తీర్మానమును ఆమోదించగోరిరి.

యమ్. కె. ఆచార్యగారు:— తీర్మానమును బలపరచుచు బ్రిటిషు ఇండియానుండుగాని మరియు స్వదేశసంస్థానముండుగాని ఇట్టి నిర్బంధచర్యలను వినుట ఎంతయు విచారకరము. భారతీయులగు సంసానాధీశులే ప్రజానాయకులను, దేశోద్ధారకులను కైదుచేసి నిర్బంధించుట కడుంగడు శోచనీయము. అచ్చటిప్రజల ఇడుములన్నియు మీతో అచ్చటి నుండి వచ్చిన ప్రతినిధులు ముచ్చటించియున్నారు. కాన ఆప్రభుత్వము వారి చర్యను నిరసింపుటయు, నిర్బంధముల నెదుర్కొనుచున్న ప్రజలకు సానుభూతి గనుపరచి మనకు చేతనైన సహాయము చేయుటయు ముఖ్యకర్తవ్యము.

అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారు:— తీర్మానమును ఆంగ్లమున బలపరచుచు గొండాలు సంస్థానాధీశుల దుగంతములను ప్రజలు పడునట్టి బాధలను వివరించిరి. ప్రభుత్వమును జూసపరచు మద్దేశముతో పరిపాలన విమర్శించి ప్రభువునకు సంస్థానముందలి అధికారుల దురాగతముల వెల్లడించిన మాత్రమున దేశభక్తులను నాయకులను నిర్బంధించుట అక్రమము. అప్పటినుండియు జాంబాయి మొదలగు స్థలములందు ప్రజల పక్షమున ప్రచురణ సంఘములు ఏర్పరుపబడి ఆందోళన సలుపుచున్నవి. ప్రజల కష్టములు దినదినమునకు వృద్ధియగుచున్నట్లు ఆందోళనవలననే తెలియుచున్నది.

స్వదేశసంస్థానముల విషయమై కాంగ్రెసువారు జోక్యము గలిగింపరాదని మహాత్ముడు కాంగ్రెసునందునుడిచియున్నారు. కాని మన సోదరదేశీయులు పలుకష్టములకు లోనగుచుండ మానవధర్మము నాలోచించియొనను సంస్థానాధీశుని చర్యను గర్హించవలెను. దక్షిణా ప్రకాయందలి మనసోదరదేశీయులకు మనసానుభూతి గనుబరచుట ఎట్టి ధర్మమో గొండాలు ప్రజలకుగూడ అట్టి సానుభూతిని జూపుట ధర్మమైయున్నది. స్వదేశసంస్థానముందలి ప్రజలకును వారి కష్టములందు మనము తోడ్పడుటెను.

గద్దెగంగయ్యనాయుడుగారు:— తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రజల రంజింపజేసి వారికష్టములందు పాల్గొనుచు, దేశీయుల ముఖభాజనులతెయక పోషించునాడై రాజుని చెప్పదగుననియు, రాజా స్వభావత మంచివాడైనను తన క్రింది అధికారులనుపాలకులతోబడి సర్వస్వాతంత్ర్యములనువారికివదలిన నట్టివాడు నిజముగ నసమ్మర్థమనియు, సుప్రసిద్ధ దేశభక్తులను, శ్రీమంతులను గౌరవనీయులగు హిందూ మహాత్ముడి యనాయకులను నిర్బంధించుట చాల అక్రమమనియు ప్రజలెల్లరు దేశహితములకు ఇట్టిచర్యలను బహిరంగసభలద్వారా నిరసింపుట ధర్మమనియు చెప్పిరి.

(2) వ తీర్మానము:— "మొదటితీర్మానమును, గొండాలు సంస్థానాధీశునికిని, గొండాలు సంస్థాన ప్రజలకు సానుభూతిని కలిపివార్త నిచ్చుటలకు ఈ సభవారు సభాధ్యక్షుని కోరుచున్నారు."

అబ్దుల్ లతీఫ్ సయాగీగారు:— తీర్మానము నుపపాదించుచు గొండాలు సంస్థానముందలి ప్రజలసామాన్య పౌరస్వత్వములెల్లరు భంగపరుపబడుచున్నవో వివరించి సంస్థానాధికారులు ప్రజలనుంచి అనేక అక్రమపద్ధతులచే ధనమును పగులజేయుచురనియు, కాంగ్రెసుఅజ్ఞ ననుదరించి స్వదేశసంస్థాన పరిపాలనయందు మనము జోక్యము గలిగింపరానక జూయనకు తోడిదేశీయుల కష్టములకు సానుభూతి గనుబరచి తోడ్పడుటండుట తొ

నవధర్మ విరుద్ధమనియు అసంస్థానప్రజ లనేకులు స్వరాజ్యోద్యమమునకును, భిలాపత్ ఉద్యమమునకును భనసహాయ మొనర్పరనియు నుడివిరి.

ఉప్పిసాహేబుగారు (మ. కా. స) హాజీఖాయి పురుషోత్తమ్ మెహతాగారలు తీర్మానములను బలపరచిన మీదట అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసినది.

క్యాబ్రేంగ్యులర్ క్రికెట్టు

కాగపురము, నవంబరు 18:— జి. వి. సి. క్యాబ్రే గ్యులర్ క్రికెట్టు ఆఖరుఆటయందు మొదటిసారిలో పార్సీవారు 109 రన్నులను సంపాదించిరి. వీరికంటె హిందువులకు 22 రన్నులు యెక్కువగగలవు. (ఆ. వె.)

పెగుబిల్లాలో బందెపోటు

ఆర్ధరుబందిపోటువాండ్లు పట్టువడిరి
తంగూరు, నవంబరు 18:— బక్కాబాష్రీమందలి పెగుబిల్లాలోని జ్యోతాకావాశీర్గాలో నోకగ్రామమును కొంతమంది దోపిడిగాండ్లు ముట్టడించిరి. బందిపోటువానించుబడిన వెంటనే గ్రామాధిపతియు మరియుమండ్రుగురు గ్రామస్థులును దోపిడిగాండ్లను వెన్నంటివడిరి. బందిపోటుగాండ్లు ఆయుధపాటులుగనుండిరి. కాని గ్రామస్థులు ఆర్ధరుబందిపోటుగాండ్లనుపట్టుకొనిరి. గ్రామస్థులుచూపిన సాహసమునకు దైర్యమునకును గవర్నరుగారి రభసించింపుచు డిప్యూటీకమిషనరుద్వారా తరితనంపిరి. (ఆ. వె.)

ఎత్తైన జాళు గుమస్తాదొంగతనము

నెమన్నకు కమిటు చేయబడెను;
అమృతసరము, నవంబరు 17:— బాబు సుందరసింగు అను గుమస్తాను మోయిద్దగు ముద్దాయిలను అమృతసరము మేజిస్ట్రేటుగారు నెమన్నకు కమిటుచేసిరి. వి. సి. సి. 454 కేసుకు ప్రకారమువీరి విచారింపబడిరి. ఎత్తైన జాళుగో వీరు రు 44000 ల కిమ్మత్తుగలవస్తువులను దొంగిలించిరి. పిర్యాదీరు తరపున 12 సాక్షులు విచారింపబడిరి. పోలీసువారుబట్టుకొనజాలని కేసు వి. సి. డి. వారు బట్టుకొని ముద్దాయిని ఆరెప్పచేసిరిని మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పులో దివార్కుచేసిరి. (ఆ. వె.)

కీ. శే. బులుసు ప్రకాశయోగి:— వీరు వెలనాటి

బ్రాహ్మణులు. వికాఖపట్టణమండల మందలి యెలమంచిలి వీరి నివాసస్థానము. వీరు బ్యాంకును గొంచెము విద్యాభ్యాస మొనరించిరి. పానావాసబలమునలన, కెల్లోమద్య (కల్లు: పానముం దధికాపక్తిగలిగి కలిగినదెల్ల దానికైవ్యంబుంది. చివర కుపాధ్యాయవృత్తి నవలంబించి యనేక బాలబాలికలకు విద్యాదానము చేసిరి. వీరికడను విద్యనభ్యసించిన బాలబాలిక లెల్ల మిగుం వివరార్థవాది గణములు గలిగి పత్నివర్తనము గలిగియున్నారు. దానివలననే జనులు వీరికడను తమ పిల్లలను బంపురారు. వీరు ఆ మ ర జాంతి ము బ్రహ్మచర్యముననే గడపిరి. అష్టలిత బ్రహ్మచారి యన ముందుగ వీరినే చెప్పవలసియుండును. వీరు తీరికచేరలం దెల్ల నోడలు మఱుచున్న మద్యమును నేపించి సంతతము పారిభజనమునేయుచుండువారు. ఒక రెంతమఱుచినను భగవంతు వెన్నండును మఱుచియుండును. వీరిచే నెలకొల్పబడిన భజనకూటమునందు వీరికిప్పులు సార్వకాలమును వేదాంతమును గానము నేయుచుండురు. చనిపోవుటకు పోలిదినమునందన శిష్యులెల్ల గాబించి వారిలో దాను శేపురహుపదమునందన ననియు పారిభజనతో దనశనమును శృగానవాటికి గొనిపోనూయుననియు నీయోగిపుంగవు ప్రాదేశింజెను. కాని శిష్యు లా మాట విశ్వసించ జాలరయిరి. పులిదినమున నుదయముననే తన విద్యాగ్రులు మొదలగువారిని వెంటబుట్టిని తానిపుడే మరణించెదనని చెప్పుచు దనయింటిలోనికిని జరియెను. అట్లునోక తుట్టుపురుగువంటి పాము కావరాగా "ఇదియే నాప్రాణము లం గొంపోవు దేమనాత్" అని చెప్పుచు దానిని చేతితోబట్టుకొని రెండవచేతిమీద కఱపించుకొని వెంటనే స్వస్థితిస్పియు సురుబాసెను. ఇదివఱలో నెంతతేని విమోగములయిన పాములైనవట్టుకొని కఱపించినినట్లు సాధారణమయి యున్నను నేడు వీరికి తుట్టుపురుగు నిజముగ కాలపాశమయినది. యోగి పుంగవు దామరగకాల విచార మెటుంగక యనసానమందుగూడ జిలుంగవుతోడనే పరమపదముం జేరిన. వీరియకాల మృతికిని, భావికాలజ్ఞతకును బ్రహ్మచర్యవ్రతగర్వితకును వీరి వియోగమునకును విషాదాశ్చర్యపరితాపము లందని పౌరుడొక్కఁడును లేడు. వీరియశ్చి యఖండదానంబునందనయ మగుంగాక.

క. సాంబమూర్తిశాస్త్రి

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సం॥ నవంబరునెల 20-వ తేది

గురువారము

రేపు

రేపటిదినము భారతదేశనాయకులు బొంబాయి నగరమునందు సమావేశమయ్యెదరు. కాంగ్రెసునందలి బహిష్కార స్వరాజ్యపక్ష ప్రముఖులే గాక, మితవాదులు జస్తినుపక్షమువారు హిందూలు సంఘప్రతినిధులు మున్నగు రాజకీయ కక్షలవా రెల్లరునుకలిసి సంప్రతించెదరు. ఇట్టి యవకాశము ఇదివర కెన్నడును చేకూరియండలేదు. హైందవాధికారవర్గము వారిట్టి కలయికకు తోడ్పడినందులకు, వారి సభిందింపవచ్చును. ఏల యింద రొక్కచోట సమావేశమగుట? ఏల కలిసి సంప్రతించుట? ఈప్రశ్నలగూర్చి దూర మాలోచింపవలయును. దేశమునావరించిన మహాపదవము నెదుర్కొనుటకు, భారతీయులు జాతిమతిభేదము లేక, పక్షభేదముతో బనిలేక, నేటివేదికపై కేరి కృషి నలువలయు నని గాంధీ మహాత్ముడు దలచుచున్నాడు. ఇట్టికోర్కె సఫలమగుటకు మార్గమొక్కటేగలదు. అన్నిపక్షములకును అన్ని శాఖలకును, కాంగ్రెసుమహాసభ ఆతిథ్య మొసగుచున్నది. అయ్యది జాతీయ సంస్థ. అనధికార పార్లమెంటుసభ యను నామము కాంగ్రెసుసభకు సార్థకమగును. కాంగ్రెసుసభ దేశమునకు జేసిన యవకారములను మరువక, ఆసభద్వారా ముక్తిగాంచుటకు భారతీయులు ప్రయత్నించుట ధర్మము. ఇందుకు తగినవర్పాటుల గావించుటకే రేపటిదినము బొంబాయిసమావేశము గూడుచున్నది.

కాంగ్రెసుసభ బెల్గాములో జరుగనున్నది. గాంధీమహాత్ముడి సభ కధ్యక్షతవహింపనున్నాడు. కాంగ్రెసు తరుచ్చాయల క్రింద ఎల్లరును గూడ గలుగుచో మహాత్ముని యవదేశములను శక్తివంచనలేక నాచరింపగలుగుచో, భారతీయులు ధన్యులయ్యెదరు. రాజావునంవత్సర మంతయు మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద దేశీయులు బనిచేసి స్వరాజ్య గమ్యస్థానము జేరగలుగుదురు. అన్ని పక్షములవారును ఏకాశయ బద్ధులై యున్నారనుటకు సందియములేదు. సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికై ఎల్లరును పరితపించుచున్నారు. గమ్యస్థాన మొకటియైనను పద్ధతులం దై కమత్వము గుడిసెగాని ప్రయోజనముండదని పలువురు తలంచుచున్నారు. భిన్నపద్ధతుల నవలంబించెడివారిమధ్య సంయోగము గుడురుపెట్టులు? గాంధీ మహాత్ముడు కనిష్ఠ సామాన్యంతమును పేర్కొనుట కిదియేకారణము. నిర్మాణకార్యక్రమమే కనిష్ఠసామాన్యంత మని మహాత్ముని తలంపు. గాంధీ-దాసు ఒడంబడిక యందిదియే పేర్కొనబడెను. బొంబాయి సమావేశము నందీ విషయము సంగీకరించుచో సత్వరాభివృద్ధి గలుగు ననుటకు సందియములేదు. నూలుచందా

వలన కద్దిరునిర్మాణమున కమితప్రోత్సాహము గలుగుట తథ్యము.

ఇందుకు ఆక్షేపణ దెలిపెడివారు గలరు. నూలుచందా నిర్బంధమును సూచించుననుట వ్యర్థవాదము. డబ్బుచందాయందు సయితము నిర్బంధముగలదు. ఇట్టి నియమములులేని సంఘముండనేరదు. నూలుపడుకుట వలన, దేశమున కత్యంత లాభము గలదని యంగీకరించెడివారు, నూలుచందా నిచ్చుటకు వెనుదీయరు. రాటమే సంయోగసాధనమని గ్రహించుచో, ప్రస్తుతస్థితిలో నైకమత్వము చేకూరుట నులభము. మహాత్ముడిందుకొరకు సంపూర్ణార్పణము గావించుచున్నాడు. కాంగ్రెసువిభానమునుండి, వస్త్రబహిష్కారముదప్పమిగిలినబహిష్కారములనుతొలగించుటకు సయితము సమ్మతించుచున్నాడు. ఇట్టి యనుకూల సందర్భములలో గూడ మితవాదులు కాంగ్రెసు సభలో తేరి పనికేయటకు వెనుదగ్గుట తప్రశస్తము. లేకపోవరతుల గోరుట పాడిగాదు. అన్ని పక్షములవారిని కాంగ్రెసుసభలో జేర్చుటకు మహాత్ముడు ప్రయత్నించుచుండ, క్రీడునుమార్చి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులకు కాంగ్రెసులో స్థానము లేకుండ జేయవలయునని మితవాదులు గోరుట సంకుచితదృష్టిని సూచించుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితిలో, సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము సాధ్యమగుననియే పలువురు తలంచుచున్నారు. ప్రజాశయములను సఫలపరచుటకు ఇంగ్లండు ఏమాత్రము సమ్మతింపని యెడల, ఆదర్శమును మార్చుకొనవలసిన యవసరము ఎల్లరకును గలుగును.

మరియొకకోర్కె ఇంకను విచిత్రముగ నున్నది. అసహాయ కార్యక్రమమును ప్రస్తుతము నిలుపుట గాక, ఎప్పటికిని దానిని పునరుద్ధరింపకుండ అభయ మొనగవలయుననుట, ఆలోచనలేని విషయము. ప్రస్తుతసమయమున, అసహాయ కార్యక్రమమును నిలుపుటకు కారణము సంయోగమును బలపరచుటకే. అసహాయపద్ధతులందలి ముఖ్యాంశమును గ్రహింపక, పరస్పర కలహములకు తావిచ్చుటచే, దేశదుస్థితి హెచ్చినది. అందుచే తీవ్రబహిష్కారములను నిలుపుట యవసర మని మహాత్మునకు దోచెను. ప్రజలలో సంయోగము బలపడినప్పటికి, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి బహిష్కారములుగాని, శాన్ నోల్లంఘనముగాని అవసరమని దేశమెంచుచో, మరల వానినవలంబింపగూడదా? స్వరాజ్యము కేవలము విన్నపములతోను తీర్మానములతోను సిద్ధించునా? తమ కష్టములేనిచో, భావికాలమునందు మితవాదులు ప్రత్యక్షచర్యల కంగీకరింపక భావించును. ఇప్పటినుండియు ఆ విషయమై యోచింపనేల? మితవాదు లెల్లవుడును ఒక్కతీరున నుండజాలరు. నిన్నటి మితవాదులు నేడు అతివాదులగుచున్నారు. నేటి మితవాదులు రేపటిదిన మతివాదులయ్యెదరు. మితవాదుల సంఖ్య నానాటికి యంతరించుటకు కారణము, వారు ప్రజాభిప్రాయ ప్రాబల్యమును గ్రహింపకుండుటయే. అందుచే నికముందయినను వెనుకటి మాంద్యమును విడిచి, కాంగ్రెసుప్రయత్నములకు తోడ్పడుట వీరి ముఖ్య ధర్మము.

గాంధీ-దాసు ఒడంబడికవలన నిర్మాణకార్యక్రమము నెల్లపక్షములవారును చేపట్టుటకు వీలగు

ను. శాసనసభా కార్యక్రమమును స్వరాజ్యపక్షము వారు కొనసాగించుట కేర్పాటు జేయబడెను. ఈవిషయమున స్వరాజ్యపక్షమువారి తరర పక్షములతో సమాధానపడెదరనుటకు సందియములేదు. స్వతంత్రపక్షముతో వీరిదివరకే చేతుల గలిపియుండిరి. అందుచే, మితవాదులును స్వరాజ్యపక్షమువారును పోరాడుట కవకాశముండదు. విశుద్ధ బహిష్కారవాదులకు, ప్రస్తుతపు ఒడంబడిక ఆశాభంగము కలిగించెననుటకు సందియములేదు. దేశము నత్యున్నత మార్గమునకు గొంపోయిన అసహాయకార్యక్రమము కాంగ్రెసు విభానమునందు లేకుండుటచే, దేశాభివృద్ధి కుంటుపడునని, వారుతలంచుట వింతగాదు. కాని ఒక్కవిషయము నెల్లరును జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. బహిష్కార కార్యక్రమముపై మహాత్మున కన్న నెక్కుడు విశ్వాసమును నెక్కుడుపట్టుదలయు ఇతరులకుండునని యూహింపజాలము. మహాత్ముడు అసహాయధర్మమును తనజీవితమునందు విరమింపజోడు. స్వరాజ్యసిద్ధియగువరకు మహాత్ముడు పంచవిధ బహిష్కారములను కొనసాగించునని తలంపవచ్చును.

అందుచేమహాత్మునియందును, అసహాయధర్మమునందును విశ్వాసము గలవారెల్లరును మహాత్ముననుసరించుట కెట్టి యభ్యంతర ముండజాలదు. అసహాయవాదులు వెనుకటివలె దీక్షతో తమ విశ్వాసముల ననుసరించుటకు గాంధీ-దాసు ఒడంబడిక అడ్డగింపదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమును వారెక్కుడు పూర్తితో నిర్వహించుటకును కాంగ్రెసునందలి ఇతరపక్షములలో నిర్మాణోత్సాహమును పురిగొల్పుటకును మహా దవకాశ మేర్పడినది. ఇట్టి యవకాశమును బహిష్కారవాదులు కోల్పోవుట ధర్మమా? గాంధీ మహాత్ముని విశాల భావమును వీరు గ్రహింపవలదా? మహాత్ముడు దేశమును అధోగతికి గొంపోవునని ఎవ్వరును నూహింపజాలరు. దేశకాల పరిస్థితుల ననుసరించి కార్యక్రమములు మార్పు జెందుచుండును. ఏకాద్యక్రమమయినను జాతీయసంయోగమునకు దోహద మొనగవలయును. అట్టి ప్రయోజనము కొరత వడినపుడు దేశనాయకుడు తగినమార్పుల సూచించుట వింతగాదు. మహాత్మునితోపాలు అసహాయవాదులు తమ జీవితములందు ఉన్నత ధర్మముల ననుష్ఠించుచు అభిమానత్యాగము గావించి స్వరాజ్య నిర్మాణమునకు నిరాడంబరముగ కృషి నలుపుచో వారిత్యాగము నిర్మలమై నిరుపమానమై బ్రకాశించును. అందుచే బహిష్కారవాదు లాశాభంగులు గానక్కరలేదు. మహాత్ముడు జూపిన దారిని నడుచుటకు వారు వెనుదీయజనదు. మహాత్ముడికముందొక పక్షమునకు గాక దేశమున కంతకును నాయకు డగుచున్నాడు. రేపటిసభకు అఖిల భారత కాంగ్రెసుసభ్యులలో దాదాపుగ నందరును హాజరయ్యెదరని తేలియుచున్నది. వీరుగాక కాంగ్రెసుసభ్యులు గాని ప్రముఖులు పలువురు వెడలుచున్నారు. బొంబాయి సమావేశమునందే కారణముచే నయినను అన్ని పక్షములవారికిని బనికివచ్చెడి పద్ధతి గుదురకబోయినను, సంయోగము నకు మూలాధారము తేర్చునని నమ్మెదము. వైషమ్యములును, మనస్తాపములును చల్లారవచ్చును. ప్రేమయు, సఖ్యమును ప్రవర్ధిల్లగలవు. భారతమాతృ

తనయులందరను, మాతృభుజమును తీర్చుకొనుట ముఖ్యమని భావించకమానరు. బొంబాయి సమావేశమునందు అట్టిభావము బలపడుచో, దేశమున కత్యంతలాభము గలుగునట్లుకు సందియములేదు. నూతనసర్వధివిధానమునకు దేశము తగినజవాబు చెప్పవలెను. స్వరాజ్యసిద్ధి నాటకపరుచుట కేరికిని సాధ్యపడ దని జూడవలెను. అట్టితేరి, ఇంగ్లండులో నేపత్తిమువా రధికారమునందున్నను, ప్రజాభిలాష లను సఫలపరుడక తప్పరు.

శివశంకరంపిళ్లగారు: నూలుచందా

టి. శివశంకరంపిళ్లగారు, అనహాయవాదులు గాకన్నను నూలుచందా విషయమై శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు దెలిపినయాత్మేపణల సంగీతించుట లేదు. వీరివలెనే ఇతరమితవాదులుగూడ దూర మాతోచించుచో, నూలుచందావిలువను తప్పక గ్రహించగలుగుదురు. శివశంకరం పిళ్లగారు వేరొక చోట ప్రచురించబడిన లేఖయందు స్వానుభవమును తెలిపిరి. దూదిని కొని తామబాధితలకు సప్లయి చేయగ, ప్రజలెటుల ఎగబడిరో, వీరు దెలుపు చున్నారు. తగినయేర్పాటులు లేకుండుట కాంగ్రెసు లోపముగాని ప్రజలలోపముగానేరదు. కద్దరముల మున ప్రజాసామాన్యమునకును విద్యాధికులకును సన్నిహితసంబంధమేర్పడననిగూడ, పిళ్లగారు అను భవపూర్వముగ దెలుపుచున్నారు. నూలు పడుకు నిమిత్తము దూదిని సప్లయకేయనపుడే, ప్రజలపట్ల తమ కత్యంతసానుభూతి గలిగె నని పిళ్లగారు రంగీక రించుచున్నారు. అట్టితేరి, బీదలు ధనవంతులు అను భేదము లేక ఎల్లరును రాటమును త్రిష్వటయందు నిమగ్నులగుచో, ఎక్కువసఖ్యము గుదురు నను టకు సందియ మేమి? గ్రామస్థులు నూలుపడుకుచో ఏగ్రామమునకు సరిపోయెడి వస్త్రము లాగ్రామ మున తయారగును. కద్దరుబట్టలు మిగుల చౌక యగును. ఇట్టిసిద్ధి, అస్సాం తోటలలో యవ మానములపాలగుటకన్న శ్రేష్ఠముగాదా? కాంగ్రె సుసభవారు నూలుచందాసంగీకరించుచో, స్వరాజ్య శాస్త్రి క త్యం త ప్రో త్సా హ ము గ లు గు వనుటకు సందేహము లేదు. మరియొక రహస్యమును శివశంకరం పిళ్లగారు బయటపెట్టిరి. స్వరాజ్యము తీవ్రసంఘర్షణమువలనగాని కలుగ నపుడు నూలుపడుకుటవలన ప్రయోజనమేమని శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు రదిగిరి. కాని శివశంకరంపిళ్ల గారు రొక్కశ్రేష్ఠ నడుగుచున్నారు. ప్రజాసామాన్య మంతయు స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నములందు పాల్గొనుట కిదివర కెట్టి ప్రయత్నము జరిగెను? రాజకీయసమావేశములకును ప్రజాసామాన్యము నకును సంబంధము లేకుండెను. గాంధీ మహా త్ముని మంత్రోపదేశమునకు పిమ్మటనే ప్రజా సామాన్యమునందు తాజకీయ ప్రబోధ మత్యధిక ముగ వ్యాపించెననుటకు సందియములేదు. రాటమే స్వరాజ్యచిహ్నమై వెలయుచున్నది. రథోత్సవ సమయములందు గూడ రాటమున కుచితగౌర వము చూపబడుచున్నది. బాధ్యతాయుత ప్రభు త్వము, పార్లమెంటరీ స్వరాజ్యము, ద్వంద్వప్రభు త్వము మున్నగు పదములకన్నను రాటచిహ్నము స్వరాజ్యవ్యవస్థకను గ్రామప్రజలకు తేట

ఆంధ్రం గాంధీ మహాత్ముని వ్యజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

20-11-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

చందాలు
ఇదివరకు 50424-14-8
ఇదివరకు 24549-1-8
కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు పంతులుగారిచేతన వసూళ్లు కోశాధిపతివద్ద 24604-1-8

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం.7, తంబుకెట్టిపిఠిమద్రాసు.

పరుషవచ్చు నని శివశంకరం పిళ్లగారి సమ్యక్ము. ఇంతవరకును రాజకీయ వ్యవహారములు పరాధీన భావము ననుసరించెను. ఇకముందునుండియు స్వతంత్రతక్తిని పురికొల్పవలసి యన్నవి. మితవాదు లీకార్యసాఫల్యమునకు తోడ్పడుచో దేశమునకు మేలొనర్పగలరు.

అస్సాం కూలీలు

పశ్చిమాంధ్రదేశమునుండి అస్సాం తోటలకు వెడలిక కూలీల నెదుర్కొనిన దాత్యాగ్రము చదు వరులకు దెలిసియే యున్నది. కూలీలకు అరచేత వైకుంఠము జూడెదమని మోసపునంగతుల జెప్పి వారిని దూరదేశమునకు గొంపోయిన ఏజెంట్లు తమ వాగ్దానములను చెల్లించకబోయిరి. కూలీలకు నిజస్థితి తెలియగనే లేచి రా బ్రయత్నించిరి. కాని అందరును రాతేజబోయిరి. వచ్చినవారయినను చేత పైసాలేక దారిలో ననుభవించిన కష్టములు మిక్కుటములు. వ్యాధియు మరణములును వారి దుర్గతి నినుమడింపజేసెను. ఇంతవరకు నిజస్థితి బయల్పడలేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు నిజ సందర్భముల గనుగొని రిపోర్టు జేయవలసినదని ఇరు వరు డిడ్యోగులను నియమించిరి. వారి విచారణ ఫలిత మింతవరకును తెలియలేదు. తెలిసినప్పటి నయినను కూలీలదుస్థితి ఎంతవరకు నివారణ యగునో తెలియదు. నిన్నటిదినము మద్రాసు శాసనసభలో, మద్రాసు ప్రభుత్వమునకును అస్సాం ప్రభుత్వమునకును మధ్య జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తర ములు బయల్పరుపబడెను. వానిని వేరొకచో ప్రచు రించితిమి. అస్సాం ప్రభుత్వమువారు వ్యవహార మును తేల్చివైచుటకును తోటయజమానులను సమర్పించుటకును చాల ప్రయత్నము జేసినటుల గనుపించును. కాని వారు దెలిపినసంగతులను బట్టియే తమకు 15, 20 రూపాయల జీతములు ముట్టనని కూలీలుతలచి రియ, కాని పురుషులకు 7 రూపాయలను స్త్రీలకు 6 రూపాయలను మాత్రము ఇచ్చుటకు తోటయజమాను లంగీకరించి రని యు, అం దు చే కూ లీ లు హ తా శులయిరనియు, తెలియగలదు. ఇంతదూరము నుండి వెడలి కూలీలు పనిచేయుటకు బద్ధకము జూపిరనుట అన్యతము. ఏలనన, పశ్చిమాంధ్ర దేశపు కూలీలు ఒడలుదాచుకొనువారుగారు. పని జేయుట కుద్దేశ్యముకేకుండ గొప్పపదవులను సంపా దించుటకు కూలీలు వచ్చి రనుట నిరర్థకవాదము. తోటయజమానులను సమర్పించుటకు అస్సాంప్రభు త్వమువారికిని పాల్పడుచుండ, కూలీలకు న్యాయ

మెటులగలుగును? ఇకనయినను ఆంధ్రులు మేల్కొని ప్రజాసామాన్య కష్టములను నివారించుటకు తమ శక్తింతను భారభోయట యవసరము. తిండికిని బట్టకును ప్రజల కిబ్బంది గలుగనిమార్గమును అన్వేషింపవలయును. రాటము తామనివారిలో యని అనుభవజ్ఞులు దెలుపుచున్నారు. అట్టితేరి, కాంగ్రెసు ప్రముఖులు ఉపేక్ష వహించుట పాడియా? మన కూలీలదుర్గతికి, మనమే ముఖ్యకారకుల మని గ్రహించుట ముఖ్యము.

ఇంపీయల్ బ్యాంకు కేసు: పోలీసువారు

ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసులో పోలీసువారి పద్ధ తులు తీవ్రవిమర్శనమునకు పాత్రమై యుండెను. ప్రభుత్వమువారుగూడ పోలీసుఉద్వోగుల చర్యలను నిరసించినటుల దెలిసెను. అట్టిసిద్ధిలో పోలీసుకమిషనరుగారు పోలీసుఉద్వోగుల నభినందించుట ఏటి న్యాయమో యూహించవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి విషయమై విచారణ జేయుచున్నారట. ఇట్టివిచార ణను ప్రారంభింపకముందు, కమిషనరుగారి ప్రకట నము వెలువడెనని లామెంబరుగారు నిన్నటిదినము శాసనసభలో తెలిపిరి. అటులయినను, కమిషనరు గారి చర్యను సమర్పించుటకు వీలులేదు. న్యాయస్థాన ములవిచారణను పోలీసువారు గౌరవింప రనుట కిది నిదర్శనము.

హంటుహత్య

సెంటుథామసు హంటుహత్యను గురించి ఇంకను విచారణ జరుగుచున్నదను విషయముదప్ప వేరొకసంగతి బయల్పడుచున్నది. గుడ్డు పెడ్డులో తుపాకిముందు కొరకు కాపలాగాయు చున్న మిలిటరీభటు లిరువురు హత్యసమయమున లేరనిమాత్రము ప్రభుత్వమువారు దెలిపిరి. నిజవర్త మానము తెలుపగలవారికి బహుమతి నిచ్చు ప్రశ్నె గూర్చి ప్రభుత్వమువారింకను ఆలోచించుచున్నారట. ప్రజలను తల్లడిల్ల జేసిన యిట్టివిషయమున, తగిన చురుకుగాని పట్టుదలగాని గనుపింపకుండుట, శోచ నీయము.

సీమయందు ధర్మశాలయ దేవళము

సాపింపబోవుట

ఆలహాబాదు, నవంబరు 18:— సీమయందు హిందూ ధర్మశాలయ, దేవళమును స్థాపించుటకు చేయు ప్రయత్నములు ఫలశ్యము లగుటకు యిండియా యందు నొకనిధి స్థాపింపబ డుచున్నది. ఈమహాకార్యమునకు 30 లక్షల రూపాయలు గా జలయును. దర్బంగ మహాశాహగారు కార్యనిర్వహణ సంఘాధ్యక్షులుగ నుండురు. (ఆ. వె.)

విదేశ వార్తలు

చీనాపరిస్థితులు

మాతన ప్రకటనము

పికింగు స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము

లండన్, నవంబరు 18:— పూర్వాపూర్వము చీనా మత తనవ్యములను మరల అన్నిటిని సమావేశము చేసికొని తిరిగి చిన్ననను వార్తలు ఇంకను అంతరించలేదనియు 'వామాన్సు' లతో జరుగుచు వైవిధ్యమును 'వామాన్సు' వూచునట్లు ప్రధాన కార్యాలయము చేర్చుచున్నదినియు పికింగు స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించినదియు తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతము పూర్వాపూర్వము హ్యోంగ్ లో నున్నటులను తూర్వాచాళి గారిని తనకు ప్రధాన కార్యనిర్వాహకునిగా నియమించుకొనెదనని తంజింగు పెననియు చీనా ప్రతినిధులు తెలుపుచున్నది. ఇప్పుడు ఆలోచించవలసిన విషయమేమన, చాంగ్ క్షోన్ పెంగ్ న్యూసింగు గాగు తేంద్రరాష్ట్రముపై యుద్ధమును సాగించెదరామనియు లేక ప్రత్యేక లండనును తూనుచితిగారికింద ఏకమగుదరామనియే. ఆలోచనలో ఈవిషయమై నిమగ్నమై యున్నాడు.

ఇండియా మంత్రి ప్రభుత్వము

శ్రీ సిఫార్సులు

పూర్తిగా త్వరలోనే అమలుజరుపవలెననుట

లండన్, నవంబరు 18:— ఇండియా మంత్రి అంగీకరించిన 'శ్రీ సిఫార్సులు' పూర్తిగా అమలులో పెట్టుటకు పార్లమెంటు శాసనములు గావలెననియు, అవసరమనియు, కాని త్వరలోనే గూడనున్న పార్లమెంటు సమావేశమున శాసనము శ్రీ విషయమై జేయబడుటకు పిలువబడుచున్నారనియు తెలియుచున్నది.

మసోలు వ వహారములు

లండన్, నవంబరు 18:— మసోలు విచారణసంఘము వారు మొదలు తర్జీలో సంగతులన్నిటినిజూచి తెలిపికొని పిమ్మట లండనుకువచ్చుననియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిచేట సహాయమునంతన జేసెదరనియు తరువాత పిమ్మట ఆంగ్లో రా ఇరాకుల కోసందరనియు తెలియుచున్నది.

కల్లాంపు గారిని మన్నించి

విడిచి పెట్టుట

లండన్, నవంబరు 18:— యుద్ధసమయమున ప్రతిపక్షముగ ప్రచారము చేసెనని వైకృతివాదుల ప్యాకెటులో ప్రాత ప్రధానాధ్యక్షుని, ప్రాతమంత్రి మాన్యగారిని దేశభ్రష్టులను గావించిరి. వారిని మన్నించుచు ప్రేమించెనట వారు తీర్మానమును గావించిరి.

చీనా నల్లమందు సభ

మాంచెస్టరు గార్డియన్ యభిప్రాయము

లండన్, నవంబరు 18:— మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఇండియా నల్లమందు ఎగుమతిని ఆపులేని ఇతర పోలిగాదుల పని ఎక్కువగునని భారతీయుల హక్కు నిజమేకాని ఇండియాలో నల్లమందు నుపయోగించుట నీతిబాహ్యమును యభిప్రాయము గట్టిగ ఏర్పడుచున్నది. ఇదివరకే పుణే అఖిలభారత సంఘమువారు నల్లమందు అదాయమును నిలువొనవలెనని తీర్మానించిరి. వాని యుపయోగమును మానకొనవలెననుచున్నారు. కాసనసభలో ఇట్లు తెలియజేయుటచే మారప్రాచ్యవర్తకవిషయములో కొంత సంచలనమును, నీరీకను గలుగజేయుచున్నది. మునుపటికంటె ఇప్పుడు తర్జీ పెరిగి చీనా దేశములు ఇండియాకు తోడ్పడును.

జర్మన్ నష్ట పరిహారములు

లోవియను గ్రంథాలయమును పునరుద్ధరించుటకు 100000 మార్కులను జర్మనులు చెల్లియం దేశమున కిచ్చిరి. మొత్తముమీద 148000000 బంగారు మార్కులను ఆ మాదేశములకు జర్మనులు ఇచ్చిరి.

జర్మీనగర అగ్ని ప్రమాదము

పీఠులన్నియు కొలిమిలగుట

లండన్, నవంబరు 15:— ఉదయం 11-40 న్యూయార్క్ లో ఇదివర కన్నడు కనివిని ఎటుగని అగ్ని ప్రమాదము జెర్మీనగరమున ప్రారంభమైనది. కాళ్ళిచ్చునలె చెలరేకుచున్నది. మాత్రే కారపు కర్మాలయమున మొదలు అగ్ని బయలుదేరెను. అతిథయంకరముగ పీఠులన్నియు అంటుకొనెను. పీఠులన్నియు అగ్ని బావులతో కొలిమిలాయెను. వేలకొలది ప్రజల ఇండ్లను భయముతో వదిలికొనిరి. ఇతర కర్మాలయములకు అగ్ని వ్యాపించకుండ విప్లుచల్లార్చువారు ప్రయత్నించిరి.

200,000 చాలకులకుపైగా నష్టమునచ్చెనని తెలియుచున్నది. వేయకుటుంబములు గృహముల లేకుండ పోయెను 50 మందికి గొప్పగాయములు తగిలెను. నిప్పుచల్లార్చువారికి 20 మందికి శరీరముగాలెను.

ఆస్ట్రేలియాలో సోవియటు

ఋణము

కుదరలేదు

సిడ్నీ, నవంబరు 18:— సోవియటు ప్రభుత్వమువారు ఆస్ట్రేలియాలో 200000 పౌనుల ఋణముకై ప్రయత్నించిరి కాని కుదరలేదు. 800 పౌనులమాత్రము ఇయ్యబడెను.

కమ్యూనిస్టు నురిదీయుట

రీవర్, నవంబరు 16:— కమ్యూనిస్టు విచారణలో ఉండి యుటకు నిశ్చయించిన టాంపు అను నాతనిని ఉరిదీసిరి. మరి కొందరికి, 12 గురికి జోగ్జుకార్మమునకు కారాగారవాసము విధించిరి.

ఆశ్చర్యకరమగు

అదాయపు పన్నులు

లండన్, అక్టోబరు 30:— అమెరికాలో అదాయపు పన్ను రహస్యమును తొలగించుటకు క్రొత్త శాసనములను చేయుటచే కొన్ని మొత్తములను ఇదివరలో నమూనాజేసిన అదాయపు మొత్తమును అమెరికా ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు. గరిష్ఠ మొత్తమును ఒక్కవ్యక్తి రాకెట్లకు అనువాతము 1487084 పౌనులనిచ్చెను. బొడ్డకంపెనీవారు 4000000 పౌనుల అదాయపు పన్నునిచ్చిరి.

దేవళములందు స్త్రీలు

మతాచారిణిగ నుండుట

వసరమనియు వారంతయు దీనికితగినవారనియు వేదిక పెక్కి చక్కనికన్నీయ యుపకృతించుచుండి అందరిమనములను ఆకర్షించుననియు అందుచే స్త్రీలనుగూడ దేవళములందు ఆశాశ్చర్యమునకు అంగీకరించవలెననియు దీనికెంతయు పిరు తగినవారనియు స్త్రీలు తమ తత్పులను ఒప్పుకొనుటకు స్త్రీలేయందుట సమంజసమనియు ఇండియను మతగురువెను.

అవరంగబాదు పియానున్నీ తగవు

ప్రేమికునియైతీర్మానము

లండన్, నవంబరు 18:— పియానుతగవులు ముఖానా నుపయోగించుకొను అధికారమున్నదనియు కాని ప్రజలవత్తములకు భంగములేకుండ పేజిస్ట్రీలు జెప్పినటులు యుపయోగించుకొనవలెననియు ప్రేమికునియై తీర్పుజేప్పెను.

సర్ రాబర్టు హరన్ గారి

ఇండియా పయనము

లండన్, నవంబరు 18:— ఇండియా, బర్మా, సింహళములను సర్ రాబర్టు హరన్ గారు 27 లేదని బయలుదేరుచున్నారు. కొంత ప్రభుత్వపనిమీదను కొంతవరకు వ్యాపారమును వచ్చుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండు, కనడాకుగూడ పోవలెననుచున్నారు.

యుద్ధమునకు పూర్వము

జర్మనులీయవలసిన ఋణము

వాటాలు

చెల్వెయంకు 640609, డ్యానిజు 5718729, జోస్టావియా 248879, పొలండు 1750361 (అప్పర్ వైల్డియా) పొలండు ఇంతరరాష్ట్రములకు 1712458 బంగారుమార్కులను ఇచ్చుటకు ఏర్పాటుజేసిరి.

ఆస్ట్రేలియా నావికులనమ్మి అంతరించెను.

వాయువార్తా ప్రచారము

ఇండియాకు 'బీము' పద్ధతి

లండన్, నవంబరు 15:— ఉదయం 11/40 ఇంగ్లండు నుండి పోయిన మే. మాసములో ఆస్ట్రేలియాలో ఒక తంతి వార్త జేరెనది. మరికొన్ని పరిశోధనలనుజేయు అటునండి ఇటు ప్రచారమునకు ప్రారంభించుటకు వీలైనది. ఇంగ్లండు ఆస్ట్రేలియా, చెట్టువరకు 12000 మైళ్లదూరము. ఈ దూరముకు 9000 మైళ్లు. తక్కువ పొడవుగల అంబు ఒకేవైపున తేలిక కరగానుటకు వీలగును. ఇదియే 'బీము' పద్ధతినిబోలు. అంతగా ఖర్చుపెట్టిన విడిచుకువలెనది. ఇండియాకు ఇది చాల వరకుపయోగింపబడును.

మరాఠ్ లో ప్రేమించివిధానము

అబ్దుల్ కరీం గారు

మరాఠ్ లో ప్రేమించివిధానమును చర్చించుచు టైముస్ పత్రికా విలేఖరి ప్యాకెటునుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నారు:— స్పెయినులు ఖాళీచేయుటయు, స్పెయినులో ఇంకను కలలోలముగ నుండబోవుటచేతను ప్రాంతాంత స్పెయిను ఒకపండిక వరురుటకు పిలువెడు.

స్పెయిను సేనలు త్వరితముగ తీరమునకు మరలుచున్నవి. మిక్కిలి అల్లరిగ పోవుచున్నవి. రిపులను యూరపియును ప్రభుత్వమువారి వేరును పరిశీలించుటలేదు. రిపులు స్వేచ్ఛనున్నారు. అబ్దుల్ కరీం గారు స్వాతంత్ర్యమును స్వేచ్ఛగ ప్రకటించవచ్చును. దేశయరాజ్యమును వెలకొల్పుటకు పరాములు ఒప్పుకొనరు. దీనివలన ప్రేమించివారికి మరాఠ్ ఆక్రమణ అభ్యంతరముగ నుండును. అందుచే ప్రేమించివారు తప్పక ఒకవిధానమును ప్రకటించుకొనవలెను. ప్రస్తుతము డెబ్బలేకున్నను, మనుష్యులు లేకున్నను జేయకతప్పదు. అబ్దుల్ కరీం గారి విషయమై ప్రేమను తనలాభము నిమిత్తము ప్రేమించివారు అబ్దుల్ కరీం గారి విషయమై అవలంబించు చైఖరిని స్థిరమగు విధానమును, ప్రేమను ఒప్పుకొనవలె ననుచున్నారు. ఏ తీర్మానములను జేసినను అధినివేతవిధానము జయప్రసము గాంచవలెనన్న ప్రేమను వారి సమ్మతిని సహకారమున అపేక్షించెదరు. ఈ విషయములో ఇప్పటికిని లాభమున్నది.

ఇంగ్లండు—డోమినియనులు

కర్నలు ఆమెరీకాయందు నమ్మకముగా నున్నదనియు సామ్రాజ్యవ్యవహారముల మంత్రి ఆతని సంగీకరించుచున్ననియు డోమినియనులకు గ్రేటు బ్రిటనుకు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల నిమిత్తము అధినివేతకార్యాలయము అవసరము లేదనుమాట నిజమేయని అందరును ఒప్పుకొనిరిని బారంక్ టైముస్ పత్రికా విలేఖరి తెలుపుచున్నారు.

ప్రేమికునియై

ద్యారా గ్రేటు బ్రిటను ప్రభుత్వసంబంధములకు డోమినియను సంబంధములను పరిష్కరించుటకు బాగుండును.

దొమనియను కమిషనరులతో ప్రసావన

లండన్, నవంబరు 19:—సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన విదేశాంగ కేసులవ్యవహారములను గూర్చి ప్రధానమంత్రి డెవినింగ్ థిలో దొమనియను కమిషనరులకు తెలియజేసెను.

కిన్నెలు ఆమెర్, అప్రిక్ చాంబర్లనుగూడ బాల్టిమోరెలో నున్నారు.

ఈజిప్టులో దారన్యము

సర్దారులకు అపాయకరమగు గాయములు

తగులుట

లండన్, నవంబరు 18:—కెయిరోలో సర్దారులు ఈపాకతో గాల్చిరి. బలవంతు గాయములు తగిలెను.

అమెరికా-జాతీయమితి

లండన్, నవంబరు 14: మాల్టిమోరెలో అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనుటచే అమెరికా జాతీయమితిలో జేరుట అసంభవము. అప్రమేయమే అక్కరలేదు. అమెరికా మై ఆశను వదులుకొనవలసిన దన్నమాటయే. ప్రాతప్రపంచములయిన అమెరికా కేరకపోవుటచే అసహాయస్థితియందున్నదని అమెరికా గ్రహించవలసినది. అందుచే జాతీయమితిలో సభ్యత్వముపొందిన రాజ్యములంతట ఎక్కడనుటతప్ప వేరొందు గాదని గ్రహించవలసినది. బాల్టిమోరెలో గాన ప్రాయమున్నారు ఈపాకతో జాతీయమితివారిం గీకరించి అమెరికా లేకుండ కేమిచేయవలెనో జాతీయమితి తేయను. ఇట్లయినచే అమెరికా గౌరవమును సంపాదించుటకు పీలగును. ఎప్పుడో భయముండునని దిగు అందుకుకంటే ఇది బాగుండును.

హ్యూజెస్ గారు ఉద్యోగము నుండి మరలుట

రషియా అమెరికను ఒడంబడిక

సోవియటుల బంగారు త్రవ్వ

లండన్, నవంబరు 15:—అమెరికా సోవియటుల ఒడంబడిక కేర్పడినచో సోవియటులు అమెరికాలో బంగారమును సంపాదించుటకు పీలగునని వివిధరకంగా రుచున్నారు. హ్యూజెస్ గారు ఉద్యోగమునుండి మరలినచో తక్షణము రష్యా అమెరికా సంబంధములు ప్రారంభమగు నశకొనరాదు. కాని అవి సాధ్యమగు ననుకొనవచ్చును.

బ్రిటిషు మంత్రి షర్మను మనప్రాతమిత్వమును, కర్ణాట ప్రభువు వర్మిలు గాల్చునను సోవియటులతో వ్యాపార సంబంధము నపేక్షించువారుగూడ లేక పోలేదని మరిచి పోరాదనిరి.

పైన్యములను తగ్గించు ఒడంబడిక

దొమనియనులతో ఆలోచించవలెను

హ్యూస్, నవంబరు 18:—పైన్యములను తగ్గించు విషయమై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు విచర్యను దీసికొనుటకు ముందు దొమనియనులతో ఆలోచించుట అవసరమని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. వచ్చే జాతీయమితిసభ కార్యక్రమమునకేర్పరచినది.

కారికపక్ష నాయకుడు

మగ్గనాల్ గారి నే ఎన్నుకొన

వచ్చును

లండన్, నవంబరు 16:—రాత్రి 10-55. కారికపక్ష నాయకుడుగ మగ్గనాల్ గారి నే ఎన్నుకొనెదనని తెలియుచున్నది. ఇ కొక అభ్యర్థి నెవరినీ కేర్పినరని అనుచున్నారు.

ఇండియాకు వైమానిక ప్రయాణము

సర్ సెప్టెక్ బ్రాంకురు ఇండియనుము

వచ్చే గురువారము తిప్పక లండనునుండి ఇండియాకు విమానముమీద సర్ సెప్టెక్ బ్రాంకురుగారు పయనము జేసెనని విశ్వయుగ తెలిసినది. ఇండియాకు వైమానిక ప్రయాణపు తేర్పాటులున్న వేమాయని కనుగొని ఏర్పాటుజేయుటకు ఇండియాలో వైమానికశాఖమును నిర్మించుటకు రాజప్రతినిధిలో ముచ్చటించుటకు వచ్చుచున్నారు. హ్యూస్, డెర్బిక్, నాల్స్, బుకారెస్టు, కాన్స్టాంటినుపొలు, అంగోరా, ఫ్రెంచి సిరియా కేసుదురు. అంగోరాకు బగ్దాదుమాత్తముగ పోయెదరు. ఇండియాపయన మంతయు అందువారములు బట్టును. జనవరిలో ఇండియా ప్రభుత్వముతో చర్చించుట మొదలిడెదరు. ఇది చాలముఖ్యమైనది. ఇండియాకు ప్రతివిమానములు వచ్చుటకు ఇంకను రెండేళ్లుపట్టును. కాని సకాలములో ఒకకాలకు ఇండియాలో ఏర్పాటుచేయుట సవరము. కరాచీ, కలక్తా జాంబయి లందు ఏర్పాటుజేసిన బాగుండు ననుచున్నారు. అస్ట్రేలియాకు గూడ దీనిని పొగించుటచే ఇది మరింతముఖ్యమనుచున్నారు. ఇండియా వైమానిక ప్రయాణమునకు అంతర్జాతీయ ప్రయాణములకును సంబంధము నేర్పాటుజేసెదరు. ఇండియా నిమిత్తము గొప్ప విమానమును కట్టుచున్నారు.

ఫ్రెంచి సుప్రసిద్ధ ఇంజనీరు సర్ మార్స్ పిటిజి మార్స్ గారు జనిపోయిరి.

వెంట్రి ప్రదర్శనము

లో పాల్గొనెద మని దక్షిణ అఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

వెంట్రి ప్రదర్శనమునకు చేయూత నొసగిన సామ్రాజ్య ప్రతికలన్నిటికిని ఈన అభినందనములను వందనములను అప్పించి దీని డెవెలప్మెంట్ ప్రభుత్వము వేల్పుయుతరాజు లేఖ నంపెను.

ఆంగ్ల సర్దారునిపై బాంబులు విసరుట

కెయిరోలో దుండగము

(ఆంధ్ర ప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

కెయిరో, నవంబరు 20:—కెయిరోలో సర్దారు రీప్టాకు గారిపై కుపాకులతో కాల్పులుచే, తీవ్రమగు గాయములు గలిగెను. ఆయన యింటికి బాడీ గార్డులతో పోవుచుండగా దుండగములు జరిగెను. కాని అవి పగులలేదు. ఆతను మోటారుబండిని వెంబడించి వారు ఎడతెరపిలేకుండ తుపాకులు కాల్చి, పోలీసుజవాను వెంబడించగా వాని ముమ్మారు కొట్టిరి. వానికిగూడ గాయములు తగిలినవి దుర్భాగ్యులు మోటారు బండినెక్కి పారిపోవుచుండగా ఆబండినెంబరు తీసికొనునట్లే తమతో యిచ్చుట ఆంగ్లేయులు మోటారుబండినిపై నెక్కి వెంబడించి చివరకు సరియైనసంఖ్య తెలిసికొనిరి. ముఖ్యమైన సాక్షులసహాయమున పోలీసువారు వారిని పట్టుకొనగల మనుచున్నారు. పరిశోధన జరుగుచున్నది. జగ్జూపాపాగా రీనార్త విని విస్మయము జేసిరి. అధికారులకు తగినసహాయము జేయువని ప్రజలను మోచురించుచున్న ఆలోచించునవారికి 10, 00 నాణెముల బహుమతి యిచ్చునని ప్రకటించిరి.

మొరాకో హత్యలు

మొరాకోలో నొక స్పానిషు జనరలును మరియొక యుద్ధాగ్రమును హతీంచెనబడిరి.

ఆస్ట్రేలియాలో మత్తమందులవ్యాపారశిక్ష విక్టోరియా శాసనసభవారు విషపు వత్తునుండుట వ్యాపారములేయు సేస్తులకు కంచీకబ్బులకు శిక్షింపవలెనట్లు తీర్మానించిరి.

గౌరవనీయులగు మాంటేగు బట్లరుగారు

సెలెస్టెమీద యింగ్లాడునకు పోవుచున్నారు

థర్టీ, నవంబరు 19:—గౌరవనీయులగు మాంటేగు బట్లరుగారు యస్ యస్. వార్నరానోడలో బయలుదేరి 22వ లేటి కలివారమునాడు బొంబాయినుండి యింగ్లాడుకు వెలుప్తుడ పోవుచు చున్నారు. జనవరి 28 తారీఖునాటికి ప్రాంతస్థాయి గారి వద్దనుండి మధ్యపరగజాల గవర్నరుపదవిని స్వీకరించెదరు.

వాతావరణ స్థితి

1924 సం॥ నవంబరునెల 20వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యతలలు	ముఖ్యతలలు అక్టోబరులో గత 24 గంటలలో	ముఖ్యతలలు అక్టోబరులో గత 24 గంటలలో	ముఖ్యతలలు గత 24 గంటలలో	ముఖ్యతలలు గత 24 గంటలలో	ముఖ్యతలలు గత 24 గంటలలో
గోపాలపురం	77.8	66.1	0.55	24.45	44.96
విశాఖపట్టణము	81.3	72.1	0.16	14.73	87.09
కాకినాడ	84.4	78.6	...	15.82	89.09
మచిలీపట్టణము	81.7	70.4	...	9.78	41.59
కడప	8.31	66.6	...	3.45	26.61
బళ్లారి	82.9	63.5	...	2.44	20.51
కడప	87.8	65.1	...	6.51	81.28
నెల్లూరు	88.5	69.9	...	15.51	87.98
మద్రాసు	88.0	70.0	...	15.68	50.74
కడపూరు	86.6	69.9	...	20.89	52.94
సేలము	88.9	61.6	...	5.52	89.80
కోయంబతూరు	84.6	61.8	...	10.29	22.29
తిరుమనాపల్లి	90.9	70.8	...	7.07	88.18
నాగపట్టణము	87.1	75.1	...	19.04	54.98
మధుర	92.1	71.8	...	4.65	88.59
పాంబన్	88.8	78.1	...	8.48	87.00
తిరునల్వేలి	15.05	28.84
తిరువేండ్రము	82.8	73.1	...	11.02	64.51
కొచ్చిక్	98.5	69.7	...	18.20	114.51
కాలికట్టు	86.7	69.2	...	19.11	117.16
మంగళూరు	87.9	68.7	...	8.44	125.68
తెంగుళూరు	80.6	57.6	...	2.90	85.87
మేర్ కార	78.6	52.2	...	4.94	125.46
కొడైకనూర్	68.0	43.8	...	8.09	62.18

సర్దారులు:—గోపాలపురంలో 0.55 ఇంచువెను. విశాఖపట్టణములో 0.16 ఇంచువెను. కొచ్చిక్ పట్టణములు దక్షిణముగనున్నవి తక్కినచోట్ల ఒక్కమోద్రుగ నున్నవి. అర్ధత్ర చాల ఎక్కువ. పగటివేడిమి గోపాలపురంలో 6 డిగ్రీలు మచిలీపట్టణములో 8 1/2 డిగ్రీలు విశాఖపట్టణములో 8 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్. మేఘములు ఒక మోత్రుగనున్నవి. అర్ధత్ర చాల తక్కువ. తగిలేవేడిమి 4 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు విస్త్రుతముగనున్నదన వచ్చును. నెల్లూరులో అర్ధత్ర తక్కువ. పగటివేడిమి 2 1/2 నుండి 3 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపూరు రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఆర్. ఎన్. సామూరు,

వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు

ఇండియానుండి కి కి భారత ప్రభుత్వమువారు తెలి

థర్టీ, నవంబరు 19:—భారత ప్రభుత్వమువారు యిండియా కార్యదర్శికి కీవరకు ప్రకటించినతంతి నంబి:—నైట్ ఆనరబుల్ యెడ్విక్ మాంటాగుగారి ఆకాలమరణమునకు యిండియా ప్రభుత్వమువారు విశాల విచారించుచున్నారు. మాంటాగుగారి భారతీయులయడలకు, వారి ఆశయులయడలకుల సానుభూతి యాదేశయులెల్లరు మరవకాలరు. ఈమహనీయుని ఆకాలమరణమునకు యిండియా ప్రభుత్వమువారు ను, హౌందవులును చాల విచారించుచున్నారు. మాంటాగుగారి కుటుంబమునకు మాసానుభూతి మీరు ద్వేచో మేము మీకు కృతజ్ఞులముగ నుండెదము. (ఆ. ప్రె.)

డెవలప్ మెంటు కాపరేషన్

థర్టీ, నవంబరు 19:—అలయన్సు బాంకి డైరెక్టరు గారగు మల్ పాడోయన్ గారు బ్రిటానికా రియేటుట డెవలప్ మెంటు కాపరేషను మొదలగు పోల్లకు ప్రదర్శకంపెనీల విషయమై 1916-వ తేదీన యిండియా కంపెనీల శాసనము ప్రకారము ముఖ్యమైనపాత్ర్యమిచ్చెను. వ్యాధిగ్రస్తులైన పిరు స్విజ్జెన్లునుండి వచ్చినప్పటినుండియు చాల పరోత్సాహము చేసెనని అఫీషల్ రిపోర్టులగు థర్టీ మోరాగారు ఒప్పుకొనిరి.

(ఆ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

తపాలా కలకట:—కలకట మెయిలు 15 గంటల పాటుగా వచ్చును గాన రేపు పుస్తకములు బట్టాదా చేయబడును.

హైకోర్టు:—ఈ దినమున కె.భామయ్యగారి ప్రతివాద వదన ప్రధాన వ్యాజ్యముగ న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యగారు గుండప్ప రావు గారిని హైకోర్టు న్యాయవాదిగా చేర్చుకొనిరి.

హైద్రాబాదు (దక్కన్) సిల్క్ రిపోర్ట్:—వైదిక మాంటు రోడ్డులో ఎక్స్ ప్రెస్ కిచ్చర్ పాలేను ప్రక్క తెరువబడినది. సిల్క్ లు స్వదేశీవి. చాకగా దొరకునని చటో పాధ్యాయగారు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు ఆయుర్వేద కళాశాలకు విరాళము:—ముక్తాల మహారాజగారు వాణిసంస్థాన ప్రజలు కలిసి రూ 100 విరాళమునిచ్చిరి. ప్రత్యేకము రాజాగారి విరాళము 50 రూపాయలు ఈ విరాళముల వసూలునకు కారకులు భిషగ్వరవి. శంకర శాస్త్రిగారు పీఠికాకాలలో కృతానుభవ విద్యార్థులలో నొకరు. వీరికి రాజాగారికి ప్రజలకు మేమెంతయు కృతజ్ఞులమని ఏ లక్ష్యపతిగా వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘము:—“రేపుసాయంత్రము 5 గంటలకు పచ్చయప్ప కళాశాలయందు ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘసమావేశముగను. శ్రీయంత సి. సుబ్రహ్మణ్యముగారు చి. ఏ. యల్. టి. (వచ్చయప్ప కాలేజి ప్రాధ్యపతి) అధ్యక్షతవహించెదరు. ముఖ్యమగు విషయములుః చర్చించబడును. క్రొత్తగిరి కలగూడ జరుగవచ్చును. కావున సభ్యులందరు విచ్చేయప్రార్థితులు. ఆంధ్రవిద్యార్థిసమావేశ ఆహ్వానసంఘసభ్యు లెల్లరుకూడ ఇందు సభ్యులుగయ్యున్నారు.”—కార్యదర్శులు

గవర్నరుగారి భార్య మెటర్నిటీ ఆస్పత్రిని సందర్శించి:—గవర్నరుగారి భార్యనిన్న సాయంత్రము మెటర్నిటీ ఆసుపత్రిని సందర్శించి. వీరితో గవర్నరుగారి సర్జన్ డి. సి. జాన్ స్ట్రెన్ గారు గుండెరి. ఆస్పత్రి అధికారులు గవర్నరుగారి భార్యను సన్మానించిరి. ఆస్పత్రిని సమీక్షించుచుండిరి. ఆమె సంతోషమును వెల్లడించెను. ఆస్పత్రియన్ని నిలువదలెనని తెలిపిన అవతీనుంచి రేడి ఏం పిథో నర్సింగ్ ఇన్స్టిట్యూషన్ (మంత్రసానిటని నేగ్యూల్ టు)ను చూడెరి. మంత్రసానులయొక్క స్వార్థశ్యాగమును కొనియాడెరి.

తమిళనాడు స్వరాజ్యపక్ష తీర్మానములు:—ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారి అధ్యక్షత కింద మహాజనసభలో జరిగిన సభలో సాయముల ఒడంబడికను, కాసుసభలలో కాంగ్రెసుతరపున కాంగ్రెసులో భాగముగా స్వరాజ్యపక్షమువారు పనిచేయవలెననుటకు అమోదించుచు, స్వరాజ్యపక్షమువారి పైనకాదు తొంక నేర్పడము లకువాదన గర్హించుచు ఎవరికి తోచి పక్షంల ప్రకారము వారు పనిచేయుచు కాంగ్రెసులో భాగముగా నుండవలెననుటకు గావకములను నొప్పు నకాలగమును, తమిళనాడు రాష్ట్ర సమన్వేయకమిషన్ రిపోర్టును బహుపరమచు తీర్మానించిరి.

క్లౌంటన్ కట్ వార్షిక సభ:—జస్టిస్ ఫీసులోనిన్న క్లౌంటన్ కట్ వార్షిక సభను తిరిగి కొనవజ్ఞానంట్ల గారి అధ్యక్షత కింద జరిగినది. అందులో ఎస్. సామసుందరంపిళ్ల మాంటా గూగార్ల మరణములకు చింతించుచు తీర్మానించిన తరువాత బొంబాయి సభను గూర్చి చర్చ జరిగి ఆసందర్భమున రాజకీయ పక్షము లేకమునుట వాంఛనీయమనియు, కాని స్వరాజ్య నిర్వచనము (సామ్రాజ్య సభాపాతము గానుండుట) చేసినగాని విషయము కుదరదనియు, స్వరాజ్యసాధనములు సక్రమములై యుండవలెననియు, అసహాయాద్యమును పూరిగా విడదలకొనవలయుననియు, కుల ప్రాతినిధ్యముండవలెననియు, బాధ్యత యంతరంగముగా చేయవలెననియు, జస్టిస్ సాధకుడు కె. వి. మిగన్, ఎ. వి. రామస్వామి మొదలగువారు గూర్చి యోసంఘము తరపున బొంబాయి సభకు ప్రతినిధులుగా పోవలెననియు తీర్మానించిరి.

మదరాసు - రాకపోకలు

మాలానా మహమ్మదాల్లిగారి యాహ్వానముపై బొంబాయి నాయకుల సభకు వెళ్లినవారు

నయ్య కృత్యతీయపక్షమువారు:—సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు సి. వి. కంకటరమణయ్యగారు, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు, టి. రామలింగం శెట్టిగారు, వెల్లింగర్ గౌండ్లగారు, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు.

బ్రాహ్మణేతరపక్షమువారు:—ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు, వి. మనిస్వామి నాయుడుగారు, కె. పీతా రామరెడ్డిగారు, చి. మహాబలేశ్వర్ గారు, వి. రామచంద్రరెడ్డి గారు, హాజీ అబ్దుల్లా సాహెబ్ గారు, పి. టి. రాజన్ గారు, (కాననసభ్యులు) కె. విశ్వనాథమిశన్, డి. బి. ఆరుణాచల మొదలి, ఎం. కె. రెడ్డి, సి. రత్నసభాపతి మొదలిగారు, కోయం జుత్తురు నుండి మరయ్యుడుగు మార్గమధ్యమున మరికొందరు జస్టిస్ పక్షమువారుకొనికొందురు.

స్వరాజ్య పక్షమువారు:—ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, ఏ. రంగసామయ్యగారు, ఎం. కె. ఆచార్యగారు, పి. ఆంజనేయులుగారు, వి. రామదాసుగారు.

నేషనల్ హోం రూలు లీగు:—ఏ. రంగనాథ మొదలియారుగారు.

కాంగ్రెసు పక్షమువారు:—జోషావరక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, కె. సుందరరామరెడ్డిగారు (అఖిలభారత జాతీయోపసంఘసభ్యులు)

డి|| బి|| కృష్ణకామయ్య ప్రధానకార్యదర్శిగారు మలబారు వెల్లిరి. డి|| బి|| వేంకటనారాయణ నాయుడుగారు వాల్తేరు వెల్లిరి. సి. వి. రంగరెడ్డిగారు కర్నూలు హాగియ్యగారు బొంబాయిమీదుగా ఇంగ్లండుకు, పానల్లి, మెల్బోర్న్ గార్లు బొంబాయికి, అయ్యగనాడార్, టి. సి. టి. పిల్లె, గాడు బి|| ఖతీవుల్లా గార్లు నన్నరాలి వెల్లిరి.

ఏ. డి. కర్ణక వెక, పాల్ అప్పాస్వామయ్య (వై. డబ్ల్యు. సి. ఏ) టి. వి. శేషగిరియ్యర్, సి. సి. ఫిక్, మర్రి నగార్లు నేడుదయం వచ్చిరి.

తుపాను, వాన, గాలి, ఉష్ణద్రవములు:—

రైలు రాకపోకల కిట్టింగులు:—ఈశాన్యపుదిక్కున తుపాను జోరుగానున్నట్లు తెలియుచున్నది. కలకత్తా మద్రాసు మధ్యరైలుబాట తెగిపోయినది. మందసాపలాపాపూర్వకధ్య రైలుకట్టమునిగిపోయి 3 ఆడుగులనీరు కట్టపైనిలిచినది. ఈ ప్రదేశము కలకత్తాకు 412 మైళ్లదూరము, మదరాసుకు 612 మైళ్ల దూరములోనున్నది. 417 మైలు (కలకత్తానుంచి) వద్ద ఒకచెయ్య కట్టతెగినది. రైలు వారు రూమున 2 గంటలనుంచి ఉపద్రవమైన తుపాను అపరిమితమైనవాన పోచ్చిపోవుచున్నది. తంతివారల గూడా బంధముపోయినవి. అందుమూలమున నిన్న రాత్రి 11 గంటలవరకు కలకత్తా మెయిల్ కట్టపైనున్నది గూడ తెలియలేదని అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారికి వార్తవచ్చినది. తరువాత 4 గంటలకు పలాపాట్లవన్ 20 గంటలు అలస్యముగావచ్చినది. ఈ దినము అర్ధరాత్రి మెయిలు మదరాసువచ్చును.

బహుదాసానిమీద వంతెనల పగులుచూపినది. తంతి ప్రభువులు సిగ్గులు సంభవులు గాలికెగిరిపోయినవి. మెయిలు రుయునరాజుగారు కలకత్తా వెళ్లదలచి, యావాడాపుడిచే ప్రయాణము నాపేశేరిరి.

కలకత్తా మెయిలు వార్తలనుంచి 15½ గంటలు: (అనగా ప్రాప్తం 8 గంటల వరకు) రాకపోకల కట్టి 11½ గంటలకు మదరాసు వచ్చును. అలస్యముగా బయలుదేరినది. మదరాసు నుంచి వాల్తేరుకు 100 మైళ్లదూరము. ఒడంబడి తుపానులేత, రైల్వే కట్ గాలి వ నలచేతను రాకపోకల కిట్టించి కలుపుచున్నది.

దొంగత్వము

సోత్తు లభించుట

నేరమునికి 2 సం॥ ల శిక్ష

నేటిదినము జార్జి టౌను పోలీసుకోర్టునందు 3 నెలలపైనే గాన్వీ మ్యూజిక్స్ లి. షిర్డీ అహమ్మద్ గారి సనతులను స్వల్ప చారు పోలీసువారిచే “రామన్ అనుబాధము” దాదాపు గు 200 లు విలువగల వెండిచామను గుడ్డుల దొంగిలించిన నేరంబొరబడి న్యాయస్థానమునకు చేరినది.

మొదలు పాత నేరపుడు. ఇదివరలో అతనిపై చాల విరూపులు వచ్చియుండెను. పోలీసువారి తరఫున సందేహించి. వానియొక్క సాధనముగ నాతడు అంతయు లభించెను. ముగ్గురు నేరపుడనని ఒప్పుకొనినదిను న్యాయాధికారి రెండు సంవత్సరముల మూడు నెలలు కఠినమైన విధించెను.

చెన్న పురి మండల ఆంధ్ర జాతీయోపసంఘము

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు

నిన్న సాయంత్రము ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసులయమున జరిగిన సైంపుసమావేశముందు, రానున్న బెంగాలు కాంగ్రెసు సభకు ఈ దిగువ ప్రతినిధులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

- (1) కా నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు } అఖిలభారత సంఘ
- (2) జే. రామదాసు పంతులుగారు } సభ్యులు.
- (3) గడ్డే రంగయ్య నాయుడుగారు
- (4) చల్లా శేషగిరిరావుగారు
- (5) వేదులముడి శేషగిరిరావుగారు
- (6) టంగుటూరు ప్రకాశముగారు
- (7) వి. యల్. శాస్త్రిగారు
- (8) గంటి సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు
- (9) హాజీఖాన్ తురుప్పేత్రమ్ మెహతాగారు
- (10) నావిళ్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రిగారు
- (11) చమకూల్ గారు
- (12) రిరునునాపల్లి గొటికల నారాయణస్వామి నాయుడుగారు

గడ్డే రంగయ్య నాయుడు కార్యదర్శి.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు

నాయకులకు పంపిన తంతివార్త

“22 వ తేదీం ధర్మపురిసభకు అధ్యక్షతవహించవలసి యున్నది గాన బొంబాయిసభకు రాజాలనందులకు మన్నింప గోరెదను. గాంధీ గారు ఒడంబడికను మహాప్రార్థనగా ఆ మోడించెదను. ప్రాప్త్యుక్త బ్రాహ్మణేతరసంస్థగూడ దక్షిణ దేశమున అత్యవసరముగానే యున్నది. అందుకు బొంబాయిలో ప్రయత్నించిన లాభములేదు. త్వరలో చెన్న పురిలో ప్రత్యేక సభను జరుపుటవలసరము” అని ద్రవిడరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు నే ము నుండి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, మాలానామహమ్మదాల్ గార్లకు తంతివార్త పంపెను. (అ. ప్రె.)

“కన్య” యను పత్రికను నమపుచుండిన కే. రామ గోపాలరాయ చౌదరిగారు ఈనెల 10 తేది అకాలమృత్యు శాత బడిరిని తెలుపుటకు విచారపడుచున్నారు. క్షిరామ పురము, నాయని రామకృష్ణయ్య.

తుపాను, మదరాసు మేలు ఆస్యముగ వచ్చును

కుర్ డాకోడ్డు, నవంబరు 20:—కుర్ డాకోడ్డు జిల్లాట్రాఫిక్ గు నూపరిం బెం డెంటు గాట్టు తంతి నిచ్చుచున్నారు. పలా సాబరంపురములమధ్య ప్రేక్షనులంకు తుపానుచే వాటిగిన నష్టము చే ఎగవనుదిలినను బోవు మదరాసు మేలుండ్లు అగిపోయెను. ఆస్యముగ గమ్మగ్గానున్నచేత, ఎంత ఆస్యముగనో డెంటు విలువేదు. బాహుబానదిమీది వంతెనకు స్వల్పమైన నష్టము కలిగెను. బెల్లెగ్రావు సంభవులు పెక్కుచోట్ల బడివారును. మిరాసత్తులు చేయబడుచున్నవి (అ. ప్రె.)

కీర్తికేమలగు సాంబాగుగారు

కలకత్తా కార్ప రేవువారి విచారము

కలకత్తా, నవంబరు 19:—మాంటాగూరి అకాలమరణమునకు విచారణమును బెల్లువు కలకత్తా కార్ప రేవునువారి రా కతీర్మానముగావించిరి. గౌరవార్థముగా సమావేశము నిర్వీక యబుడెను. రాష్ట్రము దిశర మునిపాలిటిలను ప్రభావతనం పులను యాత్రిమన నేతీ గామములు గావించుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

కొంగిలు బిల్లుల అమ్మకము

కలకత్తా, నవంబరు 19:—నవంబరు 18 వ తేదీం యూ. 28, 92, 000 లు విలువగల బిల్లులకు కొనుటకు సరభాగు పెట్టబడినది. వెంటనే సానుగియిచ్చుటకు 1 ఓ 5 15/16 న్ను, దిఫింట్ 1 ఓ 5 29/32 న్ను చేరముచేయబడినది. మూడు వారములలో నొకలక్ష అమ్మబడును. (అ. ప్రె.)

దైకం సత్యగ్రహము

వలంబీరులకు చిహ్నములు

వలంట్టీరులు నాలుగు ద్వారములవద్దను హామూలుగా పికటింగు చేయుచున్నారు. అప్రమి వుత్సవముకొరకు వచ్చెడు గుంపులలో వలంట్టీరులను చెంటనే గుర్తించుటకు వారికి ప్రత్యేక చిహ్నము తయ్యకజేను. త్రివేండ్రము చెల్లిన 12 గురు ససర్లను వలంట్టీరులను మరలొకవైపుండువచ్చిరి. వారికి ఘనముగ స్వాగత మిచ్చుటజేను. ఒక బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభలో వారు యాత్రసంబంధమును విశదములను తెలిపిరి. అప్రమి ఉత్సవము గురువారమునాడు ప్రారంభమగును. ఆఉత్సవమునకు ససర్ల హిందువులు చాలమంది వచ్చెదరు. వారికిని వలంట్టీరులను సంఘర్షణము కలుగకుండచేయుటకు ఉద్యోగు లాందోళనపడుచున్నారు.

కొందరు పవర్లహిందువులు మహారాణిగారి కడలేగి ఆస్పత్రిలను రాసీయగూడకని విన్నవించిరని తెలిసినది.

(७. ३.)

హజరతు మీరాబషీరుద్దీన్ మహమ్మదు

అహమదుగారు

అహమదీయ్యాలను యితర మహమ్మదీయులను
కొన్ని భేదముగా కలవు. “ప్రవక్త ఒక్కడే అతడు సరికాదు.
కాలానుగుణ్యముగా ప్రవక్తలు కలుగును నేయుండురు. భగవం
తుడు ప్రపంచమును తదలిశేయము. అపసరముని లో చినపుట్టెలు
ప్రవక్తలను పంపును నేయుండును” అని అహమదీయా ిద్ధాం
తిము. ఒక్క మహమ్మదే ప్రవక్తగాని మరెవ్వరును కాబాలరని
తిక్కినవారి నన్యక్షము. “అన్ని దేశములలోను భగవంతుడు ప్రప
క్తలను సృజించెను” అని ఖురానులో నేయున్నది. ఇతరమత
ములలోగూడ ప్రవక్తలున్నారని యితర మహమ్మదీయులు
విశ్వసించురు సంస్కర్తల నందరిని అహమదీయ్యాలమగు మేము
నమ్మినము. ఈరీతిగా ప్రపంచమునం దైకమత్య మేర్పడుటకు
మామతకర్త అవకాశ మేర్పరచెను. ప్రవక్తలు తామే యాశ్వ
రావతారములని ప్రకటించుటకు గారు. తమపవిత్రశక్తిని వ్యా
పింపజేయుటకే వచ్చెవరని మాకాఖివారి నన్యక్షము. దీనినితరులు
నన్యరు. మనీదులకడ బాబాలు వాయింపకూడదని మహమ్మదీ
యు లాశ్రేయింపు చాల అవిశేషము. గోధులను చేయవలెనని
ఖునామ్మదీయుమతము విధించియుండలేదు. గోవులను చంపవలె
నను విధి ఎచటకు లేదుగాని చంపకూడదని మాత్రము ఖురాను
లో విధింపబడలేదు. కాన గోవులను చంపమని మేము ప్రమా
ణముచేయుబాలము” అని యామతరువు తెలిపెనని మైస్సు
అఫ్ ఇండియా పత్రిక వ్రాసెను. (అ. పే.)

రైలుమార్గముపై 3 అడుగులనీరు

తంతివా ర్థలు బొంబాయిమీదుగా బోవును

(స్వయం విశ్చరి)

విజయనగరం, నవంబరు 20:—బంగాళా ఖాతమనండు తుపానువీటి భూకీర్తిరమునందు ప్రబలియించుటచే చుట్టు ప్రక్కల తోరుగా వర్షముపడెను. బెంగాలు నాగపూరు రైలు మార్గము పరాస సోంపేటకు సుదూరము 60 మైళ్లవరకు రైలుకామ్యము మాడకును ల లో తు నీ ట ము ని గి యు న్న వి. రైల్వే నిలచిపోయినవి. న డ చి న ం త వ ర కు చా ల సెమ్మడిగానడుచుచున్నవి. కలకత్తానుండి వచ్చిన మెయిలుబండి నిన్నను విజయనగరమునకు 14 గంటలాలక్ష్మముగావచ్చినది. ప్యా శంజరుబండు సోంపేటనేమను కావల నిలచిపోయినవి.

పశ్చిమా ఆఫ్రికా తేలివార్త యేర్పాటులుగూడ చెడిపోయినవి. కలకత్తావార్తలు బొంబాయి, మదరాసులమీదుగా కంపబతుచున్నవి. ఇచ్చట గేటు యెడతెరిపి తేకుండ వర్షమువరయుచున్నది.

నాగపురము, నవంబరు 19:—హిందువులకును పార్సీలకును జరిగిన సి. పి. క్యాబ్రేంగ్యులరు ఆటయందు పార్సీలు ఓడిపోయిరి, హిందువులకు 158 రన్నలు అధికము గవచ్చెను. హిందువు లీనంపర్తరమునందు జయమునొందిరి. (ఆ. కె.)

తుపాను వివరములు

బం గా డా భాతములో వీ చు చున్న తు పా ను
వర్ణనము ఆశీపురం న క్ష త్రి కాల వారి రిపోర్టునం దుండి
సంగ్రహింపబడినది. పోర్టు బ్లై రు న క్ష పశ్చిమనిశీయందు
200 మైళ్ళదూరమున 14 వతాఃఖిలన వాయువు పల్పుబడిన
పెన్నుడిగ నది పడమటముఖముగ పోవుచుండెను. కాశీనాడకు
అగ్నేయముల 150 మైళ్ళదూరముందు సోమవారమునాడు చా
లకాలమువరకు నది చలములేకుండనిలచెను. కానిక్రమముగా
జ్వల్లపై తుపానుగాపరిణమించెను. మంగళవారమునా డుదయము
న తుపానుకేంద్రము కాశీనాడకు 200 మైళ్ళ తూర్పునగలదు.
అది ఈశాన్యములగాబోవుచు గోపాలపురము ప్రాంతమునకు
బుధవారము ఉదయము రి గంటలకుచేరెను. జగన్నాథము, గో
పాలపురము పట్టణములందలి సముద్రము ప్రచండముగనుండెను.
గంటకు 87 మైళ్ళ వేగముగల గాలి వీచుచున్న దనియు రి అం
గళముఅ జర్నమునది సెననియు గోపాలపురం ఆబ్జర్వేటరీనుండి
నిచటకు రిపోర్టు మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు వచ్చెను. జగ
న్నాథములో రి అంగళముల వర్షముగలదు. పానుతీర్థమున్న
దనియు, ప్లేచురలకు ప్రమాదభయము లేదనియు బిమ్మల వర్త
మానము దెలియుచున్నది.

ఇగన్నాధం-గోపాలపురములమధ్య రాకపోకలు లేవు
 పార్థ కమావనముగారి క చేరి పద్ద వాకబుచ్చేముగా
 జగన్నాధము గోపాలపురముల మధ్య రాకపోకలు అనిపియే
 నని తెలియదున్నది. తుపాను కేంద్రము గోపాలపురము
 ప్రాంతమున గలదు. తుపాను ఈ శాస్త్రమాలగా బోవు
 చున్నది. కలకత్తాలోను, నవీరేవులందును స్థానిక హెచ్చరిక
 జండా నెం|| 4-ను యెత్తబడిను. జండాయెత్తబడే రేవునకు
 తుపానుభయముగలదనియు, తీవ్రమైన బంబోబస్తుచేయవలసినంత
 అగత్యము లేదనియు యిందుకుసంజ్ఞ.

సముద్రమున నిలిచిన ఓడలు

తుహనుచే సముద్రములో “ఇసాల్ దార్”, “బాగానూ”
 “హంఫీడ్”, “వ్లూనా” అనుపేర్లు నిలిపివేయను. నేడు
 గాని, రేపుగాని నీయోడలు కలకత్తాలోవున్నాయి. యన్.యన్.
 “వెస్ ఫీల్డ్”, “బుల్ గోనా”, “జెనారెస్”, “సెట్టెజ్” పేర్లు
 డాలు నాగపర్తిగిరిపయసమీపమున తుహనుచే నాగపర్తివచ్చెను.

బొంబాయి సభలు

మితవాదులు కాంక్షగైనుటో చేరగూడదు

సర్ చివనలాలు పెటల్కాడుగారి సలహా

“బొంబాయిలో నాయకుల సభలో చర్చజరుగుటవలన
మితవాదులు కాంగ్రెసులో చేరగూడదు. 20 వ తేదీని బొం
బాయిలో మితవాదుల సభ జరుగును గాన ఏవధ్యకులమిదను
గూడ కాంగ్రెసులో చేరగూడదనియే వారు తీర్మానింపవలెనని
కోరెదను. కాంగ్రెసుకును మితవాదసంఘమునకును అభిప్రాయ
ములలో అశ్చర్యకరమైన భేదమున్నది. ఒహూజన సంబంధములగు
కానస్పర్ధింపువాదులను కాంగ్రెసువారు పూర్తిగావదిలివేసి మి
తవాదుల పద్ధతుల నవలంబించిన సేగానికలియుట కవకాశములే
దు. అట్టిసూచన లేవియును కనబడుటలేదు. దేశీయులలో ఏక
భావము కలిగిన దేశమునకు లాభము కలుగుననుమాట నిశ్చయ
మే గాని ఇప్పుడది సరవేరునని తోచదు. ఆకుతులమారి సభ్యుల
నలన లాభములేదు. అదినిలువబడదు. ఆందులకు మితవాదులే బా
ధ్యులని కాంగ్రెసు వారు మనలనిందించుటకు మరియొక అవకాశ
మును మనముకలుకజేసినవార మగుదుము. ఇప్పుడు పంగరాష్ట్ర
మున ప్రయోగింపబడిన నిర్బంధ కానసము వంటి (పత్తేక వి
షయముల నెదిరించుటకు తాత్కాలికముగా మితవాదులు కాం
గ్రెసువారితో నేకీకరింప వచ్చునుగాని మితవాదులిప్పుడు కాం
గ్రెసులో చేరినచో మితవాద పద్ధతి అంతరించినావును గాన అ
ట్టిఅసర్థులుకలుగకుండ కాపాడవలెనని కోరెదను” అని డిల్లీనుం
డి సెటెల్లాడుగారు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె)

జిల్లా సంఘముల ఆర్థికము

నందియలు క రాష్ట్రమందలి కష్టములు

లక్ష్యులపురము, నవంబరు 19:— సంయుక్త రాష్ట్రీయ
 జిల్లాసభముల సమావేశము స్థానిక ప్రభుత్వపు, శాఖమంత్రియ
 గౌరవనీయులగు రాయ రంకేశ్వరయ్యగారిచే తెదబబడెను.
 రాష్ట్రమునం దన్నిభాగములనుండి 60 మంది ప్రతినిధులు సభ
 కువచ్చిరి. జిల్లాసభములవారి ఆరాజము వ్యయమునకు చాల
 కున్నదని మంత్రిగారు విచారించిరి. మిక్కిలి అవస్యమైన తీర్చి
 తుయు శిక్షయు జిల్లాసభుపరిపాలనం దలవాటగు ననియు
 రాజ్యాంగసభేములను బాటింప యెల్లరు సంఘములందు
 పాల్గొనవలయుననియు మంత్రిగారు ఉద్ఘోషించిరి. (అ.ప్రె.)

మరణము

చెల్లింగ్ టన్, నవంబరు 18:— గాయల్ రైఫిల్ స్క్వాడ్
జెంజిన క్రిత్రి శేషలగు డబ్లియు. యివాన్ గారి, అంత్యక్రియలు
నిన్న గారిజన్ శ్రీశా స మం దు నో న ర్ప బ డె ను.
భూస్థాపనమునైనను పు దొనరించబడు ప్రార్థనలు కేవలం
మ్యాగారిచే జరగవలెను. (అ. ప్రె.)

సి. పి. క్యాండేంగ్కులరు క్రికెట్టు

హిందువులు గెలచిరి

నాగపురము, నవంబరు 19: — సి. పి. కాన్వేజింగులరు
క్రికెట్టు ఆటరు ఆటయందు హిందువులు పాఠశాలకుంటే 168
అధికమైన రన్నులను జేసి జయమొందిరి. మొదటిపర్యాయము
181-న్ని, రెండవ పర్యాయము 264-న్ను రన్నులు హిందువులు
సంపాదించిరి. పార్సీవారు మొదటి పర్యాయము 109 న్ని,
రెండవమారు 128 రన్నులను సంపాదించిరి. (ఆ. ప్రె.)

సికింద్రాబాదు, వంబరు 19:— రెండవూరిఅటల్
బ్రహ్మచారి పార్శ్వవారి నోడించుటకు బాగుగా నాడిరి. రెండవ
వసారి అటల్ పార్శ్వపాదు ఓడిపోయిరి. ఎవమందుగురు అటల్
వాండ్రయిపోయినప్పటికి స్కూరు 107 అటల్గ్రుతుకు పార్శ్వ
వారింకను కీక రన్నులను సంపాదించ వలయును.
(అ. (వె.)

వర పాతము

సిద్ధు, నవంబరు 19:— గోపాలపురమునకు సమీపములూ తుపాను కేంద్రము నేటికడయును నగలదు. ఈకాన్యములగాబోవుచున్నది. గోపాలపురముతోను జగన్నాథముతోను రాకవాకలు నీలదీని యినవి. అస్సాము, వంగదేశము, ఉత్తరములందు నామాన్యముగా వర్షము పడినెను. మురరాసునకుత్తరమున అచ్చటచ్చట వర్షముపడెను. బర్మాదేశముందు స్వల్పముగా నానకరినెను. నీలో చాలు 1½, పీలంగు 1, ఛిరంతి 2, బానిసీపాలు 1, సాగరద్వీపము 1½, బాలసోను రి, కళింగపల్లకమునందు 2అంగుళమువర్షముకురినెను. నూచన:— వంగదేశముందు ఖర మధికముగగురియబడ్డను. (అ. ప్రె.)

కథయన నేమి?

గాంధీమహాత్ముని యన్విప్రాయములు

మహాదేవ దేవాయినారాయణారపు 'ఎంగ్లండ్'లోనిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

మహాత్ముడు పవన దీక్షలోనుండి తిరిగివచ్చిన తరువాత తన జీవితమును గాంధీజీవితమునకు విద్యార్థియగు రామచంద్రుని అనువాదము పోయి సందర్శించెను. ఈ రామచంద్రుని ఆంగ్లముగారి భిక్షువొకఁడని నొకడు. కొంతకాలము పోయి ఢిల్లీలో నుండుటకు గురువునాజ్ఞ వైతొనెను. ఆంగ్లముగారు ఢిల్లీనుండి సాక్షాంత్మును బహులకరభావపును రామచంద్రుని మేడమీదికి గాంధీజీదగ్గరకు దీసికొనిపోయి 'మీకింతవరకు రామచంద్రునిగూర్చి చెప్పలేదు. ఆతఁడెంతవఱకును మనలో నేయుండి సహాయము జేయుచుండెను. ఆతడు మిమ్ములను గొప్పప్రశ్నలకుగ గోరుచున్నాడు. అతఁడత్యంతగాంధీజీవితమును నకుఁజేయుటచే పోవుటకును బహుల ప్రసంగభాగ్యము గలుగ జేయునట్లు సంతోషించెదను' అనిచెప్పెను. ఆ 'తేపు' సోమవార మయ్యెను. మహాత్ముడు కాశీజామానవ్రతము. కాపున రామచంద్రుడు మరొకఁడ జాంబవలసివచ్చెను. మంగళవార ముదయము ఆయన కళకతలైలు కందకొనజలసి యుండెను. ఉదయం ప్రాగ్గన కాగానే విరున్నరకు సరిగా ఆయన దీపిలించి ఆతఁడు తనవ్రతములను అనుమానములను, క్లిష్టములను వివరించెను. తాను అడుగదలచిన దంతయు సమగలవాడను రామచంద్రుడు మొదట సందేహించెను. కాని తనకాయనకు దైర్యము కలిగెను. కాపు నెమ్మదిగా ఆతని యొగజేమములు చదువు గుచ్చుటకు నుం దడుగుదరి భయమేమియు లేకుండ పోయెను. ఆతఁడతఁడు రామచంద్రునకును గాంధీజీకినిజరిగిన సంభాషణ మంతయు వివరింప సాధ్యము గాదు గాని సారాంశము మాత్రము తెల్పెదను.

రామచంద్రు డిట్లుజెను:—మీరు జీవితధర్మ కార్యనిధానమునందు కళాభివృద్ధి మాటయే లేకుండ తెలిసియో తెలియకనో జేసిరిని మిమ్ములను ప్రేమించి ప్రస్తుతించు విజ్ఞాన సంపన్నులే జూచుచుండురే!

మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యిట్లుజెను:—ఈవిషయమున నావిషయమై అన్యథా భావించినందుకు విచారము గ్గుచున్నది. అన్ని విషయములను బహిరంతరములగుట. అంతకాలము గంగతపే, జేకుండియెడల బహిరంతరము అగ్రమేలేదు. నేను రెండును అవిశాభాసజంధము గలవనే భావించెదను. విజయగా కళకతలైలు అంతరాత్మ ప్రకటనమేయగును. మానవుని అంతరాత్మను ప్రకటించుటమాత్రమే బహిస్సర్వరూపములు జేయువని.

రామచంద్రుడు అనుమానించి యిట్లుజెను: "చిత్రకావని మనముగల యెన్నెన్నియో భావములు తిరుగుచున్నపుడు వామనము, రంగులు, ఆకృతుల రూపమున ప్రకటించుట కళయగు నహాకళాభిజ్ఞులే దర్శియుండిరిగా?"

గాంధీజీ:—అవును. అవిధమున కళ నాకు చాలయిష్టమే. కాని అనేకులు కళాసంపన్నుల మనుకొనువానినిన్ని, అపునని ప్రపంచము గుర్తించినవారినిన్ని నేనెరుగదును. ఆయనను వారికావిశ్వాసమునందు ఆత్మయొక్క భావాలిరేకము యే మాత్రమును గానరాదు."

"మీరనుమలే నేదైన ఒక దృష్టాంతముగలదా?"

గాంధీజీ:—"అవును. ఆస్కర్ వైల్డమాడును. నేను ఇంగ్లాండులో నున్నపుడు ఆయననుగూర్చి యెక్కువగా చర్చించుచు ప్రసంగించుచుండిరి గాన ఆయనను గూర్చి చెప్పగలను."

రామచంద్రుడు:—ఆస్కర్ వైల్డ యిక్కాలమున నున్న సారస్వతకళాసంపన్నులలో నొకరిని నేను వింటున్నాను."

"అవును. అదేచిన్న కవులు. వైల్డ బహిరంతరములం దే ఉన్నతకళనుజూచెను. అందుచేతనే అనినీతిని బక్కగచిత్రించుటలో సేదించెను. నిజమైన కళాస్వరూపము అత్యసామాన్యముగాండుటతో దృఢపలయును. నేను బహిరంతరముల సహాయము లేకుండనే అత్యసామాన్యము గాంచగలను కాపున సహజీవితమునందు మీరనుకొను కళాస్వరూపము లేకున్ననుకావలసినంతవరకు నిజమునకళావిశ్వాసము గలదని చెప్పగలను. నాగిల్లలో గోడలు పెట్టివగ నుండవచ్చును. ఇంటిపైకప్పుగూడలే క్రిందజేసిన దేదీప్యమానమున నక్షత్రముండల సౌందర్యమును గ్రాంధీజీవ్రములు ప్రకాశించునభోమండలిని దర్శించుచున్నపుడు నాద్వితీయముగానివి విశ్వదృశ్యమునే కళాభిజ్ఞుడు చిత్రించెనని యనగలడు! నేనెట్లుంటా? కళాప్రభుత్వములగు చిత్తువుల సభిక్షింపుటలేదు. కాని ప్రకృతి

సౌందర్యముగూర్చిన యిది యేమాత్రములని! నేను మనసులోననుకొనియెదను. మానవుడు చిత్రించునీయొక్కటలు అత్యసామాన్యతార్కమునుగాండుట కంతవరకు సామర్థ్యముతో అంతవరకే వానిప్రతిభయుండును."

రామచంద్రుడు:—అయితే కళాభిజ్ఞులు బహిరంతరముల చిత్రముద్వారా సత్యమును కనుగొందుమని చెప్పెదరు. అది సాధ్యమగునా?

గాంధీజీ:—నేనుదానిని తలక్రిందుజేసెదను. నేను చిత్రమును సత్యమునందును సత్యముద్వారాను కనుగొందును. సత్యములన్నియును సదుద్దేశ్యములును, సమ్యక్ములును, గానములునొకక అన్నియును చాచిత్రముగనుండును. మానవులు సాధారణముగ సత్యమునందు చిత్రమును జూడజాలరు. సామాన్యుడు దానివైచే మాడక అందలిచిత్రమును గనుగొనలేకపోవును. సత్యమునందు చిత్రమును మానవు లెప్పుడు జూడగల్గుదురో అపుడే నిజమైనకళ విజృంభించును.

రామచంద్రుడు:—"అయితే సత్యమును చిత్రమునుండియు చిత్రమును సత్యమునుండియు వేడజేయరాదా?"

గాంధీజీ:—చిత్ర మనకేమియో సరిగా నేను తెలిసికొనగోరెదను. దానికర్థము అనుకొనునదైనయెడల చాలభేదముగలదు. చక్కనిలక్షణములు గలస్త్రీ అందమైనదేనా! అపునని రామచంద్రుడు ఆలోచింపకండజేసెను.

"ఆమెప్రవర్తన మెంతచెడ్డగనున్నను సరియేనా యని బాపు అడిగెను.

రామచంద్రుడు అనుమానించెను. అంతట అతడెట్లుజెను: అయితే అప్పు డామెముఖము అందముగనుండదు. మనస్సెట్టియో ముఖముననే గాన్పించును. నిజమైనకళాభిజ్ఞుడు ఆవిశేషముగని సర్వమైన భావమునే చిత్రించును.

"ఇటువలె మరల మొదటికి వచ్చుచున్నావని గాంధీజీ ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. బహిరంతరములను అందమునీయజాలదనియిప్పుడొప్పుకొంటివి. నిజమైనకళాసంపన్నునకు ముఖముయొక్క బహిరంతరము యెట్లున్నదో అందు మనస్సాక్షిచిత్రము వెల్లువన్నపుడే అందముగాగాన్పించును. కావున నేనుజెప్పినటులు సత్యములేనదే చిత్రములేదు అట్లుగాకుండ వైకీఅందము లేకున్నను ఆకృతులందు సత్యము ప్రకాశింపవచ్చును. సాక్షాత్తే అయినకాలములో సత్యసంబంధమేదో కాని ఆయన ముఖలక్షణము గ్రీనులోనెల్ల వికారముగనుండునని విందును. నామనస్సుతో ఆయన అందముగనే గాన్పించును. కారణము ఆయనజీవితకాలమంతయును సత్యాన్వేషణకే ప్రయత్నించుచుండెను. ఆయనబహిరంతరములన ఫిషిజును అనుకళాసంపన్నుడు బహిరంతరముల సౌందర్యమును జూచువాడైనను ఆయనలోని సత్యసౌందర్యమును మెచ్చుకొనకపోలేదు.

అయితే, బాపుజీ, అతిచిత్రములైన ఆకృతులకు, ఏ విధమైన సుందర్యాదు లేనీతివలెయు గలవారే సృష్టించిరేయని రామచంద్రు డాతురముతో ననెను.

"దాని కర్థము సత్యమును అసత్యమును కలిసియే యుండును. మంచియు చెడును కలిసియే యుండునని గాంధీజీ చెప్పెను. అట్లే కళాసంపన్నునియందుగూడ యక్షాముక్తదృష్టిభావము కలిసియే యుండును. యుక్తమగుదృష్టి ప్రసాదించినపుడు సత్యముందరచిత్రములు వెడలను. ఇట్టిది జీవితములో అరుదుగ జరుగునట్లు కళలోగూడ అరుదేయని చెప్పవలయును."

ఇంతవఱకు వినునప్పటికి రామచంద్రున కేమియు పాలు బోకపోయెను.

"సత్యవంతములు మంచినస్తువులే అందముగను వైయెడల నైతికముగను లేని వెల్లుసుందరముగ నుండును' అని ఆయన సగము బైటికి వివరించినబడవట్లుజెను. అంతట ఆయన యిట్లుజెను. "అయితే బాపుజీ నీతివంతములుగాని అనీతివంతముగాని లేనివానియందు సత్యము గలదా? అనగా మూర్ఖావ్రమయమందును, రాత్రి నక్షత్రముండలముల ప్రకాశముగ నుండు చంద్రికయలందు సత్యముగలదా?"

"నిజము గాగలదు' అనిగాంధీజీ ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఈచిత్రములను జూచునప్పటికి వానిని సృష్టించినసృష్టికర్తజ్ఞప్తివస్తువులేత వానియందు సత్యమున్నదే యనవలయును. ఆ సృష్టిచైచిత్రియే సత్యముగాని అందు మరేమియును లేదు. నేను మూర్ఖావ్రమయ చిత్రమునుగాని బాబిల్లి వెలుగునుగాని జూచి అనందించినపుడు నాయాత్మ సృష్టికర్తనే పూజించుటకు విప్పాడును. నేను ఆధిగవంతుని సృష్టిచైచిత్రియను నిండు జూడగోరెదను. ఈసూక్ష్మదయములైననా, మూర్ఖావ్రమయములైనను అభిగవంతుని సంస్కరణకు సహకారముగ నుండని

యెడల ఆటంకములే యనవలయును. అత్యధికాసమున కాటంకముగనుండున దేదైనను మాయపల యనవలయును. మోక్షమును బొందుటకు యీదేహమెట్లు అడ్డు అంటే.

కామచంద్రుడు:—కళనుగూర్చి మీఅభిప్రాయముల వినిపించినందుల కెంతయు కృతజ్ఞుడను. అది నాకు తెలిసినది. అంగీకరించితిని. మీరీయభిప్రాయములను యువజన సంతతికి మార్గదర్శకముగ నుండునట్లు వ్రాసిపెట్టిన భాగుండదా?

గాంధీజీచిరునవ్వునవ్వి, 'నేను అట్లు చేయవలెనని కలనైన ననుకొనను. కారణము నేనుకళనుగూర్చి వ్రాయుట అసంగతముగనుండును. ఇవిముఖ్యముగ నానిశ్చితాభిప్రాయములైనను నేను కళాప్రాయమునుగూర్చి ప్రత్యేకము చదువుకొనలేదు. నాలోపములు నాకు తెలియుటచేత ఈవిషయమై నేను మాట్లాడను వ్రాయను. అసంగతి నాకు తెలియుటయే బలము నాజీవితములో నేనేమి చేయగలిగిన నను నాలోపములు తెలిసికొని ప్రారంభించి చేయుటవల్లనే ఆమాత్రము చేయగల్గితిని. నాపని చేరు, కళాసంపన్నునిపని చేరు! కావున నాకు గానిపనిని భరింపవలెగాదు.

యంత్రనిర్మాణము

రామచంద్రుడంతట మరేయొకవిషయము నెత్తుకొనెను 'బాపుజీయంత్రనిర్మాణములన్న మీ కసంభవములేదా?

రామచంద్రుని అవ్యాజప్రశ్నకు గాంధీజీ చిరునవ్వునవ్వి "ఈశరీరముగూడ ఒక మృదువగుయంత్రమైనపుడు నేనెట్లుట్లనగల"ననెను. రాలమేయొకయంత్రము. చిన్న పల్లుగుట్టుపల్లు ఒకయంత్రము. నే నాజేపించునదు యంత్రములను గాని వాని యందంత పిచ్చుగూడదనియే పనిలేకుండ యంత్రములతోపని జేసికొనుపిచ్చు మాడదు. ఇట్లుపనిలేకుండ జేయునది కేలకొలది మంది పనిలేకుండ పోయి పిచ్చులలో అన్నము లేకుండ మాడుచుండురు. కాలము వృథా కాకుండను పనియొక్కవ లేకుండజేయుటయే కొద్దిమందికోగాక అందరకు నువయొగకరముగ నుండునట్లు జేయవలయును. భాగ్యమంతయును కొద్దిమందిచేతలోగాకుండ అంతర చేతులలో నుండవలెను. ఇప్పుడింతయంత్రములను ఏ కొద్ది మందియో లక్షలకొలదిమంది వివాదస్పృహజేయుటకుమాత్రము పిల్లనది. పనియొక్కవలేకుండ జేసినది మానవకార్యవ్యభావముచేతగాక అత్యాశలవై యున్నది. ఇట్టివనులు జరుగకుండవలెననియే నేనుగట్టిపట్టుతో పోట్లాడునది.

"అయితే బాపుజీ మీరు యంత్రములు వర్ధనగాక వానినిపట్టివలె దుర్బినియొగవరపవర్ధకయా పోరాడునది? అని రామచంద్రు డాతురముతో నడిగెను.

నిస్సంశయముగ అంతే అని చెప్పెదనుగాని ఒకటి చేర్చవలసియున్నది. క్రొత్తక్రొత్తవలెలను కనిపెట్టి అత్యాశాపరులకు మాత్రము మానవలయును. అప్పుడుపనివారల కెక్కువపని యుండక యంత్రములు ఆతొకముగ నుండక సాయకరముగనుండును. నేను తలపెట్టింది యంత్రములేమియును లేకుండజేయవలెనని గాక నియమ మేర్పరుపవలెననియే.

కామచంద్రుడు: దాని అర్థముదీసినయెడల అనేకయంత్రములపెట్టి విద్యుచ్ఛక్తితో నడుపు యంత్రములు పోవలెననియేనా?

"అదియు పోవలసియుండును. కాని ఒకటిమాత్రము నేను విశదము జేయగోరెదను. ముఖ్యముగ ఆలోచింపవలసినది మానవుని క్రేయస్పృహగూర్చియే యున్నది. ఈయంత్రములనల మనుష్యుడు పనియేమియులేకుండ మూలబడియుండరాదు. కొన్నిటిని మాత్రము మి న హా యిం ప వచ్చు ను. సింగరతుట్టు యంత్రము జూడుతు. ఇది చాల ఉపయోగమైనది. దీనిని సృష్టించుటలో నొకచిత్రకళగలదు. సింగరు అనువాతడు తనభార్య సూదిలోదారము గుచ్చుకొని కట్టుకొనలేక కష్టపడుటనుజూచి అనవసరముగ ఈ కష్టమును బడకుండ తొలగించుటకై యీ యంత్రమును సృష్టించెను. ఆయన ఆమెకష్టమునేగాక కట్టుయంత్రము గొనగలవారందరికీ వ్యయము దీర్చగల్గెను.

"అట్లుయితే యీ సింగరు కట్టుయంత్రముల తయారుజేయుటకు ఒక ఫ్యాక్టరీ యుండవలెను. అందు విద్యుచ్ఛక్తితో నడుచుయంత్రసామగ్రి యుండవలెనగాదా' యని రామచంద్రుడనెను.

రామచంద్రుడాతురతతో ప్రతిఘటించుటనుజూచి బాపు అవును అని చెప్పెను. అట్టిఫ్యాక్టరీలను దేశీయములజేసి లేక ప్రభుత్వాధికారముక్రింద నుంచవలెనని చెప్పవలెటి సోమకట్టు నేనేను. అయ్యవి స్వలాభమునకుగాక మానవాభిలాషమునకు పనిజేయుచు ఆకాస్థానమున ప్రేమగ్ని పనిజేయునట్లుండవలెను. కార్యకపరిశ్రమలలో మార్పుగావలెనని నేను గోరెదను. పిచ్చిగా

వృత్తాంతలేఖలు

నరసాపురం

(స్వకీయ లేఖరి)

వేములదీవి ప్రాజెక్టు

నవంబరు 17:— ఈమధ్య మా జిల్లాకలెక్టరుగారిచ్చి టికి వచ్చినప్పుడు తెజవాడలోనుండు నూపరిం పెండింగు ఇంజనీయరుగారినిమాడూ పిలిపించుకొని వా రభయమును మా సబుకలెక్టరుగారున్న డి. పి. డబ్ల్యు. సబుడివిజనల్ ఆఫీసరు గారన్న వీరందరకలసి వేములదీవిప్రాజెక్టు ప్రిన్సిపల్ నున్న దో చూచుటకు వెళ్లిరి. వేములదీవిలో రెండువేల యెకరములు గల భూమిని దగభానుమిద నరసాపురం అగ్రికల్చరల్ కంపెనీవారికి గవర్నమెంటువారు కొన్ని నిబంధనలతో నిచ్చిరి. రెండువేల యెకరములకు గార్వ మెంటు సరిపంటకు నీళ్లుయిచ్చుటకు సాధ్యమండనని వారు కొన్ని నూచనలనుమాపి ఆయా పనులకు కంపెనీవారు చేయించుకొన్నయెడల నీటిని నిలువ జేసికొనుటకున్నా కావలసినప్పుడు సంపించు జేసికొనుటకున్నా విధాననిరి. తరువాత నింకొక నిబంధనవలన గవర్నమెంటువారి వరకుతే లోపడకపోయినయెడల భూమినితేలిగి గవర్నమెంటువారు విడిచిరెండు చేసికొనుటకు హక్కున్నది. ఇట్టి సంధర్భములో మొన్న పీఠయిన్వెస్ట్మెంట్ కమిషన్ వారు గవర్నమెంటువారివల్ల యన్వేష్ట నిటిమిదనే ప్రస్తుతము ఆధారపడుచున్నట్లు ప్రమాత్రము తెలిసికొనగలిగిరి. ఈసంగతిని కంపెనీవారు తగినతర్రఫుచుకొనుచున్నట్లు కనబడుటలేదని నిన్న మాజిల్లాకలెక్టరుగారు రెవిన్యూబోర్డువారికి రిపోర్టుపంపినట్లు తెలిసినది. తరువాత కంపెనీకి ముఖ్యముగా కావలసిన పనులకుగూడ నూపరిం పెండింగు యింజనీయరుగారు తిరిగి నూచించిరినూడ తెలియవచ్చినది.

మూల్యలో తనిఖీ

మాజిల్లా ఎక్సైజ్ కమిషన్ ఆఫీసరుగారు రగు శ్రీయ్యత వీ. రామారావుగారు యిచ్చుటిక్కుల్ల తనిఖీసచ్చి పదిరోజులుండిరి. వారిచ్చుట నన్న కాలములో వారి గౌరవార్థము కొన్ని సభలు జరుపబడెను. గవర్నమెంటు ట్రెయినింగునూగూడ ఉపాధ్యాయసంఘమువారు జరిపినదీన్ని ట్రైనింగున పాఠశాలలో హరికథా కాలజేపమున్న జేప్పలనీయున్నది. మిదన్ మిడిగల్ నూగూడ ట్రైనింగున పండితుడగు శ్రీ వి. సోమసుందరముగారు భీష్మగర్వతన హరికథారూపమున వినిపించిరి. మాజిల్లా ఎక్సైజ్ కమిషన్ ఆఫీసరుగారికి మా ట్రైనింగున పాఠశాలనుగరించినది అచ్చటి ఉపాధ్యాయులనివయమై అందులో ముఖ్యముగా హెడ్డుమేస్తరుగారిమీద చాలా మంచి అభిప్రాయమున్నది. మాబుబజ్జీగారు కొరవమీదట యిన్వెస్టురుగారు మా ట్రైనింగున పాఠశాలాభివృద్ధినివయమై తగిన సౌకర్యములను గవర్నమెంటుకు పంపెదమనీ జేప్పిరి.

భాగ్యము గావలెనని యుముకుల ఆగిపోవడం. పనివానికీ జీవ సాధారము యేర్పడి రోజున్న కొంతపని. ఇట్టిచాకిరి గావండ నుండవలెనని నేను గోరెదను. ఇట్టిపరిస్థితులలో యంత్రములు పనిజేయుచునానికని ప్రభుత్వమునకుగూడ సహకారముగ నుండును. ఇప్పటి పిచ్చితోందరవావును. కార్మికులు తగిన ఆర్థిక పరిస్థితులలో పనిజేసెదరు. సామనసులో మినహాయింపవచ్చు ననుకొన్నవానిలో నిది యొకటి ఖట్టుయంత్రమునందు ప్రేమ గలదు. అందు ముఖ్యముగ మానవత్వ క్రిమిలు యొక్కటయే యుండును. మానవున కెక్కునపని లేకుండుటయు, మానవ కార్యక్రమమును ఉద్దేశముగ నుండవలెను గాని పేరాస యుండరాదు. వంకర పోయిన కడుక్కను సరిజేయుటకు యంత్రముల సుపయోగించుట నాకీప్తమే. కమ్మరపనివాండ్లు కడుక్కు చేయుట మానెదరనికాదు. వారు కడుక్కను చేయుచునే యుండురు. అయితే కడుగు పాడైపోయినపుడు దానిని సరి జేయుటకు నూచుటకు న్రతివానికని ఒకపనిమట్లుండవలెను. కావున పేరాసతోయి ప్రేమయుండవలెనట్లు జేయుడు. అంత యను సరళముగనే యుండును.

ఇయ్యది రామచంద్రునకు లృప్తికరముగ లేదు. గాంధీ జీకి యంత్రనిర్మాణమున్న యిష్టములేదని ఆయనకు తెలియను. ఇదియు కమిషనరే ఆయన సమ్మతము. అందుకనియే విషయ ములము నాయన కనుగొన గోరెను. కాని చాల ఆలస్యమున మండ్రం. ఆయన యెన్నెన్నియో ప్రశ్న లకుగవలసి యుండెను. గాంధీజీ సచ్చిదు రైలుపోతే జేమి యనెను. నేను నీకు లృప్తి గలగజేసెదను. ఈఉదయం నీయిష్టమువచ్చినన్ని ప్రశ్న లకుగవచ్చును. నా కేమియు అలంకర నుండదు అనెను.

ఈయనజనుడు తనప్రశ్నలన్నిటి నింకను బాంధ్రజేయ లేదు. గాంధీజీ ఉదయము యెన్నెప్రశ్నలైన అడుగవచ్చు నని స్వతంత్ర మిచ్చినపుడు కాంతి చిక్కి ధైర్యముగల్గి మరల వివాహారములకొచ్చి ప్రశ్నింపబడెనను.

తాడిపత్రి

(స్వకీయ లేఖరి)

అనంతపురమండల జాతీయోపసంఘసమావేశము

నవంబరు 16:— ప్రెసంఘసమావేశము ఈకల 15-న తేదీ ఉదయం 9 గంటలకు గుంతకల్లు రామస్వామి జేవాలశాయన జరిగినది. కల్యాణదుర్గం, అనంతపురం, గుంతకల్లు, తాడిపత్రి మొదలగు ఫిర్యా సంఘముల ప్రతినిధులు సుమారు 12 మంది సమావేశమునకు వచ్చియండిరి. ఉత్తరవజ్జీణపుభాగముల రెంటిని చేర్చి కల్యాణసంఘము 2-8 మాసములగ జరుపుచుండినను వజ్జీణపుభాగమునుండి మండలసంఘమును రద్దుపరచి నూతనముగ మండలసంఘమును ఎన్నుకొనుటకు తీర్మానింపబడి తుదకు ఆ నూతనసంఘమే నిన్నటిరోజు సమావేశపరచబడినది. కాని ఈతూరికూడ డక్షిణభాగమునుండి ప్రతినిధులే రాకపోవడము కడుకోచసీయము. కాని సమావేశముమాత్రం జయద్రుదముగ జరిగినదని చెప్పవచ్చును.

ఈ సమావేశము రెండువిషయములు కొత్తమార్గమును త్రొక్కినది. ఇదివరలో ఈ మండలము సంఘమునకు ఎన్నుకొనబడిన కార్యనిర్వాహకవర్గమున జిల్లాసంఘాధికారులుగాక తాలూకాకు యిద్దరుచొప్పున ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుచుండిరి ఈ మండలమున ప్రస్తుతముబళ్ళారిజిల్లాలోనున్న ఆలూరు ఆనవాని, రాయదుర్గం తాలూకాలను జేర్చిన 12 తాలూకాలను. తాలూకాకు యిద్దరుచొప్పున కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు 24 మంది సభ్యులను మహమ్మదీయులతరపున నిన్ను జాతులతరపున స్త్రీల తరపున 5 గురుప్రతినిధులను చేరి 29మందిఅగుదురు. జిల్లాసంఘాధికారులతోకలసి సంఖ్య 88 అగును. ఇంతమంది సమావేశమైనచో ఏకొన్ముఖముగ కార్యములు జరుపుట దుస్సరమనియు కార్యనిర్వాహకవర్గమున సంఖ్యతక్కువనున్న నేగాని సభ్యులలో ఏకాభిప్రాయములుగలవటదు సరమనియుమండలసంఘమువారు అభిప్రాయపడి, కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు తాలూకాకుఒకప్రతి నిధిచొప్పున నెన్నుకొనిన చాలునని తీర్మానించిరి. రెండవది సామాన్యముగ ఈ కార్యనిర్వాహకవర్గసమావేశములు ప్రతిమాసమున జరుగుచుండుట సహజము. కాని ఈసమావేశములకు ప్రతి నిధులు ప్రతిమాసమునకు ఖర్చులభరించుకొని రావడము దుస్సరము. కొన్నికొన్ని సమయములలో రాదగినసంఖ్య రాకపోవుటచే సమావేశములు ఆపుదల యగుచుండుటగూడ తలపించినవి ఇకముందు అట్లుండగకుండ మండలమునకార్యములు మరతగ జరిపించుట యత్యవసరముగనుక ఈ కార్యనిర్వాహకులకు రాను పోను ప్రయాణపుఖర్చులుమాత్రం యివ్వవలసినదిగ తీర్మానించి వారు. కాని ఈతీర్మానముచేసినంతనే సంతసింపబడినదిలేదు. మండలసంఘసభ్యులమీదగొప్ప బాధ్యతయన్నది. ద్రవ్యహతగినంత ఉత్పత్తి చేసిననే కాని ఈ తీర్మానము అమలులోబెట్టుట సాధ్యముకాదు. మండలసంఘము ప్రజోపయోగకార్యములకు చేసిననే కాని తగినంతద్రవ్య మున్న యిటుకు దుర్బలము. కాని ఈతూరి మండలమునం దంతటను పంట పైరులు కొంతవరకు ఆశకు గల్గించుచున్నందున సర్వేశ్వరుడు వీరి ప్రయత్నములకు అనుకూలించుగాక?

అనంతపురమండల ఖద్దరుబోర్డు

ఇదివరలో ఈమండలమున రెండు ఖద్దరుబోర్డులుండుట ఈ ప్రతికా పాఠకులకు తెలిసిన విషయము. ఆంధ్రప్రాప్తి జాతీయోపసంఘమువారు దక్షిణ అనంతపురమండల ఖద్దరు బోర్డును రద్దుపరచి, మండలమున కంతటికిని ఒకేబోర్డును ఏర్పాటు చేయవలసినదిగ నూచించిరి. వారి నూచనను అనుసరించి, నిన్నటిరోజు మండలఖద్దరు బోర్డు ఏర్పాటుచేయబడెను. కాని ఈతూరి ఖద్దరుబోర్డు సభ్యులను ఎన్నుకొనుటలో ఒక కొత్త పద్ధతిని అనుసరించిరి. ప్రత్యేకముగ ప్రతిజిల్లాయందును ఖద్దరు బోర్డును ఏర్పాటుజేయుటలో ఖద్దరుత్పత్తి, వ్యాపకము ఇతర ఆటంకములు లేక సక్రమముగ జరుగవలెననుటయే యుద్దేశ్యము. మరియు ఇది వ్యాపారరీత్యా జలప్రసముగ కొనసాగ గలవని రూపించుటకూడ బంధన యుద్దేశ్యమని చెప్పవచ్చును. ఈయుద్దేశ్యములన్నప్పుడు ఖద్దరు బోర్డులోనున్న సభ్యులందరు ఏకాభిప్రాయము కలిగినవారై ననేగాని బోర్డు జరుపుపము, సమగ్రముగ, ఏకొన్ముఖముగ జరుగవలెను. అనగా ఖద్దరు బోర్డు క్యాబినెటు నూత్రముమీద ఏర్పడిననేగాని జయప్రదముగ పనులు సాగించవలెను. ఈ అభిప్రాయము ననుసరించి మండలసంఘమువారు, తమ సభ్యులలో నొకరికి ఖద్దరుబోర్డు నేర్పాటుజేయుటకు సంపూర్ణాధికార మొసగుచు, ఆ నియమింపబడిన సభ్యుడు ఖద్దరు బోర్డును ఏర్పాటుచేసి అంగీకారము కొఱుకు మండలసంఘమునకు బంపవలసినదిగ తీర్మానించిరి. సర్వాధికారము ఒకరికే యిచ్చినయెడల కొంతవరకు అన్యాయము జరుగవచ్చునని కొంతమంది వాదించిరి. కాని ఈవాదము సయ్యకి యుక్తముగా లేదు. ఖద్దరు బోర్డులోనున్న సభ్యులు తాము లాభపట్టులను బాధ్యులుగా నున్నపుడు వారు ద్రవ్యమును అన్యాయము జేయుదురని వాదించుట సరిగ లేదు. మండలసంఘసభ్యులకన్న ద్రవ్యవిషయమున వారి కెక్కుడు

బాధ్యతగలవని నమ్మక తప్పదు. మరియు మండలసంఘసభ్యులు తాము పరిశీలించి క్రేడగ నెవ్వరు పనిజేయగలరని నమ్ముదురో వారినే నియమింతురు. ఒకవేళ పొరబడినను ఖద్దరుబోర్డు సక్రమముగ పనిచేయుటలేదని వీరు గ్రహించినచో ఖద్దరుబోర్డును తీసివేయుటకు ప్రయత్నించవచ్చును. కావున ఈరీతిగ సభ్యులు ఒకే అభిప్రాయముగలవారుగా నుండవలెను. నూత్రమును అనుసరించి ఖద్దరుబోర్డును ఏర్పాటు జేయవలెనని చేసిన తీర్మానము సమంజసముగ నున్నదనుటకు సందేహములేదు.

బెల్గాండ్ జేసీయముహాసభకు వ్యతినిధులు

అనంతపురం మండలమునకు అధ్యక్షి స్థానములు 80. అంకులో అభిలభారతస్థానము సంఘసభ్యుని స్థానము ఒకటిహాగ మిగిలినవి 29 స్థానములు. 29 స్థానములకు 32 దరఖాస్తు పూరములు వచ్చినవి. 29 స్థానములలో స్త్రీలకొకస్థానము పంచములకు ఒకస్థానము, క్రైస్తవ నుమామృదీయులకు 8 స్థానములు పోను మిగిలినవి 27. కావున కొన్ని అభ్యర్థుల దరఖాస్తు పూరములు త్రోసివేసి, మిగతవన్నిటిని అంగీకరించిరి. ఈ త్రోసినవేయబడినవి కూడ ఆంధ్రప్రాప్తి జాతీయోపసంఘము వారు తమకున్న ఖాళీస్థలములలో ఎన్నుకొనుటకు సౌకర్యము చేసి పంపినారు. కాబట్టి వారుకూడ నియతసూత్రమున వసరములేదు.

పైరు, పంటలు

ఈతాలూకాలో సకాలమునకు పర్వము రాకపోవుటచే కొరపంట సన్నగిరినది. అదే కారణముచేత జొన్నపంటకూడ పూర్తియగునను ఆశ లేదు. ఇంకొకవన్నము వచ్చినచో పత్తిపంట మాత్రం బాగుగపడును.

గోదావరి

(స్వకీయ లేఖరి)

పంటలు

కాకినాడ, నవంబరు 18:—ఈసంవత్సరము మొట్టమొదట పర్వములేకను గోదావరికాలువలందు నీరులేకను, అధికారులు నీరన్నను కొన్నిచానెల్లుతోరములు విగించుటవలన ను వీరి ఊడ్చులు విక్రీల ఆలస్యముగా జరిగినవని శుభ, ఆలస్యమగుటవలన సామాన్యపుష్పవంత మిక్రీల తక్కువవడుననియు బాగడ తెలియబడవబడెను. ఈకలలో రెండవవారము లో కురిసిన వర్షంవలన పల్లపుభూముల ఊడ్చు సభ్యములకు చాల ముంపునవ్వము సంభవించినది. రయితులకు మరింతవర్షువనవ్వము కలిగినది దొరతనమువారు ఏమైనను కరుణార్థి హృదయులై తిమిషులు యిచ్చెదరా అని రయితు లెదురుచూచుచున్నారు. రిమిషులుయిచ్చి రయితులకొసిన తిత్తగించిన మంచిదే. కాని చేయుతా అని సందేహము.

కోర్టులు

జిల్లాలో యామధ్యకోర్టులు మార్పుడము జూరిస్ట్ డిక్షికో మాధ్యులగొడవ చదువరులకు జ్ఞాపక ముండియుండ వచ్చును. ఇప్పుడు క్రొత్తగా అమలాపురములో పెట్టిన సబ్కోర్టునకు తగినవైలు, పనిలేదట. ఎక్కువగా పాపపదావాలు తివాళా పిటిషన్లు దాఖలువుచున్నవట. జిల్లామే ట్రైములో సబ్కోర్టులలో అమలాపురము సబ్కోర్టునకు పని చాలా తక్కువగా జన్మచనియు అంగుల్లు కొద్దికాలములో యాజిల్లామీద ఒక సబ్కోర్టు తగిలించుననియు చెప్పుకొనుచున్నారు. జూరిస్ట్ డిక్షికోమార్పులు చేయుటలో ఫిలిగతులు మంచి వచ్చే సరి త్వరములో ఆలోచించి ఏదో ఫిర్మపరచెదమని ప్రభుత్వమువారు చెప్పియుండుటచేత, బహుశః ప్రస్తుతసందర్భములవట్టి అమలాపురము సబ్కోర్టు ఎత్తివేయవచ్చును

పాఠశాలలో అలర్దు

ఈజిల్లాలో ఈమధ్య 10, 12 సంలగుండి పాఠశాలలలో పిల్లలు గురువులను గంభీరముగా నెదిరింతుట, కుర్చీలలోనుండు నూదులుక్రొచ్చి ఆల్లగిచేయుట, కొట్టుట, దెవరించుట యిట్టివి చెప్పకనేటంతగా జరుగుచుండుటలేదు. మార్పులు పెట్టిన గంధరగోళముచేత పూర్వపుప్రమాదెట్లువలె కొంటిపనులు చేయుటలేదు. అయిప్పటికిని యిట్టికానిలో యామధ్య అమలాపురము బోర్డుచైన్మూలు ప్రసేధికెక్కినట్లు వినుచున్నాము. ఉపాధ్యాయులలో కొన్నికలలోలు బయల్దేరుటల్ల క్రమక్రమముగా పిల్లలకు ఉపాధ్యాయులయెడల భయభక్తి ము పూర్తిగా నశించి నూగూలసమయములో పిల్లలు ఉపాధ్యాయులకు కొట్టవచ్చుట, టపాకాయలువగైగా ధ్వనికలగ జేయువాటిని చేర్చి క్లాసులలో పనిజరుగకుండా ఉపాధ్యాయులకు దెవరించుట, నూగూలలోనిబాట్లు, బంతులవగైగా దొంగింపుట మొదలగు అల్లరి పనులు చేయుటకు ప్రసిద్ధికెక్కినట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్టి అల్లరిపనులకు కొంత కాలముక్రిందట సచివదాక్షిణి హెచ్చార్షిరు డిస్మిస్ చేయగా నూగూల్ల ఇనస్పెక్టరు అప్పివానిని తక్షణం నూగూల్లో చేర్చుకొనుమని ఆద్రురవేసి జేర్చించిరట.

సర్ విలియం హునింగు గారు

ఏప్రిలు నెలవరకు యింగ్లండుకు వెళుటకు
 యింగ్లాండ్, కంబు 18:—మార్చి నెలాఖరు వరకు - ని
 లేక యేప్రిలు అంతకు ముందు నిలాను ద్వీపముయొ
 క్కు గవర్నరుగారకు సర్ విలియం హునింగు గారు యింగ్లాం
 డునకు బోయి అప్పుడు వారు వెండునుదీసికొనుటకు పూర్వము
 కలవుదీసికొని యింగ్లాండున కేగవలయు. (ఆ. ప్రె.)

క్రికెట్టులకు మాంటే గారు

వై నీరువ్యాఖ్య

అలహాబాదు, నవంబరు 18:—క్రికెట్టులకు మాంటే
 గారి అకాలమృత్యువునకు విచారించుచు "వై నీరు" పత్రిక
 యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—1910 సంవత్సరములో హిందూదేశ
 క్కపు సహజం కార్మికుల గా నియమింపబడినప్పటి నుండియు
 భారత కాశ్యాంగమునందు ప్రసిద్ధి వడయుటకు బూనుకొనెనని
 ఎల్ల ఆంగ్లేయ రాజ్యకేతలు దలచిరి. ఆయన జీవితమున గా
 వింపబడిన హిందూదేశపు సంస్కరణముల విషయమై పత్రిక
 యిటు చెప్పుచున్నది:—పక్షుతమందు సంభవించిన విషయ
 స్థితులు తానొసర్చిన సంస్కరణములవలన సంభవించెనని దెలిసిన
 చో సంస్కరణములకు సంకల్పింపడి యుండడు అనేకకొంగ
 ములలోలాడి మంత్రిపరమునకు వచ్చెను. సంస్కరణములను
 బ్రకటపెట్టెను. ఎవరికొరకు సంస్కరణము లీయబడినవో వా
 రు యీ సంస్కరణములను ఖండించి మూలకు ద్రోయుటచే
 నీయనకు విచారము గలిగియుండును. హైందవుల కృతజ్ఞులకు
 మాంటే గారు రెండుయొ యింటియొడ వలయును.

లీడరుపత్రిక

లీడరుపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—మాంటే గారి
 అకాలమరణముచే యిండియాకు సంభవించిన నష్టము అధికమని
 దెలుపుట తొలికొరకే గాదు. మొట్టమొదటనుండియు హైందవసమ
 స్థులను దెలిసికొనుట కీయనయెంతో శ్రద్ధపుచ్చుకొనెను. తాను
 పరిష్కరింపవలసిన ప్రతిసమస్యయొడలను సానుభూతిని జూపి
 తన అవ్యాజము ప్రేమను భారతభూమిపై జూపెను. ఈమహనీ
 యుని మరణముచే భారతభూమికి మిత్రము నష్టము సంభ
 వించెను. (ఆ. ప్రె.)

అతివరముల బలహీనతచే గలిగిన

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులకు

అత్యద్భుత నివారణ

విదేశములందు ఉద్యోగము చేయుటచే గలి
 గిన అతివరముల బలహీనతచే నాకుండిన మూత్ర
 సంబంధమైన వ్యాధిని ప్రస్తుతము మద్రాసు, బార్మి
 డెను, అర్మీనియన్ డిఫిన్, నెం 72 గృహము
 నందుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాసలయ్యంగారు
 అతి స్వల్పకాలములోనే బాగుచేసిరి. చికిత్స
 పొందినతరువాత నాకు క్రొత్తపుష్టి, సుఖ్యము
 గలిగినది. పండితులవారికి అనేక వందనములు.
 వారు మిక్కిలి చతురతతోను, జయముతోను
 అభ్యసించుచున్న ఆయుర్వేదశాస్త్రమునకు గొప్ప
 కీర్తి, ప్రతిష్ఠలు గలిగినది.

ఇతర వైద్యులచే కుదరదని వదలివేయ
 బడిన అతిమూత్రవ్యాధిచే కలిగిన కఠినమైన
 రాచకురుపును పండితులవారు మిక్కిలి జయప్రద
 ముగా బాగుచేయుటను నేను స్వయముగా
 చూచితిని. వ్యాధులచే పీడించబడుచున్న ప్రజ
 లకు సహాయము చేయుటకై పండితులవారికి
 దీర్ఘాయువు నొసంగవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించె
 దను.

డి. పి. ప్రకాశం,

డి. సి. ఎమ్. ఏ. సి. ఆర్. ఏ. ఎఫ్. సి.

ఇనకమటాక్కు ఆఫీసు, మద్రాసు. 17-11-24.

వారి నలహాకట్టుము రు 15-0-0

నమ్మకమును క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్ర జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెని.

హెడ్ క్వార్టర్సు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

మావద్ద అనేక రకముల క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలులు అడ్డగ
 వైకాలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేక ముద్రల అడ్డగలు, జడబెళ్ళ
 లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొలగునవి వెండి రైలు
 కూజాలు, టంబుర్లు, పేలగిన్నెలు, కాపి నెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులున్ను అనేక రకములు
 కాళ్ళుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యొప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగార
 మునకున్ను చాచివేడికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తి:—కాకుమాను లక్ష్మయ్య శాదరి,

1597

శనగపాటి కోటయ్య అండు

Now Ready for Sale :

1924-25 Edition

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon.

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs traffi.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Bank and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with Similar information. Every business man and public institution should possess a copy

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS :

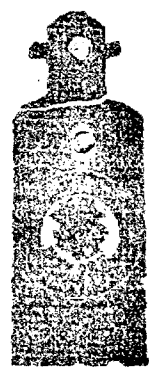
THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

అమృత తాలిజనము

అమృత తాలిజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుశెట్టినిది మదరాసు.

వాడితిరా? వాడకుండిన తెప్పించి వాడి తక్షణమే సంతోషింపుడు !!

ఈ అమృతమైన తాలిజనమును కన్యాశుల్కముగా మొదటి రకం కన్యారి, మొదటి రకపు స్త్రీ, సర్వకన్యారి, రమ్య, అమృతమైన వనమాలికలచేర్చి తయారు చేయబడినది. హానికరమగు విషములను తొలగించుచున్నది. పిన్న పిల్లలకు, ముగ్ధులకు, చాలింతలు మొదలగు వాగులకు అనుపాదభేదముతో అన్ని వ్యాధులను వాడతినది. 250-300 మూత్రముల బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 1-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0

ఈ విశుద తాలిజనమును వాడగా తప్పక మంచి ఫలము నుచ్చును.

తాపా సునోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మొదలగు వాటికి మంచి ఫలము ఉన్నది. (64 పొట్టుములు గల) బుడ్డు 1-కి రూ. 1-0-0.

శిశుకాంతి తైలము:—బిడ్డలు పిడ్డలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిమలభముగా వారి వారి కంటిని కరుణించి కొన్ని బొట్టు తీసుకొనిన ముఖముగా విరేచనమును. కష్టము లేదు. సంతోషము, ఆనందము వలన, బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(రాపి, టీ, కోకో మున్నగు పానీయములలో కలపగలదు. ఇది మలమును గాఢ ఆశ్లేష వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక జీవామనందుడు వ్యాధులను పోగొట్టి చనిపోవచ్చును. ఈ ఇది సర్వాంగ బలము కలిగినది. అనేక కల దర్శనము ఉన్నది. ధర్మా 1-కి ధర 0-1-0.

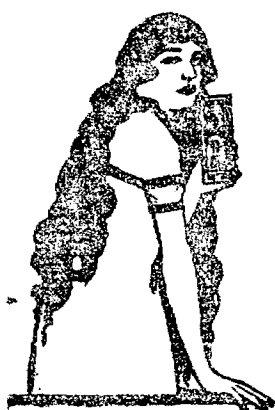
మహా సాభాగ్య శింకె:—(కాలింజల పాలిటికి వర్ణనాదము వంటిది. కనిపెప్పుడు, కని నాకె వారికి కలిగిన మహాభాగ్యములను కలిగి కలిగిన వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పుకొనుచున్నది. 20 రుబు బుడ్డి 1-కి ధర 1-0-0

(594-3) సాభ్యపు వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ శివారాధన వైద్యశాల, మైసూరు.

కా మి ని యా నూ నె

వెంట్రుక లేఅందము. రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడక పోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లు కాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజిష్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును. ఒకవరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లు ఖరీదు రూ 2-10-0.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిష్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు పేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్ని దిశలను వ్యాపింపను.
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

పై కామియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలుప జెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామఠ్, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

రెడ్డి రాణి సచిత్రమాసపత్రిక

సం|| ర చందారు 3

మత, సాంఘిక, వ్యవసాయ విద్యావిషయములు చర్చింపబడును. వారకాంత (నాటకము) విలులయు, విట కతలయు అచ్చుతచర్చలు, వీరివర్ణన చదివితీరవలయును. వెల 12

మిథునానురాగము (పేరుగన్నవలు) వెల 12

గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, ఆంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) వెల 10

వాసంతిక (చెంచునాటకము, చక్కనివర్ణనలు) వెల 10

ఆంద్రనామసంగ్రహము (సటిక) వెల 4

రెడ్డి బదర్న రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

మానసోల్లాసిని మాత్రము

30 మూత్రము 0-10-0 (కది అనాము)

వెలనులభము! (పోష్టభర్తలు ప్రత్యేకము) గణనాధికము.

కరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి ప్రైవేట్ కాకల కీమాత్రము దివ్యావృత్తియు. ఆశ్చర్యము, అరుచి, ఆప్తచింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అధిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలహీనము, పిక్కులు, సార్వభృములు, శిరస్సు, ప్రశ్న, అనులు, మొదలగునవియందు గలిగిడి నొప్పిలను పోగొట్టి జీవామును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈ మాత్రము మేనావత శిష్యులను వెంటనే మాన్చును. యిందు అనేక విషయము లిరిగి. అనుభవము గల బోధకుగలచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. చిరునామా:— (1918)

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అయ్యు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము